Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 507 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 8 listopada 1934

Rok 29

Poznań, 7 listopada.

Dwa obozy

„Naczelnem naszem hasłem, to silna i wielka Polska, a w tej silnej Polsce wolni obywatele" — mówił wicemarszałek Sejmu p. Car na zjeździe b. dowódców powstania wielkopolskiego.

Co do istoty siły i wielkości Polski są poglądy obozu rządowego a obozu narodowego głęboko rozbieżne. Obie strony godzą się wprawdzie na zasadę silnej władzy wykonawczej i karności obywateli wobec państwa, ale obóz rządowy buduje siłę władzy i karność obywateli na narzuconym rozkazie zewnętrznym, my zaś na wewnętrznym nakazie moralnym, zastąpionym tylko w razach wyjątkowych przez zewnętrzny przymus fizyczny, i to przymus, trzymający się obowiązujących przepisów prawnych.

Wynika już z tego jasno, co myślimy o „wolności obywateli", tak, jak ją pojmują p. Car i przyjaciele jego polityczni. Nie potrzebujemy tego wcale określać; wie to cała niezależna opinja publiczna. Symbolem „wolności obywateli" na modłę p. Cara, to Brześć przedtem, a teraz Bereza — bez sądu, bez rozprawy, bez wyroku, a o metodach, zobrazowanych w interpelacji sejmowej Klubu Narodowego i w przemówieniach kilku posłów z prez. Rybarskim na czele.

Tak jest: Brześć, Bereza i wszystko, co z temi metodami spokrewnione, pozostanie po wsze czasy obliczem duchowem „sanacji". Może ona z tego dumna?.... My jej tego nie zazdrościmy. Pod względem pojęć moralno- i prawno-politycznych była, jest i będzie między nami a obozem rządowym przepaść bezdenna.

Pod tym względem i — niejednym innym. I to właśnie w sprawach najżywotniejszych dla bytu naszego narodowego i państwowego. Weźmy sprawę żydowską i świeży dowód, jak się do niej odnosi obóz rządowy!

Przypominamy, że delegacja Stowarzyszenia Chrześcijańsko-Narodowego Nauczycieli Szkół Powszechnych poruszyła u ministra oświaty obok szeregu bolączek stanu nauczycielskiego także zasadniczą sprawę funkcjonowania w szkołach o większości młodzieży chrześcijańskiej nauczycieli - Żydów. Delegacja stwierdziła szkodliwość tego stanu rzeczy ze względu na wymagania zasad chrześcijańskich w wychowaniu i podkreśliła potrzebę wydania odpowiedniego zarządzenia.

Biegunowo przeciwne stanowisko zajął w odpowiedzi minister oświaty. Oznajmił on, że sprawy nauczycieli-Żydów w szkołach powszechnych o niewyznaniowym charakterze „nie uważa za zagadnienie zasadnicze ze stanowiska pedagogicznego", że żadnych zarządzeń w tej mierze nie wydał, a w wypadkach zaognienia stosunków między szkołą a rodzicami w odnośnych miejscowościach (głównie w Łomżyńskiem — red.) „dopatruje się jedynie szkodliwej dla pracy wychowawczej agitacji".

Oświadczenie ministra oświaty nie dziwi nas oczywiście. Odpowiada ono całej jego umysłowości oraz wogóle mentalności obozu przezeń reprezentowanego. Ale właśnie dla tego między obozem tym a szerokiemi, narodowo myślącemi warstwami społeczeństwa polskiego jest bardzo głęboki przedział.

Sternicy obozu rządowego patrzą na pedagogję jak na jakąś dziedzinę, z ducha swego „ogólno-ludzką", z „ideologją" coprawda „państwową", ale w sensie koniecznie narodowo-mieszanym. My zaś — i śmiemy twierdzić, że z nami przygniatająca większość narodu polskiego — uważamy pracę wychowawczą za działalność najściślej zrośniętą z glebą uczuć narodowych, tak samo, jak zasad religijnych, za poczynanie, służące wychowaniu młodego pokolenia na obywateli nietylko światłych, ale przepojonych świadomością, że gospodarzem państwa polskiego jest naród polski, a nie jakaś społeczność narodowo-mieszana, polsko-żydowska itp.

Dlatego dla obozu rządowego rozgoryczenie rodziców katolicko-polskich z powodu powierzenia ich dzieci przez szkołę wychowaniu nauczycieli-Żydów jest „jedynie szkodliwą dla pracy wychowawczej agitacją". A dla szerokich rzesz społeczeństwa naszego rozgoryczenie to jest objawem naturalnym, jest prostym, szczerym wyrazem uczuć i myśli, narzucających się wobec faktów, z któremi serca polskie i polska dusza pogodzić się nie mogą.

Obóz rządowy uważa za zadanie szkoły — niwelowanie różnic między dziećmi polskiemi a żydowskiemi. Tymczasem instynkt narodowy powiada, że droga ta wiedzie społeczeństwo nasze do narodowego i państwowego nieszczęścia, bo dobro narodu i państwa wymaga jak największego pogłębienia w Polakach świadomości niebezpieczeństwa żydowskiego, świadomości, że pokonanie, a conajmniej zmniejszenie tego niebezpieczeństwa jest najważniejszem zagadnieniem naszej polityki wewnętrznej.

Widzimy przeto, że polityka obozu rządowego jest w najważniejszych właśnie sprawach wręcz zaprzeczeniem postulatów polityki narodowej. A „najbardziej nowocześni nacjonaliści polscy", znajdujący się na pochyłej drodze ku „sanacji", dla zgłuszenia wyrzutów sumienia wmawiają w siebie i w innych, że „sanacja" — „nacjonalizuje się"...., a obóz narodowy — „odwraca się" od idei narodowej"....

Przed plebiscytem w Zagłębiu Saary

Rozmowa min. Lavala z ambasadorem Rzeszy — Posiedzenie „komitetu trzech" — Postulaty rzeczoznawców niemieckich

Paryż. (Tel. wł.). Min. Laval odbył dłuższą konferencję z ambasadorem Rzeszy. Rozmowa dotyczyła głównie problemu Zagłębia Saary, a zwłaszcza nadchodzącego plebiscytu.

M. in. min. Laval zwrócić miał ambasadorowi niemieckiemu uwagę na niewłaściwą kampanję prasową prowadzoną przeciw Francji za jej rzekome przygotowania wojskowe na granicy. Minister kategorycznie zaprzeczył tym pogłoskom i zażądał zaniechania tej polemiki.

Zdaniem dzisiejszej prasy porannej wspomnianej konferencji przypisać można bardzo doniosłe znaczenie. Rozmowa ta niewątpliwie przyczyni się do znacznego uspokojenia umysłów.

Rzym. (PAT). Włoska agencja urzędowa donosi:

W pałacu Chigi odbyło się posiedzenie t. zw. „komitetu trzech" dla Zagłębia Saary pod przewodnictwem delegata włoskiego do Ligi Narodów bar. Aloisi'ego i z udziałem delegata argentyńskiego Cantilo, oraz delegata hiszpańskiego Olivana.

Omówiono rezultaty poczynionych kroków i wnioski, które w formie raportu zostaną przedłożone Radzie Ligi na najbliższej sesji.

Rzym. (PAT). Wczoraj przewodniczący „komitetu trzech" baron Aloisi przyjął w obecności ambasadora Rzeszy dwóch rzeczoznawców, którzy przedstawili niemiecki punkt widzenia na plebiscyt w Saarze.

Zdaniem tych rzeczoznawców postanowienia w sprawie strefy 40 km wzdłuż granicy dowodzą, że Saarze nie grozi ze strony Niemiec żadne niebezpieczeństwo. Niemcy domagają się cofnięcia przez Francję wydanych ostatnia zarządzeń wojskowych, ponieważ te przygotowania grożą wkroczeniem wojsk obcych do Saary i uniemożliwieniem odbycia się plebiscytu w normalnych warunkach.

Rzeczoznawcy niemieccy domagali się, aby zabroniono akcji, prowadzonej ze strony czynników emigracyjnych przeciwko narodowemu socjalizmowi i Rzeszy.

Interpelacje i wnioski Klubu Narodowego

Warszawa. (Tel. wł.). Dziś po południu, po ustaleniu przez komisje budżetowe Sejmu i Senatu rozdziału referatów, nastąpi odroczenie obrad parlamentarnych na dni 30.

Na wczorajszem posiedzeniu izby poruszono w trzech wnioskach w jednej interpelacji sprawę Berezy Kartuskiej. Życie osób izolowanych oświetliła interpelacja Klubu Narodowego, a poza tem zgłoszono trzy wnioski: Klubu Narodowego, Chrz. D. oraz P. P. S. o uchylenie dekretu Prezydenta w sprawie „osób, zagrażających bezpieczeństwu, pokojowi i porządkowi publicznemu", który to dekret ustanawia obozy izolacyjne.

Poza tem Klub Narodowy zgłosił następujące interpelacje:

W sprawie zachowania się policji wobec tłumu na uroczystościach pod Jasną Górą dnia 30 września 1934 r.;

w sprawie postępowania administracji policji w dniu 3 czerwca 1934 r. we wsi Rajkowe w pow. tczewskim podczas zabawy publicznej;

w sprawie przedłużania aresztu śledczego w stosunku do działaczy narodowych w Łodzi;

w sprawie wychowania dzieci katolickich przez nauczycieli żydowskich.

Dalej Klub Narodowy zgłosił wniosek w sprawie rewizji, przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w Banku Gospodarstwa Krajowego;

w sprawie kosztów emisji 6-proc. pożyczki wewnętrznej a zwłaszcza wysokich nagród pieniężnych, wypłaconych z wpływów tej pożyczki wewnętrznej jej organizatorom. (w)

Napad na pociąg Poznań - Warszawa

Bandyci zrabowali z wagonu pocztowego ponad 38 tysięcy zł i zbiegli

Warszawa. (Tel. wł.) Dzisiejszej nocy dokonano napadu bandyckiego na pociąg osobowy nr. 514, idący z Poznania do Warszawy.

Gdy pociąg podchodził do stacji Błonie niedaleko Warszawy, do ambulansu pocztowego wskoczyło kilka zamaskowanych bandytów, którzy sterroryzowali rewolwerami pracujących tam urzędników, dokonali rewizji i zabrali 38.277 zł w bilonie oraz banknotach. Następnie zatrzymali pociąg i najspokojniej zbiegli.

Zarządzono natychmiast obławę po okolicy. Aresztowano kilkanaście osób, podejrzanych o udział w zamachu. W Ożarowie niedaleko Błonia znaleziono pustą kasetę, pochodzącą z ambulansu. (w)

Z komisyj budżetowych

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś w południe odbyło się parlamentarne posiedzenie komisyj budżetowych Sejmu i Senatu, na którem obie komisje dokonały przydziału referatów. Naogół nie odstąpiono od zasad zeszłorocznych. (w)

Katastrofa lotnicza

Berlin. (Tel. wł.) Samolot niemiecki kursujący na linji Królewiec i Berlin oraz utrzymujący komunikację pocztowo-bagażową, z niewiadomych dotąd przyczyn musiał lądować i uległ poważnemu uszkodzeniu. Katastrofa wydarzyła się niedaleko miejscowości Rakitz po przelocie nad Gdańskiem. Przy lądowaniu załoga składająca się z pięciu ludzi poniosła śmierć.

Aparat obłożony aresztem

Londyn. (PAT.) Z Los Angeles donoszą: Władze amerykańskie samolot, na którym znakomity lotnik australijski Kingsford Smith przeleciał ponad Oceanem Spokojnym, obłożyły aresztem na pokrycie pretensji, zgłoszonej przez Cattona z powodu rzekomego niezapłacenia należności w kwocie 2 750 dol. za usługi, udzielone Kingsfordowi Smithowi w r. 1928. Samolot otoczony jest strażą, która nie dopuszcza lotnika australijskiego do jego własnego aparatu.

Stronnictwa wobec żądań Doumergue'a

Poszczególne ugrupowania sprecyzowały swoje stanowiska - Grupa radykalna domaga się natychmiastowej dyskusji nad całym budżetem — Ag. Havasa o możliwości przesilenia

Paryż. (PAT.) W ciągu dnia wczorajszego różne frakcje parlamentarne obradowały nad sytuacją polityczną.

Grupa lewicy radykalnej postanowiła wypowiedzieć się za projektami premjera. Republikanie lewicowi powzięli uchwałę, wyrażającą votum ufności premjerowi. Grupa demokratów lewicowych zajęła bardziej powściągliwe stanowisko, uchwalając jednak wniosek, będący pewnego rodzaju apelem do stronnictw, podtrzymujących rząd, aby w obecnych okolicznościach poparły rozejm polityczny.

Socjalistyczna partja powzięła uchwałę stwierdzającą, że będzie występować przeciwko wszelkim próbom rewizji konstytucji, zmierzającym do ustanowienia władzy jednostki. Grupa jedności robotniczej wystosowała do grup socjalistycznej i komunistycznej pismo z propozycją odbycia wspólnych obrad.

Grupa lewicy rep. senatu postanowiła poprzeć propozycje Doumerguea. Podobne stanowisko zajęła unja demokratów.

Paryż. (PAT.) Grupa lewicy demokratycznej w senacie odbyła posiedzenie, na którem większością 96 głosów przeciw 2 przyjęto uchwałę, wyrażającą solidarność ze stanowiskiem, jakie zajęło prezydjum grupy wobec projektów premjera Doumergue.

W szczególności lewica demokratyczna senatu zastrzega się przeciw chęci zniesienia prerogatyw senatu w sprawie rozwiązywania izby, wyrażając gotowość poparcia reformy ustroju państwa. Lewica demokratyczna senatu zaleca przeprowadzenie tej reformy w ramach konstytucji.

Paryż. (PAT.) W kołach parlamentarnych mówiono, że przewodniczący komisji finansowej, Malvy, ma przedłożyć premjerowi Doumergue'owi formułę kompromisową. Polegałaby ona na zastosowaniu procedury nagłości w uchwaleniu przez izbę budżetu na cały rok 1935.

W tych warunkach budżet byłby przedyskutowany i uchwalony w ciągu 2 do 3 tygodni. Pozwoliłoby to izbom wziąć udział w zgromadzeniu narodowem już około 1-go grudnia. Wówczas uchwalenie prowizorjum na pierwszy kwartał 1935 roku stałoby się zbędne.

Paryż. (PAT.) Po zakończeniu obrad grupy radykalnej został opublikowany komunikat, zawierający tekst rezolucji, który brzmi:

„Grupa oświadcza się za ideą rozejmu partyjnego i lojalnie stosując się do niej domaga się jej poszanowania przez inne partje. Grupa jest zdecydowana przeprowadzić głęboką reorganizację państwa z wykluczeniem jednak wszelkich postanowień, mogących pozostawać w sprzeczności z doktryną republikańską.

„Biorąc pod uwagę to, że referent ogólnego budżetu złożył już raport komisji finansowej w sprawie budżetu, który jest przez to w trakcie dyskusji i troszcząc się o dobrą administrację finansową państwa, grupa postanawia domagać się natychmiastowej dyskusji nad budżetem i dopomóc do jego uchwalenia w jak najkrótszym czasie. Grupa uważa, że w ten sposób uczyniła wszystko, co leży w jej mocy, aby utrzymać rozejm partyjny i wyraża życzenie, aby wysiłki te otrzymały podobną odpowiedź od innych ugrupowań."

Paryż. (PAT.) Ag. Havasa twierdzi, że jak się zdaje, wszystkie możliwości porozumienia zostały wyczerpane. Niektóre dzienniki podając sprawozdania z rady min. zapewniają, że ministrowie radykalni podali się do dymisji, lecz prezydent Lebrun zażądał aby zgłoszenie dymisji nastąpiło dopiero w czwartek. Można było budować pewne nadzieje co do tego, że na dzisiejszem posiedzeniu grupy radykałów socjalnych nastąpi jeszcze jakaś zmiana stanowiska, lecz obecnie nikt nie ma co do tego złudzeń, gdyż sytuacja jest już zbyt wyraźnie określona, aby można było liczyć na niespodziewane porozumienie w ostatniej chwili.

Zwycięstwo demokratów w Ameryce

Wczorajsze wybory świadczą, że ludność aprobuje politykę prezydenta Roosevelta

Nowy Jork. (Tel. wł.) Według nadeszłych tu pierwszych wyników z wyborów do izby reprezentantów oraz wyborów gubernatorów poważny sukces odnieśli demokraci.

Z wielu stanów południowych niemal zaraz po zamknięciu lokali informowano, że wszędzie przeszli kandydaci demokratów. Równiez z innych stanów i miast donoszą o zwycięstwach demokratów.

Według dotychczasowych danych demokraci zdobyli w izbie reprezentantów około 130 mandatów a republikanie tylko 20. W wyborach uzupełniających do senatu narazie wybrano 8 demokratów i dwóch republikanów.

Zdaniem prasy amerykańskiej zwycięstwo demokratów jest zapewnione. Niewątpliwie do swych dotychczasowych mandatów w izbie i senacie dołączą oni nowe. Jest to najwymowniejszem świadectwem, że opinja publiczna aprobuje politykę prez. Roosevelta, który potrafił zdobyć swemi energicznemi poczynaniami zaufanie społeczeństwa amerykańskiego.

Nowy Jork. (Tel. wł.) Przebieg wyborów niezawsze był spokojny. W wielu miejscowościach doszło do awantur i bijatyki między republikanami i demokratami a najczęściej pomiędzy komunizującemi grupami murzynów i białych. W kilku wypadkach podczas strzelaniny raniono szereg osób, a dwie zabito, w tem jednego murzyna.

Minister Benesz o stosunkach z Polską

Praga. (PAT). Min. Benesz wygłosił w parlamencie przemówienie o polityce zagr.

Omawiając stosunki z Polską, minister oświadczył m. in.:

„Między Czechosłowacją a Polską trwa stan wzajemnej rezerwy politycznej. Różnice, jakie wynikły ub. wiosny między obu państwami po znanej ówczesnej kampanji prasy polskiej, wywołanej po 26 stycznia, nie straciły wprawdzie swego lokalnego charakteru — jako takie zostały one określone przez rząd polski — podkreślone zostały natomiast różnice poglądów na niektóre ważne zagadnienia ogólnej polityki europejskiej. Świadczy o tem obecny stan stosunków polsko-francuskich, odpowiedzi Polski w sprawie paktu wschodniego, wizyta premjera Gömbösa w Warszawie, stosunki Polski z M. Ententą, dalszy ciąg antyczeskiej kampanji części prasy polskiej i inne jeszcze sprawy o charakterze formalnym i rzeczowym, nad któremi na razie nie trzeba się rozwodzić.

„Dobrze jest, że rzeczywisty stan ustosunkowania się Polski do Czechosłowacji wyjaśnia się przez precyzowanie polityki polskiej. Jest to lepsze, niż pozostawanie w niepewności co do charakteru tych stosunków. Musimy je jednak uważać nie za przejściową taktykę, ale za ważne i trwałe fakty polityczne i liczyć się z niemi spokojnie zarówno obecnie, jak i na przyszłość."

Z wczorajszego posiedzenia Sejmu

Poseł Miedziński o Berezie Kartuskiej

Warszawa. Na wczorajszem posiedzeniu Sejmu w dyskusji z ramienia B. B. przemawiał pos. Miedziński.

Oświadczył on m. i. w sprawie miejsca odosobnienia w Berezie Kartuskiej (podajemy streszczenie za PAT-iczną), że posiada pewne materjały, że ci odosobnieni w Berezie wydają swe publikacje, z których można się dowiedzieć, czy rzeczywiście ulegli odosobnieniu tylko za idee narodowe, czy też za coś bardziej konkretnego.

Mówca cytuje z numeru „Sztafety" artykuł o Berezie Kartuskiej, w którym powiedziano m. in., że rząd obecny nie jest rządem polskim, lecz „rządem zdrajców, zaprzedanych Żydom i obcym", że „sanacja" — przy tem wymienione są nazwiska — zamordowała Zaćwilichowskiego, otruła Boernera, zamordowała Pierackiego" i t. d. Dalej jest wykaz Żydów, rządzących w Polsce i od Kozłowskiego, poprzez Paciorkowskiego i Jędrzejewicza wszyscy są wymienieni. W każdym numerze mówi się, że to wydaje Obóz Narodowo-Radykalny.

Zgon Sztekkera

Warszawa. (Tel. wł.) Dziś rano w szpitalu Dzieciątka Jezus zmarł mistrz polski w atletyce Teodor Sztekker. Co było przyczyną jego zgonu, niewiadomo, czy zatrtucie krwi, czy obrażenia wewnętrzne. (w)

Za przekroczenie cen

Berlin. (PAT). W miastach Kassel i Fuldzie, w kraju związkowym Hessen-Nassau, władze zamknęły szereg sklepów rzeźnickich i kolonjalnych z powodu przekroczenia przepisów o cenach maksymalnych. Również na Śląsku niemieckim w Zabrzu i w Bytomiu zamknięto kilka sklepów rzeźnickich.

Ponowne badanie

We wtorek przedstawiciele władzy administracyjnej ponownie i szczegółowo badali księgi kasowe i akta Związku Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych.

Zuchwały napad na drodze pod Tarnowem

Tarnów. (PAT). Na drodze powiatowej w Jodłówce Tucholskiej koło Tarnowa trzej nieznani narazie sprawcy napadli na jadące do Tarnowa na zakupy: Idesę Weis, Balję Grünberg, Frimetę Grünberg, Libę Steindling i Bajlę Sellender z Ołpin koło Jasła.

Po zatrzymaniu koni napastnicy pobili ciężko kołkami woźnicę, oraz jadące kobiety. Bajlę Grünberg wyrzucono na pobliską łąkę i poturbowano tak silnie, że niebawem zakończyła życie. Wszystkie jadące otrzymały ciężkie rany. Bajla Sellender walczy ze śmiercią.

Sprawcy napadu zrabowali gotówkę i garderobę ogólnej wartości 1.000 zł, poczem zbiegli. Policja w Tuchowie wszczęła natychmiast poszukiwania za sprawcami bestjalskiego napadu, zawiadamiając równocześnie o wypadku komendę policji państwowej w Tarnowie. Z Tarnowa na miejsce przestępstwa wyjechali przedstawiciele władz.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach — zł. gotówką — zł. za 100 guld. gd. w dewizach 172,61 zł, gotówką 172,27 zł.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.28¼ zł, w dańsku na Warszawz 5,26 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 7. 11. 1934 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poż. konwers. 65¼% oraz za 3% poż. bud. 46.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% dol. listy zast. po 49,50, jak również 4½% złotowe listy zast. po 46—46,50, natomiast 4% listami zast. konwert. obracano po 46,50%.

Z akcyj bankowych płacono za Bank Polski 94.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominału wzgl. w złotych za sztukę

Papiery procentowe

5% państw. poż. konwers. 65,25 P.
3% poż. bud., serja I 46,— P.
4½% dolarowe listy zast. serji K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 49,50 O.
4½% złotowe listy zast. serji K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 46—46,50 O.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 46,50 +

Akcje bankowe

Bank Polski 94.— P.

Tendencja spokojna.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 7. 11. 1934 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standarty: 1) żyto 715 g/l. 2) pszenica 750 g/l. 3) owies 470 g/l.

Ceny orjentacyjne:

Żyto (Usp nadal wyczekuj.)	15.50— 15.75
Pszenica (Usposob. stałe) .	16.00 - 16 50
Jęczmień browarowy . . .	21,00— 21,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 710—725 g/l. . . .	19.00— 19,50
Jęczmień 680—690 g/l. . . .	17,50— 18,00
Usposobienie spokojne.	
Owies (Usposob. słabe) . .	15 25— 15,50
Mąka	
żytnia I gat. 0,55% wł. w.	21,50— 22,50
żytnia I. gat. 0,65% wł. w.	19,50— 21,50
żytnia II. gat. 55—70% wł. w.	15.00— 16,00
żytnia pośl. pon. 70% wł. w.	13,00 14,00
żytnia razowa 0,95% wł. w.	17,00— 18,00
Usposobienie spokojne.	
pszenna gat. IA 0—20% wł. w.	27,75— 30,25
pszenna gat. IB 0-45% wł. w.	27.25 — 27,75
pszenna gat. IC 0-55% wł. w.	26,25— 26,75
pszenna gat. ID 0-60% wł. w.	25,25— 25,75
pszenna gat. IE 0-65% wł. w.	24,25— 24,75
pszen gat. IIA 20-55% wł. w.	23,25— 23.75
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w.	22,75— 23,25
pszen. gat. IID 45-65% wł. w.	19.75— 20.25
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w.	16.75— 17,25
psz. gat. IIIA 65-70% wł. w.	15,50— 16,00
psz. gat. IIIB 70-75% wł. w.	12,50— 13,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie stand.	10,00— 11,00
Otręby pszen. grube stand.	10,75— 11,25
Otręby pszenne średnie st. .	10,00 - 10.50
Otręby jęczmienne	11,00— 12.50
Rzepak zimowy	41,00— 42.00
Gorczyca	51,00— 55,00
Wyka latowa	26,00— 28,00
Groch Viktorja	41,00— 45.00
Groch Folgera	32.00— 35,00
Koniczyna czerwona surow.	130,00—160,00
Koniczyna biała	80,00—100,00
Koniczyna szwedzka . . .	180,00—210,00
Koniczyna żółta odłuszcz. .	70,00— 80,00
Przelot	80.00—100,00
Tymoteusz	60,00— 70,00
Rajgras angielski	80,00— 90,00
Ziemniaki jadalne	2,20— 2,50
Ziemniaki fabr. za kilo %	12½
Słoma pszenna luzem . . .	2,25— 2,45
» pszenna prasowana .	2,85— 3,05
» żytnia luzem . . .	2,75— 3,00
» żytnia prasowana . .	3,25— 3,50
» owsiana luzem . . .	3,00— 3,25
» owsiana prasowana .	3,50— 3,75
» jęczmienna luzem .	1,95— 2,45
» jęczmienna prasow. .	2,85— 3,05
Siano zwykłe luzem . . .	7,25— 7,75
Siano zwykłe prasowane . .	7,75— 8,25
Siano nadnoteckie luzem . .	8,25— 8,75
Siano nadnoteckie pras. . .	8,75— 9,25
Makuch lniany w taflach .	17,00— 17,50
Makuch rzepakowy w tafl. .	13,50— 13,75
Makuch słon. w tafl. 42/43%	17.50 — 18,00
Śrut Soja	21,00— 21,50
Mak niebieski	40.00— 43,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transkacje na odmiennych warunkach: żyta 76 tonn, pszenicy 111 tonn, jęczmienia 390 tonn, owsa 44,5 tonn, mąži żytniej 110,5 tonn, mąki pszennej 32,5 tonn, otrąb żytnich 318,2 tonn, otrąb pszennych 80 tonn, siemniania lnianego 1 tonna, makuchu słonecznikowego 10 tonn, śrutu Soja 20 tonn, maku niebieskiego 30 tonn, grochu Folgera 3 tonny, grochu Viktoria 41 tonn, ziemniaków jadalnych 95,5 tonn, ziemniaków fabrycznych 110 tonn, mąki ziemniaczanej 15 tonn.

Uwaga: Jęczmień browarowy najprzedniejszej jakości ponad notowanie.

MYDŁO DO GOLENIA MAJOLA

daje obfitą pianę, jest b. łagodne, nie drażni skóry. Cena 50 groszy.

Sprzedaż wszędzie

ng 12 537

Gospodarstwo, moralność i prawo

Przemówienie prezesa Klubu Narodowego prof. Romana Rybarskiego w Sejmie 6 listopada 1934 r.

Fałszywy optymizm

P. minister skarbu w swojem przemówieniu dał wyraz optymizmowi. Otóż, niestety, jestem w tem położeniu (głos na ławach B. B.), iż muszę przypomnieć to, co było mówione dawniej i przypomnieć poprzedni optymizm p. ministra skarbu.

Dnia 7 września 1933 r. na posiedzeniu komitetu „pożyczki narodowej", powiedział p. minister: „Z badań i przygotowań, które są robione do budżetu przyszłorocznego, wynoszę głębokie przekonanie, że budżet da się zamknąć, jeżeli nie całkowitą równowagą, to w każdym razie deficytem nieznacznym". A tymczasem w budżecie na rok 1934-35 dotychczas za pół roku został pokryty deficyt „pożyczka narodowa" w wysokości zgórą 151.000.000 złotych. To miał być ten „w każdym razie nieznaczny" deficyt budżetowy.

Następnie p. premjer Kozłowski powiedział 1 sierpnia: „Mogę panów zapewnić, że przeciętna wydatków nie osiągnie przeciętnej zeszłorocznej; innemi słowy obecną sytuację budżetową charakteryzuje stopniowa zniżka wydatków". Otóż tej zniżki nie widzimy. Jeśli weźmiemy budżet na rok przyszły, a uwzględnimy wydatki pokryte daniną szkolną, ukrytą w funduszach bardzo dyskretnie, okazuje się, że w stosunku rocznym wypada więcej wydatków, aniżeli wyniosły rzeczywiste wydatki w pierwszem półroczu tego roku.

Następnie p. minister skarbu powoływał się na poprawę wskaźnika produkcji przemysłowej. Istotnie poprawa nastąpiła wszędzie, ale z pośród dwunastu państw europejskich, które zestawiają wskaźniki produkcji przemysłowej, Polska ma wskaźnik najniższy, a w porównaniu z rokiem 1932 poprawa w Polsce jest słabsza, aniżeli w większości krajów europejskich. Gorzej, niż w Polsce, jest tylko w dwóch krajach, ale w każdym razie wskaźnik produkcji przemysłowej jest tam wyższy. Jeśli robimy porównania, to musimy baczyć na to, by porównywać te rzeczy w skali międzynarodowej, wtedy ten optymistyczny obraz wypadnie inaczej.

Jakie dochody rosną?

Powoływał się p. minister skarbu na wzrost dochodów i na tem opiera swoje nadzieje na przyszłość. Istotnie w pierwszem półroczu roku 1934-35 daniny publiczne i monopole przyniosły 762 i pół miljona, podczas gdy w pierwszem półroczu ubiegłego roku 757.8 miljona. Jest więc wzrost o kilka miljonów. Ale przypatrzmy się cyfrom. Okazuje się, że ten wzrost wykazują podatki bezpośrednie, tam, gdzie śruba fiskalna może działać. Inne grupy nie wykazują wzrostu.

Ale zanalizujmy bliżej dochody z tych podatków bezpośrednich. Otóż co wzrosło bardzo wydatnie? W preliminarzu budżetowym na cały rok 1934-35 preliminowano w podatkach bezpośrednich dochód z odsetek za zwłokę, kar i grzywien na 16,5 miljona. W pierwszem półroczu tego roku ten dochód z kar i grzywien przyniósł 18,5 miljona, czyli dwa razy więcej, niż wypada w stosunku półrocznym. Tu znajdujemy wytłumaczenie wzrostu dochodów z podatków bezpośrednich. Mamy sytuację zupełnie jasną. Czy na takim gruncie można budować?

Nowe podatki

Następnie p. minister skarbu proponuje szereg nowych wydatków. Nie sumuje tych rzeczy razem, mówi osobno o podatkach w ogólnym budżecie, a osobno o daninie szkolnej. Otóż, jeżeli dodamy 18 miljonów daniny szkolnej, która, jak oświadczył p. minister skarbu, ma być nowym podatkiem lokalnym, do 40 miljonów nowych podatków, względnie zwyżek podatkowych, razem otrzymamy 58 miljonów.

Ale na tem nie koniec. Są jeszcze inne zwyżki. Mianowicie dochód z podatku dochodowego w zeszłym roku był preliminowany na 170 miljonów, obecnie preliminuje się dochód na 190 miljonów. (Głos na ławach Klubu Narodowego: Z czego?) Otóż na czem się to opiera. W zeszłym roku preliminowano w tej sumie 170 miljonów, na właściwy podatek 155 miljonów, a na dodatek kryzysowy 15 miljonów, obecnie zaś preliminuje się na właściwy podatek 162 miljony, a na dodatek kryzysowy 28 miljonów, czyli, że dodatek kryzysowy ma według tego preliminarza wzrosnąć z 13 na 28 miljonów, a przecież ten dodatek kryzysowy pozostaje w pewnym stałym stosunku do samego podatku, bo jest dodatkiem do podatku. (P. minister skarbu przerywa.) Dobrze, ale jeżeli inna podstawa była w zeszłym roku, to czy teraz jest inna, czy jest ta sama podstawa? (Minister skarbu: To był błąd.)

Błąd

Był błąd w zeszłym roku, to trudno, na to już nie poradzę, że był błąd, ale w każdym razie, jeśli dostrzeżono błąd, należało to wyjaśnić w preliminarzu budżetowym, a nie wstawiać, co się podoba i koniec!

Ale czy to należy traktować jako rzeczywisty wzrost wpływu? Ja powiem inaczej. To należy traktować jako nadwyżkę kontyngentu podatku dochodowego. P. minister skarbu oświadczył na komisji, że niema kontyngentów podatkowych, że urzędnicy nasi nie otrzymują cyfr kontyngentowych podatków, które mają ściągać. Powiedział tylko, że urzędnicy otrzymują tylko pewne cyfry orjentacyjne. Otóż przyjmuję to i powiadam: trzeba to traktować jako nowy dochód, jako podwyżka orjentacji urzędników podatkowych. (Wesołość na prawicy.) I istotnie przy dzisiejszej sytuacji gospodarczej, przy dzisiejszej dochodowości przedsiębiorstw to jest nowa podwyżka, czyli że tych nowych podwyżek jest razem na 80.000.000.

40 podatków na walkę z kryzysem

Ale cofnijmy się wstecz. Zastanówmy się nad tem, jak od czasu, gdy rozpoczął się kryzys, powiększono ciężary publiczne w Polsce. To znaczy, jakie wprowadzono nowe daniny, nowe opłaty, nowe podatki. Otóż rzecz się przedstawia w ten sposób:

Od końca 1931 r. wprowadzono — 10 proc. dodatek do podatku gruntowego, dalej kryzysowy dodatek do podatku od nieruchomości, 10-proc. dodatek do podatku przemysłowego, kryzysowy dodatek do podatku dochodowego, nadzwyczajny podatek od niektórych zajęć zawodowych, podatek od uboju, podatek od kwasu węglowego, podatek od energji elektrycznej i podatek od cukru skrobiowego. (Minister skarbu: Dopiero ma być wprowadzony.) Ma być wprowadzony. Mógłbym tak długo czytać, a nie chcę panów nużyć, bo tych pozycyj jest ponad 40 razem z różnemi opłatami funduszów. Suma tych ciężarów, którą można w budżecie wykryć, stanowi roczne obciążenie w tym przyszłym budżecie — 226.404.000 zł. Jeżeli dodamy do tego ogólnie wzrost obciążeń, których nie można ściśle oddzielić, z podatku od zapałek, z podatku od lokali, oraz zwyżki niektórych podatków konsumcyjnych, to otrzymamy 250 miljonów złotych nowych obciążeń publicznych z budżetu państwa — 250 miljonów zł., które ma się uchwalić.

Udział Państwa w dochodzie społecznym

I tu nasuwa się pytanie, czy te wszystkie obciążenia pozostają w stosunku do siły gospodarczej społeczeństwa? Otóż ja twierdzę, że nie, bo i zwyżki stawek i inne dane wskazują na to, że udział państwa w dochodzie społecznym wzrasta i że ciężary publiczne rosną kosztem gospodarstwa społecznego, zwłaszcza, gdy uwzględnimy powiększenie ciężarów publicznych, nałożone przez ustawę o ubezpieczeniach społecznych. Otóż państwo korzysta u nas coraz wydatniej z dochodu społecznego.

Państwo a kredyt wewnętrzny

Następnie państwo czerpie coraz wydatniej z kredytów wewnętrznych.

Mają być nowe operacje kredytowe. Pan minister skarbu skreślił optymistyczny obraz naszego rynku pieniężnego. Jest rzeczą chyba znaną p. ministrowi skarbu, że niejednokrotnie wzrost wkładów pieniężnych w różnych instytucjach kredytowych nie jest objawem postępującego naprzód życia gospodarczego i większej jego intensywności. Wkłady bardzo często rosną w okresie depresji gospodarczej. Natomiast państwo, gdy apeluje do jego rynku wewnętrznego, gdy nakłada coraz to nowe ciężary, jaki stan stwarza? Możliwości odbudowy gospodarczej, które niewątpliwie istnieją, są paraliżowane przez współzawodnictwo państwa jako dłużnika i przez państwo jako tego, który nakłada podatki. To jest istota sytuacji w Polsce. Wymagania skarbu stoją na drodze odbudowy gospodarczej i dlatego też w mojem głębokiem przekonaniu, na tej drodze nie doprowadzi się do poprawy gospodarczej. Tu musi być obrana inna droga.

Oszczędza się na drogach

Panowie pytają się jaka? Otóż odpowiem. W mojem i naszem głębokiem przekonaniu są możliwe bardzo daleko sięgające oszczędności. Oszczędności wszystkiego nie załatwią, ale oszczędności są możliwe. Nie twierdzę, ażeby nasz budżet nie zawierał wielkich oszczędności. Niektóre oszczędności poszły za daleko, np. w roku 1924, kiedy tak „rozdrapywano budżet", — na drogi, mosty i budowle wodne wydano 37 miljonów, w r. 1925 — 45 miljonów, a w r. 1932-33 na drogi, mosty i budowle wodne wydano — poza budowlami morskiemi, które nie wchodzą tu w zestawieniach, jak i w latach poprzednich — 23 miljony, to znaczy, że przedtem wydawano na te rzeczy 2 proc. budżetu — teraz 1 proc. Jak oszczędność w tych wydatkach odbija się na stanie państwa, to ostatnia powódź tego najlepiej dowiodła.

O ile chodzi zaś o zaniedbanie budownictwa dróg, uważam to gorzej, niż za błąd, z punktu widzenia wojskowego. Wiadomo każdemu dobrze, jak ogromne wysiłki w budownictwie szosowem robi nasz sąsiad zachodni. My pod tym względem dalecy jesteśmy od dorównania temu wysiłkowi. A chyba to założenie, byśmy zawsze dorównywali wysiłkom naszego sąsiada zachodniego i byli odpowiednio przygotowani, chyba każdy w tej Izbie uważa za słuszne. Są oszczędności, których nie można robić.

Sztywne fundusze dyspozycyjne

Gdzie można robić oszczędności?

Na herbatce

Piękna suknia modny kapelusz i jako niezbędne uzupełnienie, podnoszące urok kobiecy, woda kolońska LADY — oto właściwe akcesorja wytwornej pani na five'ach i zebraniach towarzyskich

„Lady" Eau de Cologne

Właściwym, jedynie obecnie przyjętym sposobem perfumowania się jest stosowanie wody kolońskiej LADY.

W sprzedaży znajdują się następujące zapachy wody kolońskiej „Lady"

Chat Noir — Perle de Paris
Jockey Club — Parisienne
Rouge et Noir — Fleur de Tabac

Prawdziwa tylko w oryginalnych flakonach

Jako uzupełnienie wody kolońskiej „Lady" —

PUDER „LADY" CHAT NOIR

Eau de Cologne

Tg 1624

Dokoła narad nad reformą konstytucji francuskiej.
Minister oświaty Berthold, premjer Doumergue, Tardieu i min. sprawiedliwości Lémery opuszczają pałac Elizejski.

Są takie pozycje, a są niemi wydatki dyspozycyjne. Mimo zmniejszenia budżetu o tak kolosalne sumy, wydatki na fundusze dyspozycyjne są zawsze te same, — prawie te same, przepraszam jest 15.000 oszczędności na sumę 18.900.000 funduszów dyspozycyjnych. A czyby nie można ograniczyć kosztów reprezentacji państwa? Czy w dzisiejszych czasach jest rzeczą najpilniejszą zajmować się organizowaniem i urządzaniem mieszkań reprezentacyjnych, także i w samorządzie warszawskim, który dziś jest organem wykonawczym państwa?

Hojne subwencje

Następnie można uzyskać wielkie oszczędności także i w wydatkach subwencyjnych. Niedawno zostało ujawnione, że jedna z organizacyj sanacyjnych, Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet, otrzymała w r. 1932/33 subwencję na sumę 1.680.000. (Głos na ławach Klubu Narodowego: To konieczność państwowa.) Tam z temi subwencjami nie wszystko było w porządku, i władze nie bardzo je kontrolowały, bo nie zawsze subwencje podjęte wpisywano na czas do ksiąg. Ale o to mniejsza. Tylko trzeba ustalić jedno. Akcja społeczna, oparta niemal wyłącznie na subwencjach skarbowych, jest demoralizująca. Instytucja społeczna może się zwracać o subwencje tylko na specjalne cele, ale musi sama pracować, sama zdobywać sobie fundusze, państwo może tylko to uzupełniać. Ale jeżeli tak olbrzymie sumy wydaje się na subwencje, wtedy nie wiadomo, czy to jest instytucja społeczna, czy to jest organ rozdzielczy dla subwencyj. A tu bardzo dużą oszczędność można przeprowadzić.

Przedsiębiorstwa państwowe

Następnie mówił też p. minister o przedsiębiorstwach, wskazywał, że w dziedzinie przedsiębiorstw nie tak wiele da się zrobić. Otóż jednak chciałbym się zapytać, dlaczego uporczywie preliminuje się dochód z przedsiębiorstw taki, którego one nie dają? W tym roku z przedsiębiorstw państwowych wpłynęło netto 8 miljonów za pół roku, a tymczasem preliminuje się netto z tych przedsiębiorstw 55 milj. na rok przyszły. Po co to, przecież nie pierwszy raz to się powtarza? Poco tego rodzaju preliminarz? Trzeba przedstawić rzeczywistość taką, jaka jest. P. minister skarbu oświadczył, że przedsiębiorstwa państwowe nie są, ani nie mogą być korzystną lokatą kapitału. Zgoda. Ale w takim razie poco powiększa się zakres przedsiębiorczości państwowej; poco przejmuje się coraz nowe przedsiębiorstwa; jeśli to z punktu widzenia dochodowego nie jest korzystną lokatą, — jakie względy tu wchodzą w rachubę?

A jak się ta rzecz przedstawia w praktyce, to możnaby barwny obraz nakreślić. Powołam się tu na ostatnie sprawozdanie Najwyższej Izby Kontroli Państwa, dotyczące lasów państwowych. Jak wiadomo, lasy państwowe przeszły na gospodarkę drewnianą. Otóż sprawozdanie to pisze tak: „Wyniki finansowe bilansu za rok 1932-3, zarówno jak i kontrola poszczególnych tartaków wykazują, że tartacznictwo państwowe nie przyczynia się do korzystnej realizacji produkcji drzewnej, bo otrzymuje surowiec dla przedsiębiorstwa po cenach zniżonych nietylko w stosunku do osiąganych w sprzedaży prywatnej, lecz nawet i po cenach tak minimalnych, przy bezprocentowem zaangażowaniu w produkcji około 25 miljonów złotych, wykazało straty w sumie 2.773.000 zł, nie licząc kosztów amortyzacji w sumie 642.000 zł". I to się kontynuuje, to się rozszerza. Do czego my dojdziemy? Dojdziemy do upaństwowienia prywatnej wytwórczości. Nie wiem, czy wszyscy tu panowie ten ideał wyznają, ale praktyka w zakresie przemysłu do tego zmierza. Ale jak wtedy będą wyglądały finanse skarbowe, to jest już inne pytanie.

Państwo i przedsiębiorczość prywatna

Jednak niema dzisiaj prawie nikogo, ktoby twierdził, że można oprzeć budżet państwa na przedsiębiorczości państwowej. Oczekuje się poprawy od wysiłku społeczeństwa. Wciąż się mówi od pewnego czasu, od czasu kryzysu, o odpowiedzialności społeczeństwa, o jego wysiłku. Wypowiedział ten pogląd też pan poseł Sławek, mówiąc: „Nieraz zastanawiałem się nad tak charakterystycznem dla naszego życia zjawiskiem, jakiem jest płynące ze wszystkich stron żądanie, aby rząd przyszedł z pomocą to kupiectwu, to rzemiosłu, to znów rolnictwu" i t. d. Potem powołał się na to, że przed wojną, za czasów nawet rządów zaborczych, tego nie było i powiada: „Dlaczegóż więc dzisiaj rodzi się ta dziwna jakaś bezradność, powodująca ciągłe wołanie o pomoc, ta nieumiejętność ludzka odnajdywania własnym rozumem i własną inicjatywą, jeśli nie dróg naprawy sytuacji, to chociażby środków zaradczych, umożliwiających własne bytowanie"?

Otóż ja uważam to pytanie za zbędne. Dla mnie odpowiedź jest jasna. Jeżeli państwo ujęło wszystko w swoje ręce, to społeczeństwo musi być bezradne. Apelować do społeczeństwa można wtedy, gdy się zostawi pewne uprawnienia temu społeczeństwu, gdy mu się zabezpieczy jego sferę życia. Ale gdy wszystko jest pod nadzorem policyjnym, to nic dziwnego, że ludzie nie objawiają wielkiej przedsiębiorczości i oglądają się na państwo. Otóż to jest zjawisko w dzisiejszych warunkach zupełnie naturalne, bo gdzie ci ludzie mają się udać, jak nie o pomoc do państwa? Wszak tyle lat ich uczono, że wszystkie zagadnienia bez nich zostały rozwiązane przez dobroczynną politykę państwa, więc może i niektórzy w to naprawdę uwierzyli.

Czego chcą masy narodu?

Ale nie jest słusznym, mojem zdaniem, pogląd, że wszyscy żądają pomocy od państwa. Może to dotyczy elity rządzącej i jej klienteli. Szerokie masy narodu nie chcą pomocy od państwa. Szerokie masy narodu chcą, by im państwo pozwoliło pracować w spokoju i pod ochroną prawa. (Oklaski na ławach Kl. Nar.). Tego chce naród. Naród chce, by sfera działalności państwowej, policyjnej i administracyjnej była ściśle odgraniczona, by te rzeczy nie były pomieszane tak, że nikt nie wie, czy jutro państwo nie upaństwowi jego produkcji, czy nie cofnie mu zwyczajnie jakiejś koncesji przemysłowej. Nikt nie wie, co będzie jutro i nic dziwnego, że każdy czuje się bezradny, a to społeczeństwo, podkreślam, chce ładu, spokoju i prawa..

Przywileje żydowskie

Szerokie masy narodu nie oczekują zbyt wiele od państwa, ale nie chcą, by pewne grupy ludności, pewne partje, pewne wyznania, miały przywileje: Otóż np. rozwiązuje się, albo nie legalizuje stowarzyszeń byłych wojskowych polskich, a natomiast pod opieką władz istnieją żydowskie organizacje wojskowe, które urządzają parady po miastach i cieszą się jak największem poparciem. Ja nie wiem, czy nasze państwo militarnie jest tak słabe, że potrzebuje aż tego żydowskiego wojska. (Oklaski na ławach Klubu Narodowego). Ja nie wiem, jaki to ma cel, do czego te „trumpeldory" mają służyć i do czego zmierza to uprzywilejowanie. Tak samo te masy polskiego narodu nie zrozumieją tego i z tem się nie pogodzą, by wychowawcami dzieci polskich byli Żydzi.

(Dokończenie nastąpi).

Zwracamy uwagę, że nasze roślinne pudry z przepisu Dra Lustra, tak Puder Higjeniczny do tłustej, jak i Puder Egzotyczny do prawidłowej i suchej cery, znajdują się w handlu ze względów higjenicznych wyłącznie w oryginalnem opakowaniu z podpisem Dra Lustra. Pudrów naszych bez opakowania t. j. „na wagę" nigdy nie sprzedawaliśmy i nie sprzedajemy.

„MIRACULUM"
PREPARATY LEKARSKO-KOSMETYCZNE

Tg 1623

Z mowy sejmowej ministra skarbu

Nowe podatki

Min. Zawadzki rozpoczął przemówienie od przedstawienia sytuacji budżetowej państwa w związku z położeniem gospodarczem i oświadczył, że nastąpiła tu pewna stabilizacja, wyrażająca się m. in. w tem, iż dochody państwowe nie wykazały już zniżek w stosunku do roku poprzedniego.

Wobec tego deficyt budżetowy musi być usunięty, a nie załatany. P. minister omówił obszernie posunięcia oszczędnościowe rządu i przedstawił prowizoryczne wyniki wykonania budżetu w 7 miesiącach obecnenego r. budżetowego. Dochody w tym okresie wyniosły 1.046.000.000 zł, co stanowi 56 proc. całorocznego budżetu, do końca roku budżetowego powinny osiągnąć 95 proc. wpływów preliminowanych. Wydatki wyniosły 1.211 miljonów.

Podwyższenie dochodów budżetowych może ulec niewielkiej zwyżce, wskutek polepszenia się sytuacji i zwiększenia wpływów z istniejących źródeł, przedewszystkiem jednak przez wprowadzenie nowych lub podniesienie istniejących podatków. W tym zakresie minister oświadczył:

„Projektujemy, nawet już od 1 stycznia 1935 r., dodatkowy podatek od cukru, któryby się zmieścił w dzisiejszej cenie, a dzięki zniżce, przeprowadzonej dwa miesiące temu, nie byłby odczuty jako ciężar przez spożywców. Projektujemy też podniesienie o 10 proc. dodatku do podatków bezpośrednich, wreszcie nowych kilka drobnych tytułów podatkowych. Razem wszystkie te projekty, nie wyłączając daniny szkolnej, która idzie na specjalny fundusz, mogą dać około 40 miljonów."

Omawiając sprawę zmniejszenia poszczególnych działów budżetu, minister oświadczył, że w większości wypadków są to oszczędności definitywne, w jednym tylko wypadku, a mianowicie w ministerstwie oświaty część wydatków skreślonych w budżecie, znajduje się w funduszu szkolnym, którego dochody mają być powiększone przez specjalną daninę, tworzoną jednak nie z opłat szkolnych, a rozłożoną na wszystkie klasy ludności i ustosunkowaną do wielkości zajmowanego mieszkania. Odpowiedni projekt będzie niebawem wniesiony do Sejmu.

Minister jest zdania, że możemy liczyć na podniesienie się dochodów o 50 do 100 miljonów w roku przyszłym i o taką samą sumę w r. 1936-7. Ponieważ deficyt tegoroczny wyniesie około 250 miljonów, to gdyby pozostawić bez zmiany wydatki, zupełne zrównoważenie budżetu mogłoby nastąpić w najlepszym razie za trzy lata lub nawet później.

W dalszym ciągu minister omówił szczegółowo poszczególne pozycje preliminarza, świeżo ogłoszone dekrety oddłużeniowe, sprawy kredytowe oraz działalność banków państwowych, samorządowych i prywatnych.

Mówca wspomniał też w sposób raczej mglisty o możliwości pewnych zagranicznych operacyj kredytowych, które byłyby pożądanem ułatwieniem sytuacji.

W zakończeniu min. Zawadzki oświadczył, że choć trudności budżetowe nie skończyły się, jest jednak znaczna poprawa. Dwa lata temu dyskutowano, czy będzie deficyt 400, 600 czy nawet 800 miljonów, obecnie można dyskutować, czy będzie bliższy 100 czy 200 miljonów. Wysiłki przyniosły społeczeństwu wiele ciężarów i wyrzeczeń, ale buduje się już na zdrowych podstawach.

Shylock żąda nowych ofiar

Dr. Rozmarin wskazuje w „Momencie" na wzmaganie się w Polsce niechęci do Żydów i poucza „sanację", że tę judofobję należy zwalczać, a przedewszystkiem trzeba zwalczać „endecję":

„Czujemy zmianę ostatnio przy każdem zetknięciu się z nieżydowskim obywatelem kraju. Powietrze zostało w tej mierze przesycone judofobją, że wkrótce przykro będzie spotkać się z nieżydem i nawiązać z nim poważną rozmowę.

„Jakkolwiek, ma się rozumieć, nikt endeków nie posądzi o sympatję dla żydostwa, mają oni jednak na względzie w tej swojej demagogicznej pracy [illegible] obecny, którego nienawidzą oni więcej, niż znienawidzonych Żydów". (?)

Obóz rządowy nie przeciwstawia się propagandzie przeciwżydowskiej „endecji":

„Przeciwnie, każdy już widzi zupełnie jasno i wyraźnie, że ten właśnie obóz rządowy zaczyna przejmować hasła judofobskie i wprowadzać je w życie (?). Znaleźli się, z przeproszeniem, teoretycy w obozie rządowym, którzy wyjaśnili, że przez przejęcie haseł judofobskich odbierze się endecji jej najskuteczniejszą broń w tej walce.

„Ta metoda walki z endecją jest naiwna; bowiem ludzie, stojący u steru rządów, nie mogą przecież lekceważyć 3½ miljona Żydów, którzy zamieszkują kraj, mają prawo swobodnie i bez przeszkód żyć i tego prawa nigdy nie wyrzekną się."

Rządy pomajowe cieszyły się uznaniem żydostwa i kół od niego zależnych za to, że zaraz po przewrocie zajęły zdecydowane stanowisko w sprawie żydowskiej. Obecnie rząd wykazuje w tym względzie słabość i to właśnie w stosunku do „endecji" (?):

„Szczególnie wykazał on swoją słabość w walce z endecją. Zabrakło mu odwagi oświadczenia wyraźnego wszystkim, że ludność żydowska posiada nietylko równe obowiązki z innymi obywatelami, lecz i równe z nimi prawa."

Ostatnio na łamach prasy obozu rządowego zjawiły się artykuły judofobskie, nie licujące z tradycją liberałów i rewolucjonistów, ale autor spodziewa się, że te nastroje miną:

„Nie, musi nadejść otrzeźwienie w obozie rządowym na polu judofobji. Ludzie, którzy mają za sobą tak wzniosłą tradycję, chcemy wierzyć, w końcu dostrzegą, co się dzieje i co się czyni obecnie w kraju i nie dopuszczą do dalszego bałamucenia siebie przez swoich i obcych krótkozwrocznych teoretyków i tchórzliwych przewódców."

Sjonista, dr. Rozmarin, doszedł już, okazuje się, do tego, że i dr. Teodora Herzla zaliczył do „krótkowzrocznych teoretyków i tchórzliwych przewódców", bo przecież nie kto inny, tylko on właśnie pisał w „Państwie żydowskiem":

„Judofobja istnieje tam, gdzie istnieje większa ilość Żydów; tam, gdzie jej jeszcze niema, przywożą ją ze sobą imigranci żydowscy..."

Shylock żydowski panuje w handlu i przemyśle polskim, ma w Polsce własne wojsko i własnych dygnitarzy. Mało mu tego: żąda od odnośnych czynników dalszych ofiar dla siebie.

W dniu 11 listopada

Komitet obywatelski obchodu dnia niepodległości 11 listopada ustalił następujący program uroczystości, które się odbędą z okazji 16-tej rocznicy odzyskania niepodległości:

Dnia 10 bm. o godz. 18 — capstrzyk orkiestr wojskowych. Dnia 11 bm. o godz. 9 — msza św. w Farze dla przedstawicieli władz, wojska, organizacyj P. W. i W. F., społecznych, oraz przedstawicili społeczeństwa, dalej pocztów sztandarowych organizacyj; o godz. 9,50 powrót pocztów sztandarowych na plac Wolności; przemówienie z balkonu „Esplanady"; o godz. 19,30 — defilada przed pomnikiem Wdzięczności Najśw. Serca Jezusa. W czasie defilady wzlot gołębi pocztowych; o godz. 18 — akademja w auli uniwersytetu; o godz. 20 przedstawienie w Teatrze Wielkim „Straszny Dwór".

Komitet zawiadamia organizacje społeczne, które pragną wziąć udział w defiladzie, że komendantem defilady jest p. kpt. Sęk, który wyznaczy miejsca w defiladzie.

Komitet zwraca się do wszystkich obywateli miasta Poznania z gorącym apelem o jak najliczniejszy udział w uroczystościach, oraz o udekorowanie domów flagami narodowemi.

Zbiórka wszystkich organizacyj na placu Wolności o godz. 9,30.

Stronnictwo Narodowe

KOŁO WILDA

Walne zebranie z referatem odbędzie się w piątek, 9 b. m. o godz. 20 w sali p. Boesserowej, przy ul. Stromej nr. 24.

Na porządku obrad ważne sprawy organizacyjne. O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

Niema jedności hitlerowskiej w Gdańsku

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Gdańsk, 5 listopada.

Było do przewidzenia, że wybory komunalne na terenie W. M. Gdańska nie będą ani czyste, ani swobodne. Już mija 10 dni od chwili rozpisania wyborów. W ciągu pierwszego tygodnia musiały być złożone listy kandydatów. Wiele trudności musiało nastręczyć składanie list. Każda lista musiała być popartą przez 50 podpisów wyborców danego okręgu. Każdy podpisujący listę, jak również i kandydat, musiał przedstawić urzędowe zaświadczenie, że przez pół roku zamieszkuje w danej miejscowości. Nie wiem dokładnie, ile jest uprawnionych do głosowania na terenie obu powiatów, na których wybory się odbywają. Nie popełni się jednak wielkiego błędu, jeśli się przyjmie, że uprawnionych do głosowania będzie 45 tys. osób. Teoretycznie więc, jeśli do wyborów przystępują trzy partje i każda chciałaby wystawić własną listę we wszystkich gminach, których jest około 100, to razem pod wszystkie listy kandydatów musianoby zebrać 15 tys. podpisów, czyli 30 proc. ogółu uprawnionych do głosowania. Są to oczywiście wybory częściowo jawne.

Cała akcja wyborcza prowadzona jest w ten sposób, że hitlerowcom wolno wszystko, natomiast inne ugrupowania mają swobodę bardzo ograniczoną, a już zupełnie nie mogą myśleć o zbieraniu składek na akcję wyborczą. Senat zbierania pieniędzy na wybory zabronił. Warte zanotowania są enuncjacje, jakie w okresie wyborczym się ukazują. Oczywiście, że przedstawiciele senatu w oficjalnych mowach zapewniają, że nie będzie ani krzty nieprawości. Ale z drugiej strony w oficjalnym organie N. S. D. A. P., „Der Danziger Vorposten", który uważać należy, jako pismo senatu, wydrukowano anonimową odezwę, w której czytamy:

„Kto się przeciwstawi tej (t. j. narodowo-socjalistycznej) jedności, ten wyklucza się ze społeczeństwa... Kto zaś jest poza społeczeństwem, nie może niczego żądać od państwa, które sam zwalcza. W naszem pojęciu istnieją tylko robotnicy, którzy całemu narodowi służą, z jednej strony, a trutnie i darmozjady z drugiej strony. Trutniów i pasorzytów, żyjących z pracy innych ludzi, musimy zniszczyć."

Zastępca prezydenta senatu Greiser, który przed mikrofonem radja gdańskiego uroczyście zapewniał, że senat nie dopuści do jakiegokolwiek naruszenia swobody wyborczej, już dnia następnego, na zebraniu urzędników policyjnych, uznał za stosowne powiedzieć:

„Ponieważ narodowy socjalizm w walce o duszę narodu niemieckiego wielkie poniósł ofiary, ma on prawo żądać bezwzględnej wierności od tych, którzy są dziś urzędnikami narodowo-socjalistycznego państwa. I nie tylko wymaga się wierności w stosunku do państwa, lecz także pozytywnego ustosunkowania się do partji nar. - socjalistycznej, która to państwo stworzyła. Nie będzie prędzej spokoju, aż wszyscy urzędnicy wolnego państwa („Freistaat") będą przekonanymi narodowymi socjalistami."

Urzędnicy policji gdańskiej doskonale wiedzą, co ma ich obowiązywać. Nie trzeba im tłumaczyć, że to, co mówił p. Greiser przed mikrofonem radja jest nieszczere i ciężko mu przez gardło przechodziło. Do podburzających odezw i enuncjacyj na partyjnych zebraniach hitlerowskich, dołącza się prasa. Gorliwość w tym kierunku objawia nietylko prasa hitlerowców gdańskich. Do wyborów idą razem zwolennicy partji centrowej i nacjonaliści Hugenberga. Ten sojusz wyborczy doprowadza hitlerowców do wściekłości. „Königsberger Allgemeine Zeitung", pismo dość poczytne w Gdańsku ,utożsamia twórców tego sojuszu z separatystami w Zagłębiu Saary i nawołuje do zgniecenia tych „zdradzieckich macicieli jedności niemieckiej" w wolnem mieście.

W takich warunkach nic dziwnego, że bojówki S. A. i S. S. bezkarnie napadają nawet z bronią w ręku na działaczy opozycyjnych. Policja nie występuje jako czynnik, dbający o ład i bezpieczeństwo wszystkich obywateli. Prasa opozycyjna w Gdańsku codziennie donosi o nowych napadach, opisuje szeroko akty teroru hitlerowskiego.

Trudno przewidzieć, ile będzie miała opozycja gdańska siły i możności do wyciągnięcia konsekwencyj z aktów teroru. Jedno jednak jest pewnem: wybory na terenie w. m. Gdańska nie dadzą spodziewanego dowodu jedności partyjnej ludności. Niezadowolenie rośnie i to bynajmniej nie z powodu ograniczenia swobód osobistych, jakie przyniósł system hitlerowski Karność i dyscyplina imponuje każdemu Niemcowi. Jednak hitleryzm, jak się tu mówi coraz głośniej, stanął w sprzeczności z dobrze pojmowanym interesem szerokich warstw ludności.

E. P.

Prawidłowe trawienie i zdrową krew osiąga się codziennie przez codzienne używanie po pół szklanki naturalnej wody gorzkiej **Franciszka-Józefa.**
Tg 1621.

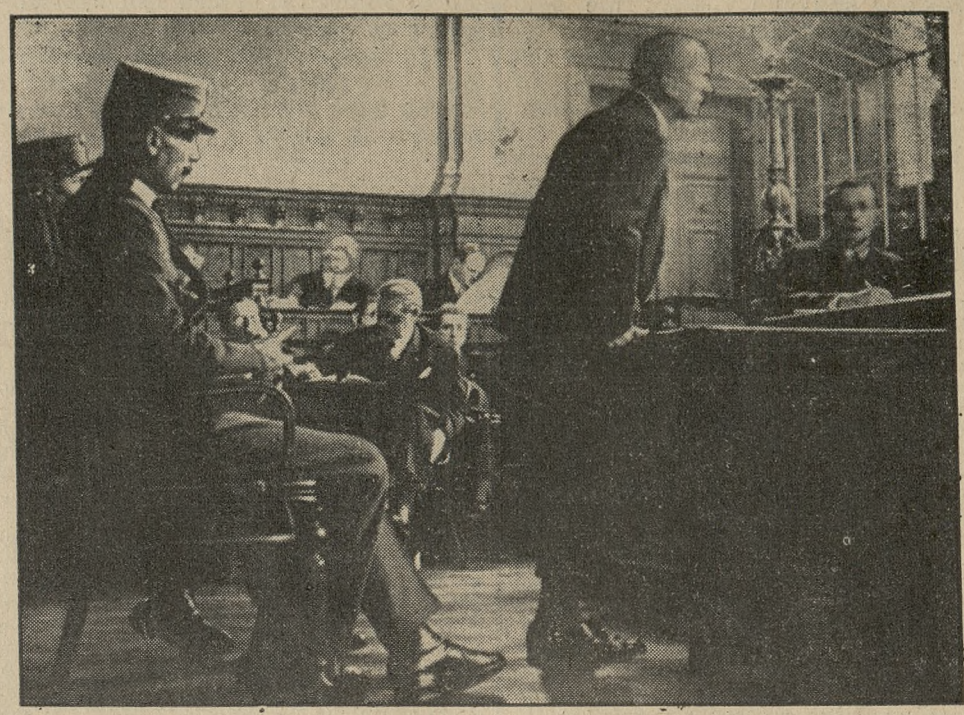

W Budapeszcie rozpoczął się proces głośnego swego czasu zbrodniarza Matuschki który wysadził w powietrze pociąg posp. Wiedeń—Budapeszt, przyczem zginęły 22 osoby.

Kortezy hiszpańskie po rewolucji

Otwarta w dniu 5 b. m. sesja kortezów, pierwsza po stłumieniu rewolucji, stała pod znakiem zwycięstwa premjera Lerroux.

Premjer wygłosił dłuższe przemówienie, poświęcone ostatnim wypadkom rewolucyjnym. Zaznaczył, że zarzuty czynione mu z powodu prowadzenia republiki do regime'u faszystowskiego są niesłuszne. Sądzi, że przez odciągnięcie wielu elementów od monarchistów oddał republice wielkie usługi. Dopóki stać będzie na czele rządu, nie może być mowy o zmianach w konstytucji.

Przechodząc do wypadków w Katalonji i Asturji, Lerroux zaznaczył, iż nie rozumie zupełnie powodów proklamowania państwa katalońskiego, rząd bowiem, któremu przewodniczy, stawał w obronie statutu autonomicznego Katalonji. W Asturji ruch rewolucyjny został wywołany przez ludzi, którzy nie umieli go opanować. Siły wojskowe spełniły jednak swoje zadanie. Obecnie trybunały będą sądzić sprawców rozruchów, a rząd będzie miał ostatnie słowo.

Po tem przemówieniu zgłoszono wniosek o udzielenie rządowi votum zaufania.

Przewodniczący katolickiej akcji ludowej Gil Robles oświadczył, że jego stronnictwo wyrazi gabinetowi votum zaufania. W ten sposób rząd Lerroux ma zapewnioną znaczną większość.

W posiedzeniu nie brała udziału lewica parlamentarna, na znak protestu przeciw cenzurze prasowej.

Według nadchodzących ostatnio oświetleń wrzenia rewolucyjnego ze strony korespondentów zagranicznych, którzy odwiedzili Hiszpanję, istniały poważne szanse udania się rewolucji dzięki sprężystemu jej kierownictwu i dobrej organizacji zaopatrzenia ludności w broń. Siłą rządu było, że mógł oprzeć się na policji i wojsku, które okazały lojalność.

Po stłumieniu rewolucji wysuwają się coraz bardziej na czoło hiszpańskie ugrupowania katolicko-zachowawcze, z których wywodzi się Gil Robles, hiszpański „mąż przyszłości"

Ile jest żydów na świecie

Co do ogólnej liczby i rozprzestrzenienia Żydów na świecie panują naogół mylne poglądy. Żydzi sami wyolbrzymiają tę liczbę, ażeby oczywiście usprawiedliwić swoją zachłanność.

Ogólna liczba Żydów w ciągu stuleci wielkim podlegała wahaniom. W czasach średniowiecza niejednokrotnie liczba ich znacznie się cofnęła, wzrosła jednakże później, szczególnie w XIX stuleciu, bardzo znacznie, i wynosi dzisiaj według obliczeń aproksymatywnych 15 do 16 miljonów. Z krajów europejskich największy odsetek posiada **Polska,** bo aż około 13 procent, co stanowi 3,5 miljona, Litwa ma 8 procent, Niemcy według statystyki z roku 1925 około 0,9 procent, gdy w Szwecji i w Włoszech odsetek Żydów wynosi tylko 0,1 procent, a w Hiszpanji i Portugalji 0,02, mimo, że właśnie w tych dwóch krajach Żydzi niegdyś posiadali największe wpływy W Wielkiej Brytanji żyje mniejwięcej 300.000 Żydów, a więc 0,7 procent, Francja od dłuższego już czasu podaje 0,25 jako odsetek ludności żydowskiej, co jednakże z pewnością jest zamało. Z państw pozaeuropejskich wykazują Palestyna 9 procent, Stany Zjednoczone 3 procent z liczbą ogólną 3,5 miljonów. Polska, Sowiety i Stany Zjednoczone posiadają razem około 10 miljonów Żydów, a więc dwie trzecie ogółu żydowskiego.

Przeważająca część Żydów mieszka w wielkich miastach, przyczem pierwsze miejsce pod względem odsetku zajmuje Pińsk z 75 procent ludności żydowskiej. Następują Jaffa z 62 procent, Jerozolima 60 procent, Tripolis 53 procent, **Wilno** 43 procent, **Lwów** i **Łódź** 35 procent, **Warszawa** 32 procent, Nowy Jork 30 proc., co stanowi w tem mieście 1.300.000 Żydów. W Wiedniu mieszka ca. 200.000 Żydów, czyli 11 proc., w Londynie około 150.000, czyli 2,3 proc., w Paryżu około 100.000, czyli 3.5 proc., w Niemczech Frankfurt nad Menem ma 6,3 proc., Berlin 4,3 proc., Lipsk 1,9 proc. Żydów. Trzy te miasta posiadają więcej niż 1/3 ogólnej liczby Żydów niemieckich.

Na poszczególne części świata, przypadają następujące cyfry: na Europę 10 milj., na Amerykę 4 milj., na resztę świata pozostałe 1 do 2 milj. W Chinach i Japonji, liczących 550 milj. ludności, żyje tylko około 10.000 Żydów. Gdańsk ma około 5.000 Żydów czyli 2,4 proc.

W Niemczech liczba Żydów od roku 1925 cofnęła się do pół miljona, czyli do 0,76 proc.

W. P.

OSZCZĘDNOŚĆ PRZEDEWSZYSTKIEM!
Ale nie kosztem zdrowia i estetycznego wygładu. Można czynić zadość wymogom oszczędności i estetyki używając
MYDŁA „JASKIER" M. MALINOWSKIEGO
tylko 90 gr. kawałek łączącego zalety mydeł przetłuszczonych z przystępną ceną.
Apteka ul. Nowy Świat 31. Lab. Chem. Farm. ul. Chmielna 4.
Do nabycia we wszystkich drogerjach i aptekach w Poznaniu. Tg 1622

Pg 8039-D. 0.908

UWAGI

Sto lat temu rozpoczęto pierwsze udałe próby nad sztuką optycznego utrwalenia rzeczywistości, co dziś zwiemy fotografją. Pierwsze zdjęcia Anglika Foxa Talbota pochodzą z r. 1834, poczem w parę lat później Francuz Daguerre ogłosił wyniki równoczesnych swoich eksperymentów.

Olbrzymi postęp, jaki poczyniła od tego czasu fotografja, widać może najlepiej w stosowanej dziś na odległość fotografji radjowej.

Świeżo właśnie mogła technika poszczycić się swojego rodzaju rekordem: zdjęcie, dokonane przy lądowaniu samolotów rajdowych w Melbourne odbyło drogę do redakcji „Timesa" w przeciągu 20 minut. A zatem w niespełna godzinę od wydarzenia w Australji mogli czytelnicy londyńscy nietylko czytać o fakcie tym w prasie, ale widzieć gotowe zdjęcie w dzienniku.

W praktyce jest więc przestrzeń optycznie pokonana.

*

Rezultaty wspomnianego rajdu lotniczego Londyn — Melbourne są również zdumiewające.

Nietylko że przestrzeń tę, długości około 20 000 km, przebył aparat z dwoma lotnikami, w ciągu 70 godzin, a zatem w niespełna trzy doby, ale w tym samym prawie czasie pokonał tę drogę wielki samolot pasażerski, mający na pokładzie 7 osób.

Imponuje nietylko przeciętna szybkość lotu na olbrzymiej tej trasie (około 260 km na godzinę), ale i bezpieczeństwo lotu oraz świetna organizacja służby pomocniczej w terenie bądź co bądź egzotycznym, przy wielkiej różnorodności warunków atmosferycznych, jakie panują od Anglji, poprzez równik, aż do Australji. Poczta europejska, która szła dotąd na antypody około 3 tygodni, przewozić teraz będzie gazety i listy w 3 dni. Triumf fizycznego pokonania przestrzeni!

*

Podobne rekordy zawrotnej szybkości ruchu mnożą się teraz codziennie:

Francuski samolot pocztowy na linji Buenos Aires — Paryż przebył olbrzymią tę trasę, której znaczna część przypada na Ocean, w ciągu 98 godzin, tak że poczta południowo-amerykańska rozdana być mogła adresatom w Paryżu w niespełna 5 dni.

Z Ameryki znów nadchodzi sensacyjna wiadomość o przebyciu trasy kolejowej z Kalifornji do Nowego Jorku, czyli prawie 5 000 km, w ciągu 57 godzin. Drogę tę odbył nowego typu pociąg o motorze Diesla, osiągając maksymalną szybkość 190 km na godzinę. Jest to w stosunku do najszybszych ekspresów angielskich i francuskich tak wielki rekord, że trudno je nawet porównywać ze sobą.

W dziedzinie kolejnictwa pierwsze udatne próby komunikacji międzymiastowej czynione były 100 lat temu. Postęp oszałamiający!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Listopad
8
CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Czwartek: Kornatów 4
Piątek: Teodora m.
Kalendarz słowiański.
Czwartek: Sędziwoja
Piątek: Bogdara
Słońca: wschód 7,00
zachód 16,14
Długość dnia 9 godz. 12 m.
Księżyca: wschód 8,58
zachód 16,16
Faza: 1 dzień po nowiu.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 12 st. Cels. Ciśnienie atmosferyczne niskie 740 mm. Pochmurno. Wiatr poł.-wsch. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 18 st. Cels., najniższa plus 5 st. Cels.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś — 0,06 mtr.

Przepowiednia pogody na czwartek dn. 8 listopada: Pogoda nieustalona, chłodno, częściowe zachmurzenie, miejscami drobne deszcze, wiatry zachodnie.

DO BERLINA od 2—9 grudnia. 7 dni pobytu w Niemczech **za zł. 88,—.** Zapisy **ORBIS,** Plac Wolności 9, tel. 52-18.
ng 12 536

— * **Z targu.** Dnia 7. b m. na placu Sapieżyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2.40—2.60 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 2,60—2,80 zł; 1 kg twarogu 60—70 groszy; za litr śmietany 1.20—1.40 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr; 1 mdl. jaj 1,20—1,50 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1,30—1.40 zł; słoniny wędzonej 1.80—2.00 zł; wieprzowiny 1.20—1.40 zł; wołowiny 1.40—1.80 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; koziny 1.00 — 1.20 zł; skopowiny 1.40 — 1.60 zł; smalcu 2.00 zł

Za drób i dziczyznę: kura 2.00 do 3.50 zł; kaczka 2.00—3.20 zł; gęś 3.50 do 6,00 zł; para gołębi 1.00—1.20 zł; indyk 4,00—7.50 zł; perlica 1.50—2.00 zł; królik 0.80 — 1.20 zł; para kurcząt 1.60—3.20 zł, para kuropatew 1.90—2,30 zł; zając 2,50 do 3.25 zł.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2.20—2.40 zł; 1 kilogram okonia 1.60—2.40 zł; 1 kg. lina 2,40 zł; 1 kg. karpia 2.20—2,40 zł; suma 2.60—3.00 zł; jeszcza 1.40—2.00 zł; 1 kg białych ryb 1.00—1.80 zł; 1 kg sandacza 3.60—4.00 zł; 1 kg. karasia 1.20 do 2.00 zł; za ryby śnięte płacono 40—60 gr mniej; za 1 kg. węgorza 2.80—3.60 zł;

Za jarzyny: 1 kilogram ziemniaków 7—8 groszy; 1 kilogram szpinaku 15—20 groszy; 1 pęczek pietruszki 10 gr; 1 kg. cebuli 10—15 gr; 1 kalafjor 10—50 gr; 1 kg. rabarbaru 15—20 gr; 1 kg. seleru 40 gr; 1 pęczek rzodkiewek 5—10 gr; 1 główka sałaty 10—15 gr; 1 pęcz. kalarepy 8—10 gr; pęczek marchwi 5—10 gr; 1 kg. buraków 15 gr; brukselki 1,00—1,20 zł.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1,60—2.40 zł; 1 kilogram gruszek 50—80 gr; 1 kg. jabłek 30—70 gr; 1 kg. borówek 1,00—1,20 zł; 1 kg. winogron 2.40—2.60 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2,00—2.40 zł.

Za grzyby; 1 kg. zielonych grzybów 40—60 gr; 1 kg. podpieniek 20 gr; 1 kg. innych lub mieszanych grzybów 40—60 gr;

Targ dość ożywiony. Ceny bez zmian. (hu)

— * **Ach ci sołtysi.** Sąd apelacyjny w Poznaniu rozpatrywał sprawę Stanisława Szczepaniaka, sołtysa gminy Mikorzyn, pow. Kępno, oskarżonego o nadużycie swego stanowiska służbowego dla osiągnięcia korzyści majątkowych. Szczepaniak bowiem bezprawnie przywłaszczył sobie z zainkasowanych na rzecz gminy i wydziału powiatowego podatków i opłat sumę 867.38 zł. Sąd okręgowy w Ostrowie Wlkp. wymierzył mu karę jednego roku więzienia z zawieszeniem na 4 lata. Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził, pozbawiając ponadto Szczepaniaka praw publicznych i honorowych na przeciąg lat 2 (k)

— * **Nadużycia urzędnika sądowego.** Sąd okręgowy w Ostrowie Wlkp. rozpatrywał 22 stycznia rb. sprawę Czesława Cielucha pomocnika kancelaryjnego sądu grodzkiego, oskarżonego o popełnienie nadużyć. Cieluch, któremu powierzono pełnienie funkcyi skarbnika wykorzystał to dla osobistych korzyści. Pieniądze uzyskane ze sprzedaży znaczków doręczeniowych przywłaszczył sobie, a dla ukrycia swych przestępstw prowadził podręczne księgi kasowe, niezgodne z prawdą. Sprzeniewierzone sumy w przeciągu 2 lat urosły do 4 140 zł. Sąd okręgowy skazał Cielucha za to na 2 lata więzienia i utratę praw obywatelskich na lat 5 oraz zasądził od niego powództwo cywilne na rzecz skarbu państwa w wysokości 4 140 zł. Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził (k)

Jak w Mosinie — bito świnie i co z tego wynikło

W dniu 6 czerwca b. r., w Mosinie, rodzina rybaka Krzyżańskiego urządziła domowe „poufne" świniobicie; oczywiście w tajemnicy przed policją.

Lecz w danym wypadku nie było dla policji tajemnicy.

Gdy świnia była już rozłożona na schaby, szynki i słoninę, wkroczyli funkcjonarjusze policji, celem przeprowadzenia rewizji.

W domu powstał popłoch. Żona Krzyżańskiego podniosła lament i nie pozwoliła wynosić przygotowanego już mięsa.

W konsekwencji małżonkowie Krzyżańscy znaleźli się przed sądem, oskarżeni o opór władzy.

Sąd, po przeprowadzeniu przewodu sądowego, skazał lamentującą Krzyżańską na 4 miesiące aresztu z zawieszeniem na 3 lata. (k)

— * **Z tramwaju na pogotowie.** W tramwaju linji 4 zasłabł wczoraj wieczorem 27-letni Hipolit Kubicki (Grudzieniec 128). Wśród pasażerów powstało zrozumiałe poruszenie. Obsługa tramwajowa „czwórki" poradziła sobie z chorym podobnie jak w kilku innych wypadkach. Tramwaj dojechał na ul. Fredry i tam odstawiono omdlałego wprost na stację pogotowia. Po dwugodzinnym odpoczynku niefortunny pasażer tramwajowy udał się o własnych siłach do domu. (kl)

— * **Zaczadzenie gazem.** Gazem świetlnym zaczadziła się lekko wczoraj wieczorem 20-letnia Zofja Łozińska (Wały Zygm. Augusta 4). Padła ona ofiarą nieostrożności. Ktoś z domowników wychodzących na miasto, przy gaszeniu lampy gazowej nie zamknął kurka. Ofiarę cudzej nieuwagi opatrzyło pogotowie ratunkowe (66-66). (kl)

— * **Aresztowania.** Jako podejrzanego o kradzież bielizny wartości 50 zł z piwnicy p. Jana Krysztofiaka w Poznaniu przy ul. Fr. Ratajczaka 1, ujęto Franciszka Kulaniaka bez stałego mieszkania, któremu też skradziony łup odebrano. — Do dyspozycji władz sądowych w Poznaniu przekazała policja 30-letniego Judkę Zylberga, zam. w ostatnim czasie w Lublinie, i Majera Chaima Szachwara, który mieszkał w ostatnim czasie w Równem. Obaj przyjechali oni do Poznania pociągiem „na gapę". — Na gorącym uczynku kradzieży firanek w firmie Pieczyński na Starym Rynku 44 ujęto 29-letnią Jadwigę Szypurę (Piekary 7) i osadzono ją w areszcie policyjnym. — Przytrzymano ponadto 30-letniego Walentego Spychalskiego z Poznania (Długa 11), u którego znaleziono przedmioty, pochodzące z kradzieży składowej. Podczas rewizji domowej, przeprowadzonej w mieszkaniu przyjaciółki Spychalskiego Zofji Halhuber na Piekarach 8 zabrano pewne rzeczy, pochodzące z kradzieży. Oboje osadzono w areszcie policyjnym. — Jako podejrzanego o oszustwa na tle sprzedaży obligacyj dolarowych ujęto Michała Ożgę z Czajkowa-Wir w pow. poznańskim. Dopuszczał się on oszustw ze szkodą mieszkańców Tarnowa Podgórnego. (kl)

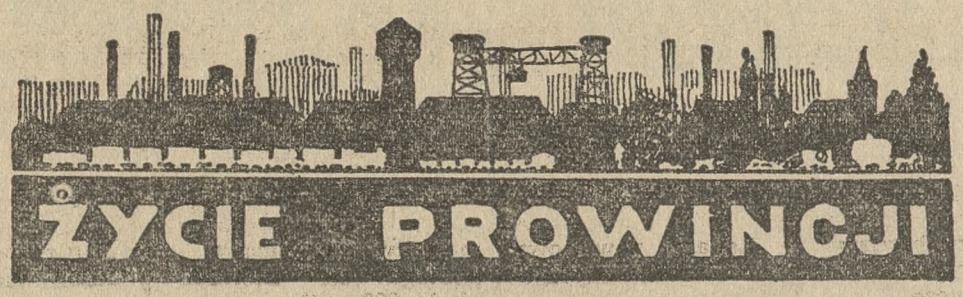

— * **GNIEZNO.** (Skutki lekkomyślności.) Na polu rolnika Pluty w Gorzałkowie powstał pożar nagromadzonych łętów kartoflanych. Pożar ściągnął na pole sporo ciekawych, którzy po stwierdzeniu, że palą się tylko łęty, wrócili do domu. Przy dopalającym się ogniu pozostali jedynie Franciszek Ciesielczyk, Józef Kaczyk z Gorzałkowa, oraz Stanisław Ciesielczyk z Cielimowa, którzy dla zabawy poczęli się wzajemnie wpychać na palące łęty. Zabawa skończyła się boleśnie, gdyż Ciesielczyk wpadł w ogień, parząc się dotkliwie.

— * **INOWROCŁAW.** (Włamywacze przy pracy.) W nocy 2 bm. zakradli się nieznani sprawcy do mieszkania Szymankiewicza, zam. przy ul. Szymborskiej 82, skąd zabrali 8 nakryć igliczkowych, obrus biały fotografję pamiątkową, wazonik, wypchaną kunę i 3 poduszki z kanap. Złodzieje rozbili palącą się na ulicy lampę elektryczną, poczem po rozpruciu siatki drucianej i wybiciu szyb w oknie weszli do mieszkania.

— (Młodzież rolnicza na Kujawach potępia rozbijaczy.) W szkole rolniczej odbyło się zebranie Koła Absolwentów Szkoły Rolniczej w Inowrocławiu, które zagaił prezes p. Cz. Graczyk II. z Żyrosławic, witając p. inż. Krantza i sekretarza W. T. K. R. p. Chwalisza. Referat o zadaniach absolwenta szkoły rolni[illegible] wygłosił p. Łada z Przybysławia. W dyskusji nad referatem przemawiali pp. inż. Krantz i Chwalisz. Zkolei prezes wezwał zebranych do wstępowania do Przysposobienia Rolniczego. Składkę roczną uchwalono w kwocie 1 zł. Po wybraniu komisji wycieczkowej i chorążych pocztu sztandarowego, napiętnował p. Benedykciński z Ciechrza Górnego niecną nagankę na zasłużonego działacza organizacyj rolniczych, ks. prob. Sołtysińskiego z Rzadkwina, prezesa W. T. K. R. na powiat mogileński, podczas zebrania w Strzelnie, gdzie usiłowano założyć „sanacyjny" Związek Włościański, poczem zebrani uchwalili rezolucję, potępiającą wszelkich rozbijaczy, a wyrażającą ks. prob. Sołtysińskiemu wyrazy uznania i czci jako zasłużonemu pracownikowi na niwie społecznej i rolniczej.

— (Z zebrania Stow. Mężów Katolickich.) W sali Ochronki przy ul. Poznańskiej odbyło się konstytucyjne zebranie Stow. Mężów Katolickich, które zagaił prezes Akcji Katolickiej p. A. Kowalski, witając ks. kanonika Jaśkowskiego, ks. prob. Handkiego i ks. ks. Jabłońskiego i Kłonieckiego oraz gości. Referat o zadaniach mężów katolickich dawniej i dziś wygłosił ks. kan. Jaśkowski. Po odczytaniu statutu wybrano do zarządu pp. Wład. Smoczkiewicz — prezes, Franc. Szczepański — zastępca, Ig. Lewandowski — sekretarz, J. Zielonacki — skarbnik, Al. Klimkiewicz — bibljotekarz. Powyższe stowarzyszenie zostało utworzone dla parafij św. Mikołaja i św. Józefa jako jedna organizacja. (iw)

— * **JAROCIN.** (Likwidacja urzędu.) Z dniem 30 listopada nastąpi całkowita likwidacja oddziału ubezpieczalni społecznej w Jarocinie. Wszelkie sprawy dotyczące ubezpieczonych załatwiać będzie zakład ubezpieczeń w Ostrowie.

— (Z sądu.) Sąd grodzki w Jarocinie skazał Franciszka Skrzypczaka, Stanisława Ochlińskiego, Antoniego Skrzypczaka z Jaraczewa za kłusownictwo na miesiąc aresztu, Władysława Rutkowskiego z Jaraczewa za umyślne spowodowanie katastrofy motocyklowej na miesiąc aresztu, Stanisława Kolańskiego z Utraty za kradzież na 3 miesiące aresztu. Stanisława Koczłajdę z Panienki na miesiąc aresztu, Piotra Leśniaka Franciszka Pawlaka oraz Ludwika Wieczorka z Nowego Miasta nad Wartą, pierwszego na 3 tygodnie, drugiego na tydzień aresztu, a Wieczorka na umieszczenie w zakładzie poprawczym.

— (Obchód 30-lecia.) Tow. gimn. „Sokół" w Jarocinie obchodziło w niedzielę 4 bm. w sali Hotelu Centralnego uroczystość 30-lecia swego istnienia.

— (Kwesta.) W dniu Akcji Katolickiej zebrano 262 zł. (jp)

— * **LESZNO.** (Posiedzenie rady miejskiej.) W ub. wtorek odbyło się posiedzenie tut. rady miejskiej. Po komunikatach zarządu miejskiego składały kolejno poszczególne komisje sprawozdania z dokonanych rewizyj w kasach zakładów miejskich. Komisja rewizyjna usterek w księgowości nie stwierdziła. Następnie p. burmistrz wygłosił sprawozdanie, dotyczące bilansów miejskiej kasy oszczędności i kasy rzeźni, poczem zgodnie z wnioskiem magistratu rada miejska uchwaliła w związku z zawieszeniem dyrektora rzeźni p. Radomyskiego przenieść kredyt w budżecie rzeźni miejskiej. Po załatwieniu szeregu spraw przystąpiono do wyboru komisji administracyjnej, składającej się z 6 członków. W skład komisji wchodzą radni: pp. dr. Wyrzykowski, radca Nowakowski, dyr. Perzyński, Szczypczak, Danielak i Skoradzki.

— (Rozprawa sądowa.) Rozprawa sądowa przeciwko 10 narodowcom z p. A. Misiakiem i p. A. Hałasem odbędzie się 9 bm. w sądzie grodzkim w Lesznie.

— (Z teatru.) W poniedziałek 5 bm. przybył do naszego miasta Teatr Narodowy i wystawił świetną komedię p. t. „Perfumy mojej żony".

— (Osiedlenie cyganów.) W mieście naszem osiadło kilka rodzin cygańskich, których głównem zatrudnieniem jest kotlarstwo. (lh)

— * **MOGILNO.** (Pożary.) W dniu 1 b. m. w zagrodzie rolnika Adama Iwińskiego w Siedluchnie, pow. Mogilno, powstał pożar, który strawił stodołę, chlew, 40 ctr. niemłóconego żyta, 4 ctr. pszenicy, 6 wozów słomy oraz maszyny rolnicze. Straty, wynoszące około 5 tys. zł, pokrywa ubezpieczenie. — Na szkodę rolnika Leona Filipiaka w Bronisławiu, pow. Mogilno, spaliła się stodoła z tegorocznemi żniwami, szopa oraz narzędzia rolnicze. Straty wynoszą około 5 tys. zł, które w części pokrywa ubezpieczenie. Przyczyn pożaru w obydwu wypadkach nie ustalono. (mm)

— * **OBORNIKI.** (Z kroniki policyjnej.) Poszukiwany od dłuższego czasu listami gończemi niej. Stanisław Tyżyk, emer. kolejarz z Katowic, za popełnienie oszustw na sumę 50 tys. zł, został w tych dniach ujęty w Stobnicku i odstawiony do wydziału śledczego w Katowicach. — W czasie nocnego patrolu skonfiskowała policja polowemu majętności Kowalewka, Antoniemu Janiszewskiemu, karabin wojskowy. — Za oszustwa z chęci zysku aresztowano rolnika Wincentego Klimka z Przecławia. — Na szkodę Emila Henka z Podlesia skradziono rower męski wartości 80 zł. Dochodzenia w sprawie kradzieży większej ilości żyta ze stogu majętności Żydowo wykazały, że sprawcami kradzieży są Edward Szymkowiak z Pamiątkowa, Wincenty Dziewicki i Franciszek Ruta z Piaskowa oraz Sylwester Matuszak i Jan Proch z Szamotuł, którym znaczną część skradzionego żyta odebrano. — Józefowi Kośmickiemu z Obornik skradziono narzędzia ślusarskie wartości 98 zł. — Na szkodę Karola Stebnera z Uściskówca dokonał jego znajomy Adolf Weipert z Lipnocy kradzieży. — W zagrodzie rolnika Ottona Helmchen w Popowie dokonano włamania i skradziono 40 ctr. pszenicy, którą zakopano w ziemi. Jako sprawcę kradzieży ujęto Stanisława Jarczaka z Popowa.

— (Wpuściła Żyda.) Jak się dowiadujemy, p. Anna Hołogowa właścicielka nieruchomości w Obornikach, wydzierżawiła mieszkanie w domu swoim przy Pl. Mickiewicza Żydowi Kurtowi Loewentalowi. Fakt ten godny jest napiętnowania tembardziej, że córki p. H. są urzędniczkami państwowemi.

— (Wyścigi kolarskie.) Onegdaj odbył się na dystansie 10 km Oborniki — Parkowo bieg kolarski pod hasłem „Szukamy Olimpijczyków". Jako pierwszy przybył do mety w czasie 17 min. 31 sek. p. Walenty Szubert z Poznania, jako drugi Franciszek Nowaczyk w czasie 17 min. 31,5 sek. Należy stwierdzić, że mimo silnego wiatru zawodnicy osięgnęli czas Olimpijczyków, t. j. niżej 18 minut.

— (Subhasta.) Nieruchomość, położona w Obornikach, własność Wiktorji Mikołajczakowej, przeszła onegdaj drogą subhasty za cenę 10 780 zł na własność Czesława Michalskiego z Obornik. (ko)

— * **OSTRÓW.** (Poświęcenie szkoły rolniczej.) W niedzielę 4 bm. odbyło się poświęcenie nowych lokali szkoły rolniczej przy drodze Leszewskiej 10 w dawnym „Ostrowicie". Aktu poświęcenia dokonał ks. Andrzejewski. Po zwiedzeniu nowych lokali przeszli licznie zgromadzeni goście i uczniowie do Strzelnicy, gdzie po przemówieniu dyrektora szkoły, p. inż. Wyrzykowskiego, odegrano widowisko sceniczne p. t. „Piastowy polski lud". Na głównej salce otwarto wystawę prac młodzieży szkolnej.

— (Zatrucie gazem.) Przy ul. Szpitalnej 12 uległa zatruciu gazem świetlnym wdowa Antonina Urbanowa.

— (Jubileusz parafji.) Uroczystości 500-lecia parafji ostrowskiej odbędą się 1 i 2 grudnia przy udziale J. E. Ks. Kardynała Prymasa Hlonda. Ze względu na wielkie znaczenie społeczne, jakie parafja ostrowska posiada dla polskiego ruchu katolickiego i narodowego, jubileusz parafji znalazł zrozumienie wśród społeczeństwa ostrowskiego. Powstał tu osobny komitet uroczystościowy, pracujący w pięciu sekcjach.

— (Osobiste.) Dotychczasowa Matka przełożona domu św. Wincentego (nowy przytułek dla starców), Marja Krüger, przeniosła się do Poznania, a jej miejsce objęła Matka Czesława Hachulanka z Odolanowa. (os)

— (Zmiana własności.) Posiadłość Domagały J. z Ostrowa, położoną w Biniewie, nabył robotnik St. Matecki z Ostrowa. — Parcelę Marji Thanowej z Ostrowa, położoną w Ostrowie, nabyła St. Kocińska z Ostrowa. Drugą parcelę nabył Fr. Prędki, zwrotniczy z Nowego Tomyśla.

— (Nowość.) Ubezpieczalnia Społeczna w Ostrowie przebudowała w tut. zakładzie kąpielowym łaźnię parową w ten sposób, że ustawiono 4 kondygnacje ław, które pozwolą amatorom łaźni na korzystanie z pary mniej lub więcej gorącej.

— (Z sali sądowej.) Sąd Grodzki w Ostrowie skazał pielęgniarkę do dzieci Pelagję Krawczykiewiczównę na pół roku więzienia za to, że okradała systematycznie swą chlebodawczynię p. Pętkowską. (rp)

— * **RAWICZ.** (Ze sportu.) Na tut. dziedzińcu gimnazjalnym odbyły się zawody w koszykówkę i siatkówkę pomiędzy K. L. S. P. „Orlęta" (szkoła rolnicza Bojanowo) a G. K. S. „Sagitta". Zwyciężyła „Sagitta" w koszykówce w stosunku 32:4, a w siatkówce w stosunku 30:15.

— (Poświęcenie pomnika poległych.) W dniu Wszystkich Świętych odbyło się na cmentarzu rawickim poświęcenie pomnika poległych powstańców i wojaków. Pomnik został ufundowany ze składek, zebranych za inicjatywą komisarza straży granicznej p. Zwiewki. Poświęcenia pomnika dokonał ks. Pogódek w asyście ks. prob. Łukowiaka z Leszna oraz ks. kap. Beckera. Na grobie powstańca śp. por. Kamińskiego złożono piękny wieniec.

— (15-lecie „Sokoła".) Tut. „Sokół" obchodził onegdaj uroczysty obchód 15-lecia swego istnienia. Po nabożeństwie rozegrany został o godz. 1 po południu mecz w piłkę nożną pomiędzy Sokołem a „Sportvereinigung Guhrau" z wynikiem 6:2 na korzyść Sokoła. Uroczyste zebranie zagaił okolicznościowem przemówieniem dh. prezes Kazimierz Tomiak. Koło „Jutrzenka" odśpiewało dwa piękne utwory, poczem student med. Murawski wygłosił deklamację. Dalszą część programu wypełniły popisy gimnastyczne druhów. Wieczorem odbyła się zabawa taneczna. (rs)

Z POMORZA

— * **CHEŁMNO.** (Akcja kulturalna). — Staraniem grona profesorskiego tut. zakładów naukowych średnich z współudziałem p. dyr. Wantucha zorganizowano kurs zimowy dla dorosłych z dziedziny historji chrześcijańskiej, kultury narodowej, historji, geografji, przyrody i chemji. Za urządzenie kursów należy się ich inicjatorom głębokie uznanie, tem bardziej, że wykłady będą bezpłatne.

— (Z niwy śpiewaczej). Tow. Śpiewu „Harmonja" na zebraniu w dniu 26 ub. m postanowiło w okresie zimowym wystąpić z dwoma publicznemi występami w Grudziądzu i Chełmnie. Pozatem uczczono pamięć zmarłego członka, wybitnego muzyka śp. Jana Jagodzińskiego, który zginął śmiercią tragiczną w nurtach Wisły. (chm.)

— * **ŚWIECIE** n. W. (Śmiałe włamanie). Do biura Zakładu Misyjnego w Górnej Grupie włamali się złodzieje, którzy skradli 130 zł gotówki z kasy. Nie długo jednak cieszyli się oni swą zdobyczą, bo jadąc koleją w kierunku Bydgoszczy, zanim jeszcze dojechali do Laskowic, zostali aresztowani. Włamywaczami okazali się: Wilhelm Szczerba i Zygmunt Dobrzyński, obaj z Siemianowic na Śląsku.

— (Nieomal śmierć dziewczynki). W tych dniach jadący samochód szosą z Grudziądza do Świecia, we wsi Górna Grupa, przejechał 8-letnią Eugenję Stelmachównę, która, bawiąc się w towarzystwie rówieśniczek, nagle tuż przed nadjeżdżającem autem przebiegła jezdnię. Niezwykłej przytomności kierowcy auta jedynie należy zawdzięczać, iż dziecko cudem uniknęło śmierci. Dziewczynkę, która odniosła złamanie nogi i ogólne obrażenia na całem ciele, przewieziono natychmiast do szpitala w Świeciu, gdzie poddana została niezwłocznej opiece lekarskiej.

— * **TCZEW.** (Gracz postradał nogę.) W niedzielę 4 bm. na niemieckiem boisku sportowem w Tczewie na Czyżykowie rozegrany został towarzyski mecz piłki nożnej pomiędzy drużyną K. S. „Wisła" Tczew, a niemiecką drużyną „Turn- und Sporverein" Tczew. W pierwszej połowie meczu bramkarz K. S. „Wisła", Jaśkowiak z Tczewa, upadł tak nieszczęśliwie, że złamał nogę. Rannego sportowca przewieziono do tut. szpitala św. Wincentego a Paulo.

— (Złote gody małżeńskie.) W dniu 9 bm. sędziwa para staruszków, 75-letni inwalida Antoni Romanowski wraz z swą 73-letnią małżonką Marją, z domu Rutkowską, obchodzić będą 50-letni jubileusz pożycia małżeńskiego.

Antoniewicz stanie przed sądem

Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie przed sądem okręgowym w Poznaniu stanie Stanisław Antoniewicz, ślusarz z Poznania, który w lutym r. b. przy ul. Wierzbięcicach strzałami z rewolweru zamordował małżonków Hofmanów.

Tłem zbrodni, jak wiadomo były rodzinne niesnaski Antoniewicza, którego żona przebywała u Hofmanów. Antoniewicz 14 lutego r. b. o godz. 8 wieczorem przyszedł do mieszkania Hofmanów i otworzywszy drzwi wytrychem, począł strzelać do znajdujących się tam osób. Raniona śmiertelnie Hofmanowa osunęła się na ziemię. Wskutek podniesionego alarmu nadbiegli sąsiedzi z pomocą. Antoniewicz usiłował uciec, lecz na korytarzu spotkał Jana Hofmana, do którego strzelił, zabijając go na miejscu. Zbrodniarz osierocił 6-cioro nieletnich dzieci ś. p. Hofmanów.

Jak wiadomo, znajdował się on na obserwacji psychjatrycznej, która zadecydowała o jego odpowiedzialności karnej.

Zapowiedziany proces budzi już dziś wielkie zainteresowanie. (k)

Mydło Młodości 70 gr.

NIEZAPOMNIANA MŁODOŚCI!
Nie pozwól jej nigdy przeminąć...

Musisz czynić wszystko, by zachować młodość i zachwycającą świeżość. Nie wolno Ci się wahać, jeśli chodzi o Twą cudowną dziewczęcą cerę.. Zdecyduj się, natychmiast, — i zacznij używać od dziś jeszcze mydła Palmolive—tego mydła młodości—codziennie.

Olej oliwny zachowuje piękność cery

Czysty łagodny olej oliwny, nadaje mydłu Palmolive tę miękką, soczystą barwę; on daje tę obfitą i rozkoszną pianę, która wnika głęboko w pory naskórka, uwalniając je bez trudu z osiadających w nich nieczystości. Wcieraj łagodną pianę Palmolive delikatnie w skórę; spłukuj ciepła, a potem zimną wodą, a wówczas zrozumiesz, dlaczego Palmolive nazwano mydłem młodości.

PALMOLIVE

Nietylko mydło — to środek upiększający

ug 12 538

Krew w żyłach mrożący wypadek w Toruniu

Tramwaj odciął dziecku głowę

Toruń. (Tel. wł.) Wczoraj zdarzył się tragiczny wypadek, który pociągnął za sobą ofiarę życia małego dziecka.

5-letni syn rzeźnika, Gerard Farchmin, powracał około południa z przedszkola do domu, zatrzymując się na ulicy i rozglądając się dokoła. W pewnej chwili stanął na chodniku, obserwując zbliżający się tramwaj. Kiedy tramwaj był już zupełnie blisko, chłopcu zachciało się nagle przebiec tuż przed nim na drugą stronę ulicy. Chłopiec potknął się i upadł tuż przed nadjeżdżającym tramwajem. Motorniczy Antoni Rybicki natychmiast puścił w ruch hamulce, niestety odległość była zbyt mała, by można było wóz zatrzymać. Wóz najechał na dziecko, odcinając głowę od tułowia i masakrując w sposób straszny całe ciało. O jakimkolwiek ratunku nie było mowy. Zrozpaczeni rodzice zabrali zmasakrowane zwłoki dziecka.

* * *

Tegoż samego dnia mniej więcej o tej samej porze na przeładowni węglowej koło dworca miejskiego na specjalnej bocznicy, na której ładuje się węgiel dla gazowni miejskiej na węglarki tramwajowe, motorniczy Franciszek Siodelski w chwili spinania węglarki z wozem motorowym, dostał się między zderzaki, które złamały mu nogę i zmiażdżyły stopę. (wd.)

Epidemja duru brzusznego na Pomorzu

2 osoby zmarły — Szczepienie 600 osób — Władze sanitarne szukają przyczyn epidemji

Lidzbark (os). W Ryszwaldzie zanotowano znowu kilka wypadków duru brzusznego. Lekarz powiatowy zarządził energiczne środki zapobiegawcze.

W miejscowości Kielonja Bryńsk grasuje dur epidemiczny. Osiem osób odstawiono do szpitala w Działdowie, gdzie dwie z nich zmarły. Władze zarządziły przymusowe szczepienie zapobiegawcze, któremu poddało się około 600 osób.

Władze sanitarne dochodzą obecnie przyczyn epidemji.

Ujęcie groźnych bandytów na Pomorzu

Zamaskowani złoczyńcy grasowali zwłaszcza w powiecie brodnickim

Brodnica (ng). W ub. miesiącu dokonali nieznani, uzbrojeni w broń palną bandyci, kilka zuchwałych napadów rabunkowych w pow. brodnickim.

W ręce zamaskowanych złoczyńców, którzy teroryzowali napadniętych, wpadły znaczne kwoty pieniężne, biżuterja i t. p.

W Szczuce dokonano takiego napadu na mieszkanie rolnika Turowskiego, któremu bandyci zabrali gotówkę, biżuterję i rewolwer a zamknąwszy domowników w piwnicy zbiegli, korzystając z nocnych ciemności.

Podobny napad miał miejsce w Leźnie, gdzie gospodyni Szczepańskiej zabrano pieniądze i większą ilość bielizny, następnie w Sugajnie na zagrodę gospodarza Wandyńskiego, któremu bandyci zabrali ponad tysiąc złotych gotówką, wreszcie w Wielgrubiu u rolnika Poturalskiego.

Po długiem i mozolnem śledztwie udało się policji wykryć i ująć bandytów, których odstawiono do tut. więzienia.

Nazwiska sprawców trzymane są ze względu na dobro śledztwa w tajemnicy.

Umysłowo-chory mordercą

Podczas żniw kosą przeciął robotnikowi brzuch

Grudziądz (gn). 13 lipca b. r. 25-letni robotnik sezonowy Ludwik Flisak rzucił się podczas żniw z kosą na swego kolegę Borzyszkowskiego, przeciął mu silnem cięciem powłokę brzuszną i jelita, powodując śmierć. Epilog tej zbrodni, która była zagadką, gdyż między ofiarą a mordercą nie zachodziły nigdy spory, rozegrał się przed tut. sądem okręgowym.

Oskarżony zachowywał się podczas rozprawy spokojnie, nie dawał jednak odpowiedzi na pytania przewodniczącego. Po przesłuchaniu świadków, którzy nie przyczynili się do wyjaśnienia motywów zbrodni, zabrali głos rzeczoznawcy psychjatrzy tut. więzienia karnego dr. Szpakowski i dr. Kaczmarek. Obaj lekarze określili oskarżonego jako człowieka obciążonego patologicznie, który w krytycznej chwili nie mógł czynu swego rozpoznać.

Naskutek wniosku prokuratora sąd zarządził umieszczenie Flisaka w zakładzie psychjatrycznym jako niebezpiecznego dla otoczenia.

Cmentarzysko zprzed 25 wieków

Ciekawe wykopalisko prehistoryczne na Pomorzu

Chojnice (d). Na terenie majątku pani Piwonkowej w Ostrowitem, powiat chojnicki, odkryto cmentarzysko przedhistoryczne, pochodzące prawdopodobnie z roku 500 przed narodzeniem Chrystusa.

Odkopano już wiele grobów różnego typu. Znaleziono także palenisko. Groby, urny i palenisko są bardzo dobrze utrzymane.

Przemytnik w potrzasku

Chojnice (d). W pobliżu granicy polsko-niemieckiej w miejscowości Henrykowo, powiat sępoleński, przytrzymała straż graniczna pewnego osobnika z wielką ilością towarów pochodzenia niemieckiego, wartości kilku tysięcy złotych.

Przemytnik przy pomocy kilku okolicznych gospodarzy przeprawiał się przez „zieloną" granicę, przyczem wpadł w ręce straży granicznej. Przemytnika osadzono w więzieniu.

Smierć na szosie

Bydgoszcz (b). Na szosie z Bydgoszczy do Nakła w pobliżu wsi Trzeciewnica znaleziono w rowie przydrożnym zwłoki mężczyzny w wieku lat 25—30 i szczątki zgruchotanego roweru.

Po przeprowadzeniu śledztwa okazało się, że tragicznie zmarłym jest Edmund Mróz, urzędnik kolejowy.

Prawdopodobnie zaszedł tu wypadek najechania jadącego na rowerze Mroza przez samochód. Czy kierujący samochodem zauważył wypadek i jego skutki i kto był sprawcą śmierci, ustalić ma śledztwo, które przeprowadzają władze policyjne.

Awantura w sądzie

W uzupełnieniu wczorajszego sprawozdania z przebiegu procesu przeciwko fałszerzom i kolporterom monet, notujemy niesłychane zajście na sali rozpraw. Po zamknięciu przewodu, gdy posterunkowi eskortowali oskarżonych do celi, oskarżony Kamedulski wyrwał się posterunkowemu i usiłował zbiec. Wywiązała się awantura, w której publiczność, rekrutująca się przeważnie z przyjaciół oskarżonych, podniosła niesłychaną wrzawę. W czasie zamieszania usiłowano oskarżonym dostarczyć paczki z papierosami i t. p.

Smierć w studni

Toruń. (Tel. wł.) W gospodarstwie p. Bolesława Betlejewskiego w Wielkim Pułkowie podczas naprawy studni oderwało się wiadro i spadło na głowę znajdującego się w głębi studni Józefa Niechnierewicza, którego wydobyto ze studni nieprzytomnego i odwieziono do szpitala w Wąbrzeźnie, gdzie po paru dniach zmarł.

Ucieczka więźniów

Bydgoszcz (f). Dwóch więźniów, przebywających w więzieniu sądu grodzkiego w Żninie, 45-letni Piotr Kowalski i 28-letni Marjan Olchowy, zbiegło po wyłamaniu krat w niewiadomym kierunku.

Kowalski, jako pozostający w areszcie prewencyjnym, miał na sobie cywilne ubranie marynarkowe, natomiast Olchowy ubrany był w szary strój więzienny. Władze sądowe porozsyłały za zbiegami listy gończe.

Kowalski i Olchowy siedzieli we wspólnej celi na drugiem piętrze i dokonali ucieczki przy pomocy koców więziennych, które poprzecinali wzdłuż i skręcili z nich linę długości około 12 m.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusa: A. K. z podziękowaniem za otrzymaną łaskę z gorącą i pokorną prośbą o dalsze 2 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 328.75 zł.

Towarzystwo właścicieli domów i nieruchomości w Poznaniu wpłaciło dnia 30. 10. 34 r. w administracji naszej kwotę 183.50 zł na powodzian. co pokwitowaliśmy w „Kurjerze Poznańskim" nr. 497 z dnia 1. 11. 34. Obecnie wycofał ofiarodawca powyższą kwotę, gdyż wpłacił ją mylnie do nas, zamiast na inne konto.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Toruńskie Tow. Naukowe. Z Torunia donoszą nam (w): Wydział historyczno-archeologiczny Tow. Naukowego odbył posiedzenie z dwoma referatami prezesa ks. prałata A. Mańkowskiego, a mianowicie: 1. pochodzenie i ród biskupa chełmińskiego Mikołaja Crapotza (Chrapickiego), oraz 2. „Z życia cechowego miasteczka Czarza w wieku XVII i XVIII.

Geografja kultury. W ostatnim zeszycie „Ziemi" zamieszcza profesor Uniw. Poznańskiego, dr. Roman Pollak, artykuł pt. „Uwagi o geografji kultury polskiej". Wiąże w nim autor dorobek kultury polskiej z poszczególnemi regjonami kraju, wywodząc go jako „nadbudowę" psychiczną, która wspólnie z materjalnym zasobem regjonu tworzy jego kompleks. „Kompleks Tatr" naprzykład — opiera się o krajobraz, o antropogeograficzne podłoże, ale dopełnia go i wywyższa w dziedzinę ducha i życia całego narodu twórczość artystyczna z atmosfery gór wyrosła. Takie powiązanie twórczości z podłożem regjonu stanowi istotę geografji kultury. Ten kąt patrzenia jest mało u nas stosowany w historji literatury, a jeszcze mniej w innych dziedzinach sztuki. Rzucając szereg historyczno-geograficznych koncepcyj, wzywa prof. Pollak szczególnie do zajęcia się z tego punktu widzenia twórczością Śląska i Pomorza. „Odsłonić różne geologiczne warstwy lokalnej kultury, wiązać je w organiczną całość, wydobywać z nich żywe dotąd wartości... oto zadanie historycznej geografji kultury polskiej, tej wspaniałej, żywej nauki, którą dziś co tchu w piersiach trzeba jaknajpełniej rozwijać" — kończy prof. Pollak swe cenne i interesujące uwagi. (tk)

Sześć dni na samochodach spędził kongres orjentalistyczny, który właśnie ukończył swe obrady w Teheranie, a na którym Polskę reprezentował generał Jarnuszkiewicz. Podróż tę odbyto z Teheranu do Meszedu, gdzie został odsłonięty pomnik poety Ferdussiego. Nadto w rodzinnem mieście Ferdussiego, w Thass, odsłonił szach osobiście mauzoleum poety. Po drodze odwiedzono w Niszar grób poety Omar Khayama. Nad grobem odbyła się również uroczystość pamiątkowa.

MUZYKA

Ku czci Zygmunta Noskowskiego urządziła wileńska Orkiestra symfoniczna poranek w „Lutni" z okazji 25-lecia zgonu znakomitego muzyka. Wykonano „Morskie Oko", „Step", „Poloneza elegijnego" i dwa fragmenty z „Livii Quintilli". Pieśni odśpiewała p. Niemczewska, dyrygował dyr. A. Wyleżyński.

Paryski dyrygent Charles Münch kierował koncertem Filharmonji czeskiej w Pradze. Na programie była sama muzyka francuska: Rameau, Debussy, Ravel i Roussel.

Z dwóch dzieł Czajkowskiego — jedno. Z badań moskiewskiego muzykologa Budjakowskiego nad papierami po Czajkowskim wynika ciekawy szczegół. Okazuje się, że trzeci koncert fortepianowy op. 75, oraz dokończony przez Taniejewa utwór koncertowy z finałem op. 79, należą do siebie i stanowią jedno dzieło, którego pierwszą częścią jest wspomniany trzeci koncert.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Wyczółkowski w Warszawie. W Zachęcie otwarto wystawę najnowszych prac graficznych znakomitego artysty, który przeniósł się na stałe z Poznania do Warszawy, uproszony o zaopiekowanie się wydziałem grafiki w tamtejszej Akademji. Wystawa obejmuje 30 prac.

Mickiewicz za miljon. Do ukończenia pomnika Mickiewicza w Wilnie trzeba jeszcze 240 000 złotych, chociaż wydano już 700 000. Z tego 70 tysięcy, więc dziesięć procent, pochłonęły dwa konkursy. Komitet rozpisze dalsze składki.

OCHRONA PRZYRODY

Zniszczenie lasu w Krotoszynie? W prasie leśniczej pojawiła się niepokojąca wiadomość, że 156 ha lasu miejskiego w Krotoszynie ma ulec wyrębowi i zamianie na inny rodzaj użytkowania. Jest to mniej więcej środek lasu miejskiego, gdzie odbył się tegoroczny obchód „Święta Lasu" i gdzie skupiają się najliczniejsze wycieczki mieszkańców miasta. Opinja publiczna jest tą zamierzoną dewastacją silnie wzburzona. Z jednej strony urządza się bowiem z udziałem władz „święta lasu", opowiada o jego niespożytych wartościach dla państwa i społeczeństwa i propaguje się otoczenie naszych miast wieńcem lasów a z drugiej strony z lekkiem sercem godzi się na zniszczenie tak znacznego obszaru lasu i to w państwie stojącem na granicy samowystarczalności leśnej — a w powiecie, którego lesistość wynosi zaledwie 14 proc. Czy los krajów, które wyniszczyły lasy i nauka z tegorocznej powodzi w Małopolsce niczego nas nie nauczyły? (Dr. A. W.)

TEATR

„Dyktator On". Teatr Kameralny w Warszawie (Adwentowicz) przygotowuje nową sztukę pod powyższym tytułem. Napisał ją aktor - literat p. Jerzy Zawieyski, znany i w Poznaniu z występów z zespołem Reduty przed kilku laty. P. Zawieyski napisał już parę interesujących powieści o tematach społecznych.

Znów sztuka o Kreugerze? Pisma praskie donoszą, że w „Divadlo mladych" (Teatr Młodych) będzie wystawiony dramat M. Kolarza pt. „Król zapałek".

VARIA

Z dziejów martyrologji Kościoła Katolickiego pod zaborem rosyjskim napisał dzieło pt. „Prowincja litewska Sióstr Miłosierdzia" p. S. Rosiak, urzędnik archiwum państwowego we Wilnie. Sięgnął po materjały historyczne do licznych archiwów, użytkując dokumenty z XVIII i XIX wieku. Po wstępie, przedstawiającym historję i rozwój Zakonu, przechodzi autor do opisu jego losów pod zaborem rosyjskim. Od czasów Mikołaja I rozpoczynają się ostre represje gnębienia Kościoła. Siostry Miłosierdzia opierają się długo, podtrzymywane przez biskupów i miejscową szlachtę. Rok 1863 jest ważną datą w dziejach prowincji litewskiej Sióstr Miłosierdzia. Za pomoc, okazywaną powstańcom, kilka sióstr ulega uwięzieniu i zesłaniu na Sybir. W roku 1867 wszystkie domy zakonu zostają zamknięte, a zgromadzenie rozwiązane. W drugiej części monografji daje autor szczegółowy opis 16 domów Sióstr Miłosierdzia w prowincji litewskiej.

LITERATURA

Dwóch Mauriaców. Głośny powieściopisarz francuski Franciszek Mauriac, którego dzieła były przekładane na polskie (ostatnio „Kłębowisko żmij") ma brata, również powieściopisarza. Ukrywa się on wszakże pod pseudonimem Rajmunda Houssillanne; wydał już parę tomów.

SAM NA SAM Z GŁOŚNIKIEM

Echa z Filharmonji praskiej — Dwaj „chłopcy bez znaczenia" — Czarodziejska gitara — Przedsmak „Sprzedanej Narzeczonej" w medjolańskiej Alla Scala.

Kto wpadł temi dniami na koncert Filharmonji praskiej pod dyrekcją Mikołaja Malko z Leningradu — miał sporo kłopotu z uciszeniem głośnika po koncercie e-moll Chopina, odegranym przez Brailowskiego. Hałas był straszliwy i nie chciał się skończyć. Podobne huragany oklasków i krzyków słyszy się tylko w wielkich teatrach włoskich po arjach światowej primandonny lub kogo z następców Carusa. Brailowski gra ten koncert zupełnie w typie Hofmana — niby to „rzeczowo" i „nieromantycznie", w istocie zaś z przedziwną poetycznością dźwięku, perlistości, czarodziejsko tętniącej rytmiki i przedziwnie bogatego uderzenia. Przed paru laty grał Brailowski w Poznaniu, lecz sala była prawie pusta — nie wiedziano, że przybył jeden z najświetniejszych pianistów współczesnych.

Może przy tem zainteresuje kogo fakt, że Brailowski był uczniem konserwatorjum kijowskiego (u Pachmana), że kolegował tam z Horowitzem i że obaj uchodzili za chłopaczków bez znaczenia, na których nikt nie zwraca uwagi. Amatorzy wielkiej pianistyki mogą teraz dzięki radju przekonać się, co reprezentuje jeden i drugi.

*

Tego samego dnia i prawie równocześnie można było wyłowić jeszcze inny fenomen — może nawet większy. Przez Droitwich (które zastąpiło w Anglji Daventry) nadawano koncert, w którym obok jakiejś dość mizernej sopranistki dał się słyszeć Andrea Segovia, unikat między gitarzystami całego świata. Na początek wziął preludjum Bacha w swojej transkrypcji, potem Allemande i Bourrée. Nastąpiła muzyka hiszpańska (Ponce i Granados). Zdaje się, że Segovji w Polsce nie usłyszymy, podróżuje on prawie wyłącznie po łacińskim Zachodzie, więc tem bardziej trzeba być wdzięcznym głośnikowi i lampkom, że pozwalają nam nabrać wyobrażenia o jego kunszcie, graniczącym z magją. Kto ciekawy — niech wertuje programy. Trudno uwierzyć, ile barw da się wydobyć z tak, zdawałoby się, monotonnego instrumentu, i jak ma on obszerną skalę między pianissimem, a forte. Baczność na Segovję, lampowicze!

Rzym nadawał w poniedziałek „Sprzedaną narzeczoną" w takiej wersji, jaka będzie wykonana przez La Scalę w sezonie karnawałowym — gdyż dyrygował Franco Ghione, Marzankę śpiewała Augusta Oltrabella, Kecala zaś Tancredi Pasero Kto słuchał, mógł się przekonać, że Zygmunt Zaleski, powołany przez La Scalę do wyreżyserowania tego arcydzieła, będzie miał świetny materjał. Tempa Franca Ghione są chwilami rewelacyjne, słynny sekstet w akcie ostatnim posiada czarującą pełnię brzmienia.

W. N.

Pisma nadesłane

„Przegląd powszechny". Październik 1934. Treść: Z nieznanych listów Brata Alberta. — Z. Starowieyska-Morstinowa: „Z rozmyślań nad stosunkiem religji do sztuki". — W. Tomkiewicz: „Wartości historyczne Ogniem i Mieczem". — St. Podoleński: „Problem lekarskich porad i świadectw przedślubnych". — J. Birkenmajer: „ Czy św. Wojciech napisał Bogurodzicę"? — F. Cieszyński: „Lekarz - Katolik w pracy społecznej". — Przegląd piśmiennictwa. — J. Rostworowskiego: „Sprawy kościoła". — St. Bednarski: „Międzynarodowy Kongres Wychowania Moralnego w Krakowie". — Ks. Kowalski: „Ósmy międzynarodowy Kongres Filozofów w Pradze". — Redakcja: Kraków, ul. Kopernika 26.

RYWAL SZEKSPIRA...

Shaw przemawia o Szekspirze — „Czy coś lepszego od Szekspira"? — Kilka zatrutych strzał — Autor „Cezara i „Kleopatry" przeciw „Antoniuszowi i Kleopatrze" — Shaw żąda moralu — Czuje się wyższym, ale ... ma wątpliwości — „Korjolan" jako „komedja" — Gdyby Shaw był się urodził za czasów Szekspira! — Szekspir był podobnym do.. Shawa.

Zbiorowe wydanie przedmów Bernarda Shawa, o którem już wspominałem na tem miejscu, ułatwia studjum nad jego stosunkiem do Szekspira. Temu niezmiernie ciekawemu stosunkowi mam dziś zamiar poświęcić słów kilka. Dotyczące ustępy są tak liczne, że trzeba ograniczyć się do omówienia najważniejszych z nich i do nakreślenia ogólnej linji.

*

Shaw został dramaturgiem dzięki prądowi opozycji przeciw tradycjom sceny angielskiej, jako czciciel Ibsena, a więc fanatyk tendencji Już w przedmowie do „Trzech sztuk nieprzyjemnych" (zawieraj. najwcześniejsze „Domy wdowców" z r. 1892), mówi, że widział na scenie 23 z dramatów Szekspira (więc nieledwie 2/3). Oburza się na ich skracanie i fałszywą interpretację. Równocześnie jednak mówi: „Niech nasz teatr zbiera umysłowe żniwo XIX w., jak teatr szekspirowski zebrał żniwo odrodzenia" — w czem widać chęć przeciwstawienia się Szekspirowi w imię nowych haseł — oraz wyraża żal, że Szekspir nie wykańczał po literacku swych dzieł tak jak n. p. Meredith — i „z powodu braku tego wykończenia, nieprześcigniony jako poeta, opowiadacz, rysownik charakterów, humorysta i mistrz retoryki, nie pozostawił nam dramatu o intelektualnej jedności".

*

W miarę, jak rosła sława Shaw'a, jego krytyka stawała się ostrzejsza. W przedmowie do „Trzech sztuk dla purytanów" spotykamy ustęp, zatytułowany nieco bluźnierczo „Czy coś lepszego od Szekspira?" Pytanie jest rerorycznę, lecz to, co Shaw mówi pod tym nagłówkiem, nie pozostawia wątpliwości, że odpowiedź ma być twierdząca. Shaw nie mówi, że pisał umieszczonego tu „Cezara i Kleopatrę", współzawodnicząc z „Antonjuszem i Kleopatrą", ale widać to wyraźnie ze zjadliwej i niesprawiedliwej, choć błyskotliwie ujętej krytyki tej tragedji:

„Antonjusz i Kleopatra" musi być tak nieznośny dla prawdziwego purytanina, jak sprawia nieokreśloną przykrość zwykłemu zdrowemu obywatelowi, ponieważ, dawszy naprzód wierny obraz żołnierza, złamanego rozpustą, i typowej wietrznicy z tych, w jakich ramionach giną tego rodzaju ludzie. Szekspir ostatecznie wytęże całą swą olbrzymią władzę nad retoryką i nad patosem scenicznym, aby nadać teatralną wzniosłość nędznemu końcowi całej historji i przekonać głupiutkich widzów, że ci dwoje dobrze stracili świat. Taki fałsz mogą znieść tylko prawdziwi Antonjusze i Kleopatry (znadzie ich w każdym szynku), a ci niewątpliwie cieszyliby się niepomału, gdyby ich jakiś poeta przemienił w nieśmiertelnych kochanków. Biada poecie, który zniża się do takiego szaleństwa! Losem człowieka, widzącego życie takiem, jakie jest, i myślącego o niem romantycznie, jest Rozpacz... „Zgaśnij, zgaśnij, krótkotrwała świeco!" woła Szekspir w swojej tragedji o nowoczesnym literacie w roli mordercy i szukającego porady u czarownic (t. j. w „Makbecie").

Krytyka Shaw'a dotyka pewnej właściwości Szekspira, którą równie dobrze można określić jako zaletę: zdolności budzenia sympatji dla cierpienia, które jest wynikiem winy. W „Antonjuszu i Kleopatrze" najprzód wysuwa się na pierwszy plan hedonizm i lekkomyślność, później duma i pogarda śmierci. Ale czy tych drugich pierwiastków nie było od początku? Były napewno, tylko poeta położył nacisk na czemś innem. Nie tworzył abstrakcyjnych typów zwodnicy i rozpustnego żołnierza, lecz pełne charaktery o nieprzebranem bogactwie rysów. Shaw tego nie uznaje, bo żąda moralu, do moralizowania zaś nadają się typy, nie charaktery, w których jak w naturze, splata się z sobą zło i dobre. „Dla sztuki samej — powiada — nie naraziłbym się na trud napisania jednego zdania". Pisarz ma uczyć, a „Szekspir miał dużo do pokazania, mało do nauczenia".

Shaw jest tu naprawdę purytaninem z krwi i kości — ostatecznie powie, że „seksualne opętanie wogóle nie może być tematem tragicznym". Lecz jest także — współzawodnikiem. Szekspir wykazał różnolitość zjawisk psychicznych, on, Shaw, niesie widzowi ich ujęcie filozoficzne pod kątem widzenia pewnej etyki. Czuje się wyższym. Niewątpliwie miewa pod tym względem wątpliwości, ale tem jest nieżyczliwiej usposobiony, tem usilniej wytęża umysł i formułuje coraz nowe punkty oskarżenia, jak np. zarzut, że postaci Szekspira mają życie odrębne od akcji, że się w niej wypaczają:

Ryszard III jest rozkoszny jako kapryśny komedjant, który zatrzymuje pogrzeb, aby umizgać się do wdowy po nieboszczyku; ale gdy w następnym akcie jego miejsce zajmuje ironiczny lotr, który dusi niemowlęta i jednem słowem strąca głowy z karków, oburza nas to oszustwo i ze wzgardą odtrącamy podrzutka.

Posuwa się Shaw w tym szale do nazwania „Korjolana" największą komedją Szekspira. A że na dnie tego wszystkiego jest ambicja i zawiść, dowodzi wykrzyknik, jaki wyrwał się Shaw'owi w chwili szczerości: „Gdybym był urodził się w r. 1556 zamiast w 1856, byłbym wziął się do białego wiersza i bardziej utrudnił Szekspirowi zrobienie majątku, niż wszyscy elżbietanie razem wzięci". Znaczy to, że aby współzawodniczyć z Szekspirem, trzeba było urodzić się za jego czasów. Ustalonej tradycji Shaw nie zwalczy, choć czuje się równym albo większym...

*

Z czasem jednak złagodniał. Osłabł u niego wpływ Ibsena, ambicje dramaturga ustąpiły po części ambicjom filozofa współczesnego i proroka. Wstęp do napisanej w r. 1910 „Czarnej Damy z Sonetów", w której wprowadza na scenę postać Szekspira, zawiera wprawdzie dalsze wycieczki przeciw „bardolatrom", ale Shaw deklaruje się już w każdym razie jako wielbiciel Szekspira. Broni go nawet przed postawionym przez Tołstoja zarzutem wstecznictwa, co zresztą czyni trochę przez przekorę.

Jakim był prawdziwy Szekspir? „Bardzo podobnym do mnie" odpowiada Shaw. Stąd warto obserwować postać poety w powyższej jednoaktówce. Jest on w niej zdrowym snobem i praktycznym spryciarzem życiowym. Ma usposobienie romantyczne, lecz pokpiwa zlekka z kobiet, aby potem zadane rany goić wyszukanem pochlebstwem. Resztę cech wysnuł Shaw już z utworów. Szekspir rozkoszuje się melodyjnemi zestawieniami wyrazów i, nosząc przy sobie, jak Hamlet, tabliczkę, notuje sobie takie frazesy, gdy je usłyszy. Wogóle ma czułe ucho i u kobiety uważa za największą zaletę dźwięczny głos — tem uzasadni Shaw jego umizgi do podstarzałej Elżbiety. Dla pewności osłoni tę scenę cieniami nocy.

Dr. Władysław Tarnawski.
Lwów.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Nowy kierunek w księgowości

„Księgowość jest złem koniecznem" — takie było do niedawna zapatrywanie wśród właścicieli i kierowników licznych przedsiębiorstw na dziedzinę buchalterji, uważając ją za dział nieproduktywny, powiększający tylko koszty administracyjne.

Ostatnie czasy przyniosły pod tym względem jednak zdecydowaną zmianę, do której w niemałym stopniu przyczynił się kryzys: zyski maleją, trzeba więc doganiać straty przyśpieszonemi obrotami. Lecz jak konstruktor maszynę, obliczoną na wysoką wydajność, zaopatruje w precyzyjne aparaty kontrolne, tak przy wzmożonem tempie obrotów handlowych przedsiębiorstwo wymaga precyzyjnie i sprawnie funkjonującej aparatury kontrolnej, którą w tym wypadku jest księgowość.

Przestarzałe metody buchalteryjne z licznemi niepraktycznemi księgami stają się przeżytkiem, nie potrafią bowiem dotrzymać kroku szybkiemu tempu obrotów, dokonujących się w dziale handlowym; nie dają one dostatecznego poglądu na stan poszczególnych kont bądź to rzeczowych, bądź osobowych, gdyż stale są pewne zaległości w przenoszeniu. A cóż dopiero mówić o bilansie! Zestawienie tegoż trwa zawsze mimo wytężonej pracy buchalterji dłuższy czas. Cóż znaczy bilans, mający przecież odzwierciedlić stan przedsiębiorstwa, kiedy nieraz zostanie wykończony dopiero po kilku miesiącach; tymczasem stan majątkowy mógł się do tego stopnia zmienić, że bilans ten staje się iluzorycznym jako podstawa do kontroli stanu przedsiębiorstwa, a najwyżej może być przyjęty jako podstawa deklaracji podatkowej.

Wymagania ostatniej doby w odniesieniu do księgowości są następujące: ewidencja, idąca pod każdym względem jak najdalej, uniemożliwienie zaległości przy księgowaniu, możność wykończenia bilansów w najkrótszym czasie i bez wstrzymania bieżących prac buchalteryjnych.

By temu sprostać, należało skonstruować system prosty, odrzucający wszelki balast niepotrzebnej pracy, nie zatracający jednak przejrzystości.

Powstały liczne systemy księgowości, które odrzuciły księgi, a zaprowadziły system kartkowy, a w drodze dalszej ewolucji — przebitkowy, już czyniąc zbędnem przenoszenie zapisków buchalteryjnych z ksiąg zasadniczych do ksiąg pomocniczych.

W ostatnich latach księgowość przebitkowa dzięki swym zaletom spopularyzowała się zagranicą do tego stopnia, że nieomal 75 proc. przedsiębiorstw zaprowadziło ją w miejsce ksiąg. Najlepszym sprawdzianem dominującego stanowiska systemu przebitkowego wśród metod buchalteryjnych, obecnie stosowanych na zachodzie, była ostatnia, jedyna w tym rodzaju na świecie, Międzynarodowa Wystawa biurowa w Berlinie (I. B. A.), na której widziało się tylko systemy przebitkowe, natomiast żadnych ksiąg i foliantów.

Lecz nietylko zagranicą, ale i w Polsce już liczne przedsiębiorstwa zaprowadziły u siebie księgowość przebitkową. Zainteresowanie wzmogło się szczególnie po wejściu w życie „Ustawy o zasadach bilansowania", która wymaga dalekoidącego zróżniczkowania kont, szczególnie kosztów handlowych, do czego idealnie nadaje się księgowość przebitkowa.

Do rozpowszechnienia księgowości przebitkowej niewątpliwie przyczyni się również postanowienie nowego Kodeksu Handlowego — obowiązującego z dniem 1 lipca b. r. na terenie całej Rzplitej, pozostawiając kupcowi zupełną swobodę w wyborze systemu księgowości.

Chcąc dać możność licznym przedsiębiorstwom w Poznaniu zaznajomienia się z praktycznem prowadzeniem księgowości systemem przebitkowym, odbędą się z początkiem listopada b. r. 3-dniowe wykłady orjentacyjne z zajęciami praktycznemi w Wyższej Szkole Handlowej w Poznaniu.

Sł.

Krótkie informacje gospodarcze

— Międzynarodowy Instytut Rolniczy w Rzymie oblicza tegoroczny eksport pszenicy na 148,9 milj. kwintali, co oznacza w stosunku do roku ubiegłego spadek o 24 milj. q.

Pogorszenie czy polepszenie w dziedzinie ubezpieczeń społecznych?

Ogólnie oceniając, nowe zmiany ustawowe, wyrażamy zdanie, że w dziedzinie ubezpieczeń społecznych nastąpi raczej pogorszenie aniżeli polepszenie, a to dla następujących przyczyn:

Fakt, iż samorządy terytorjalne zostaną zwolnione od obowiązku ubezpieczania pracowników w ubezpieczalni społecznej i w ZUPU — pod warunkiem, że stworzą własne, zastępcze instytucje ubezpieczeniowe, zostanie niewątpliwie wykorzystany skwapliwie przez samorządy. Będzie to dla ich finansów poważna ulga. Jednak kołom gospodarczym ubędzie spora ilość t. zw. dobrych ryzyk, jaką w ubezpieczalniach stanowili dotychczas pracownicy samorządowi. Naskutek tego zachodzi obawa, że koszt ubezpieczenia przymusowego zdrożeje w pewnym, choć nieznacznym stopniu.

Połączenie wszystkich zakładów ubezpieczeń (chorobowego, wypadkowego, emerytalnego i pracowników umysłowych) w jeden „Zakład Ubezpieczeń Społecznych" zapewne nie przyniesie większych oszczędności. Dotychczasowe zakłady jedno-ubezpieczeniowe zostaną przekształcone na wydziały Zakładu przez duże „Z". Dziecko otrzyma nową nazwę, ale — pod tym wpływem — zapewne mało się zmieni. Może zresztą kilkadziesiąt tysięcy zaoszczędzi się na kilku pensjach dygnitarskich.

I to już byłoby coś warte, gdyby nie fakt, że nowe wydatki dla ubezpieczeń społecznych powstaną z tytułu tworzenia specjalnego sądownictwa, mającego rozpatrywać wszelkie spory na tle ustawodawstwa ubezpieczeniowego. — Więc oszczędności nie będzie. Natomiast będą nowe kłopoty z tem sądownictwem specjalnem, jak bowiem doświadczenie uczy, sądownicze organy, które dawniej działały przy kasach chorych, nazbyt często kierowały się dobrem instytucji, a nie względami czystej sprawiedliwości. Pod względem bezstronności więcej gwarancji dawały sądy koronne, a nawet władze administracyjne.

Pozostałe zmiany, jakie mają być zaprowadzone, nie będą miały większego znaczenia dla życia gospodarczego. Dobrze, ze zamierza się zwolnić od ubezpieczenia chorobowego pracowników zarabiających ponad 725 zł miesięcznie, ale iluż to tak dobrze uposażonych pracowników mamy w Polsce? Jedynie rolnictwo może cieszyć się dalszemi ulgami pod postacią zwolnienia z obowiązku ubezpieczenia chorobowego i emerytalnego służby domowej i pracowników umysłowych.

Natomiast nic nie słychać o uwzględnieniu zasadniczych postulatów miejskich kół gospodarczych, postulatów takich, jak obniżenie i ujednolicenie składki, wprowadzenie zastępczych kas chorych, itd. Miejmy nadzieję, że omówiona reforma będzie pierwszą transzą wielkiej reformy, która w dziedzinie ubezpieczeń społecznych jest absolutnie niezbędna.

KRONIKA GOSPODARCZA

Poważny wzrost udziału krajów pozaeuropejskich w eksporcie polskim

Udział krajów pozaeuropejskich w eksporcie polskim wykazał we wrześniu br. dalsze poważne zwiększenie. W miesiącu tym do krajów europejskich eksportowaliśmy 80,3% ogólnego wywozu, a do pozaeuropejskich 19,7%, podczas gdy w sierpniu br. do krajów Europy wywieźliśmy 88,2%, a do pozaeuropejskich tylko 11,8% ogólnego wywozu. Przeciętny wywóz do krajów Europy na okres styczeń — wrzesień br. wynosi 88,3% ogólnego wywozu, a do pozaeuropejskich 11,7% proc, gdy w analogicznym okresie ub. r. cyfry te wynosiły odpowiednio 92,5% i 7,5%.

Do zmniejszenia się udziału krajów Europy w eksporcie polskim we wrześniu br. przyczyniło się w pierwszym rzędzie spadek wywozu do Niemiec z 17,1% ogólnego wywozu w sierpniu do 10,9% (przeciętna za 9 miesięcy br. — 16,9%). Wzrost udziału w wywozie polskim na rynki pozaeuropejskie w porównaniu z sierpniem wykazują przedewszystkiem St. Zjedn. A. P. z 1,4% do 3,6% ogólnego wywozu (przeciętna za 9 miesięcy br. — 2,4%) i inne kraje Ameryki, Azji i Afryki z 1,8% do 6,5% (przeciętna za 9 miesięcy — 2,2%.

W przywozie do Polski udział krajów Europy wykazuje we wrześniu w porównaniu z sierpniem br. wzrost z 67,9% do 69,9% (przeciętna za 9 miesięcy br. 62,9%), na niekorzyść importu z krajów pozaeuropejskich, których udział spadł z 32,1% do 30,1% (przeciętna za 9 miesięcy br. — 37,1 procent.)

Z powyższego krótkiego przeglądu widać, że udział krajów pozaeuropejskich w eksporcie polskim wykazuje stały wzrost, specjalnie silnie zaznaczony we wrześniu br., natomiast udział tych krajów w imporcie do Polski maleje na korzyść krajów europejskich.

ZMIANY W NADZORZE SADOWYM FABRYKI „PE-PE-GE"

W fabryce wyrobów gumowych „PePeGe" w Grudziądzu z dniem 2 listopada br. zaszły zmiany w składzie osobowym nadzoru sądowego, istniejącego jak wiadomo, już od 1931 roku. W dniu tym bowiem zwolnieni zostali dotychczasowi nadzorcy adw. Rogoziński i inż. Tomczycki, a komisarycznym nadzorcą ustanowiony został emeryt. pułk. Moniuszko z Warszawy. Płk. Moniuszko objął stanowisko swoje natychmiast. Trzeci nadzorca sądowy, senator B. B. Iwanowski ustąpił z nadzoru przed kilku miesiącami.

W związku z powyższem zarządzone zostało rozwiązanie dotychczasowego wydziału robotniczego fabryki, wybranego w czerwcu br., w którym „sanatorzy" byli w znikomej mniejszości. Nowe wybory delegatów robotniczych odbędą się w przyszłym tygodniu.

Zmiany powyższe spowodowane zostały m. in. wynikiem pertraktacyj, prowadzonych przez fabrykę w roku bież. przez bardzo długi okres czasu z czynnikami oficjalnemi w Warszawie, które doprowadziły do uruchomienia fabryki na nowo. Podobno w najbliższym czasie nastąpić mają dalsze jeszcze zmiany osobowe w dyrekcji fabryki. (cz—a)

Z KRAJU

(k) **Obrót towarowy portu gdyńskiego w październiku — 648.5 tys. tonn** Obrót towarowy portu gdyńskiego w październiku r. b. przedstawiał się następująco: Ogólny obrót towarowy (zamorski łącznie z przybrzeżnym wyniósł 648.541,7 t. (we wrześniu r. b. 649.853,4 t.), z czego na obrót zamorski przypada 627,804,9 t. (we wrześniu 639.959,7 t.) Na przywóz z za morza przypada 65.118 t. (we wrześniu 87.444,7 t.), na wywóz zaś za morze 562.686,9 t. (we wrześniu 552.115 t.). Obrót przybrzeżny z wnętrzem kraju oraz z w. m. Gdańskiem wyniósł 20.736,8 t. (we wrześniu 9.893,7). W porównaniu z październikiem r. ub. obroty portowe w r. b. wzrosły o 22.066,4 t.

(k) **Wymiana gotówkowych kaucyj i wadjów na obligacje Pożyczki Narodowej.** Ministerstwo skarbu zarządziło, że zabezpieczenia gotówkowe (kaucje, wadja) złożone do depozytu władz państwowych w dniu 28 września 1933 r., lub później, mogą być wymienione na obligacje Pożyczki Narodowej. Zabezpieczenia gotówkowe złożone przed dniem 28 września 1933 r tj. przed otwarciem subskrypcji Pożyczki Narodowej, tudzież zabezpieczenia w innych papierach wartościowych bez względu na datę złożenia nie mogą być wymieniane na obligacje Pożyczki Narodowej. Decyzje w sprawie wymiany wydają władze, do dyspozycji których złożono zabezpieczenie, które udzielają nadto szczegółowych informacyj w tej sprawie.

(k) **Zamknięcie terminu przyjmowania wpłat na Pożyczkę Narodową.** Komisarz Generalny Pożyczki Narodowej polecił wszystkim urzędom skarbowym, by począwszy od dnia 5 listopada b. r. nie przyjmowały żadnych wpłat na pokrycie subskrypcji Pożyczki Narodowej. Ewentualne wpłaty dokonane po tym terminie za pośrednictwem P. K. O. lub poczty — będą subskrybentom zwracane lub przelewane na poczet należnych od nich podatków. Po dniu 5 listopada b. r. mogą być jedynie przyjmowane wpłaty, co do których subskrybenci otrzymali specjalną zgodę Komisarza Generalnego na poterminową wpłatę należności subskrypcyjnej.

Z ZAGRANICY

(z) **Grecko-fińska umowa clearingowa.** Podpisana została i weszła w życie grecko-fińska umowa clearingowa. Umowa ta ma pewne znaczenie dla Polski i Niemiec, gdyż zawiera postanowienia, które dla tych dwóch państw umożliwiają wymianę towarową na podstawie t. zw. clearingu trójkątnego.

SPORT

Niedzielna atrakcja

Mecz pięściarski „I. K. P." i „Sokół" wywołał duże zainteresowanie.

Tegoroczny sezon w Poznaniu zapowiada się nieszczególnie. Nie sfinalizowano dotychczas żadnej poważniejszej imprezy, poza spotkaniami o drużynowe mistrzostwo Polski. Mistrzostwa indywidualne odbędą się jak wiadomo w Łodzi, która należy do czołowych okręgów w Polsce.

Niezapomniany jest dotychczas u nas występ pięściarzy łódzkiego „I. K. P." w Poznaniu w roku 1931. Od tego czasu zespół ten nie gościł u nas. Kilkakrotne pertraktacje nie doprowadziły niestety do pożądanego wyniku. Jak wiadomo, „I.K.P." posiada w swych szeregach takich pięściarzy jak Chmielewski, Garncarek, Spodeńkiewicz, Banasiak i Krenc. Z tymi zawodnikami na czele zjeżdża łódzki „I. K. P." już w najbliższą niedzielę do Poznania, by zmierzyć się z drużyną poznańskiego „Sokoła" o godz. 12 w sali Kina „Metropolis".

Wobec dużego zainteresowania komunikujemy, że bilety w przedsprzedaży nabywać można w firmie „Camera" ul. Fr. Ratajczaka po bardzo umiarkowanych cenach. Ze względu na ograniczoną ilość należy się pospieszyć z nabywaniem, aby tych biletów nie zabrakło.

Pięściarstwo

Obóz kondycyjny przed meczem z Niemcami, odbędzie się definitywnie w Warszawie, gdyż wszystkie trudności zostały pokonane. W wadze koguciej, wobec trudności z wagą i słabej formy Rogalskiego, zajdzie prawdopodobnie zmiana. Narazie niewiadomo, kogo kapitan sportowy P.Z.B. na jego miejsce wyznaczy (a)

„Maccabi" warszawska przegrała na Łotwie z kombinowaną drużyną, w której walczyli również Węgrzy 6:8.

RADJO

Czwartek, dnia 8 listopada 1934 r.

Poznań — **17.50** „Z nad krawędzi"; **18,00** skrzynka rolnicza; **19.30** płyty; **22,00** koncert rekl.; **22,15** (W).; **22,35** płyty; **22,45** „Udział Poznańskiego w staropolskiej literaturze" wygł. prof. A. Münnich; **23,05** płyty.

Warszawa — **6.45** audycja poranna; **12.10** „Panna Kropeczka i jej koledzy" — obrazek dla dzieci; **12.30** poranek szkolny. Wykonawcy: Ork. filharm. pod dyr. Mieczysława Mierzejewskiego, Janina Wysocka-Ochlewska (fortepian) i Roman Wraga (bas). Słowo wstępne wypowie prof. Roman Chojnacki; **13.00** dziennik południowy; **13.05** „Z rynku pracy"; **13.35** dalszy ciąg poranku szkolnego; **15.30** wiadomości o eksporcie polskim; **5.35** przegląd giełdowy; **15.45** koncert zespołu salonowego Wiesława Wilkosza; **16.45** lekcja języka francuskiego: **17.00** Teatr Wyobraźni nadaje „Marję Stuart" Fr. Schillera; **17.50** skrzynka pocztowa; **18.00** pogadanka rolnicza; **18.15** Fr. Schubert: Trio fortepianowe B dur op. 99; **18.45** „Co czytać?" (liryka) wygł dr. Tadeusz Makowiecki; **19.00** recital śpiewaczy Augusta Dianni'ego. Przy fortep. Tadeusz Seredyński; **19.20** feljeton aktualny; **19.30** piosenki Mauricea Chevalier — (płyty). **19.50** wiadomości sportowe; **20.00** rewja orkiestry; **20.45** dziennik wieczorny; **20.55** „Jak pracujemy w Polsce"; **21.00** koncert wieczorny. Wykonawcy: Ork. symf. pod dyr. Józefa Ozimińskiego, Stanisława Argasińska (śpiew). Aleksander Junowicz (flet) w programie muzyka francuska; **21.45** „Dusza Europy i Azji" — wygł. p. Wacław Rogowicz; **22.00** koncert reklamowy; **22.15** lekcja tańca pod kierunkiem Lucjana Wajszczuka; **22.35** muzyka taneczna; **22.45** skrzynka radjowa esperancka wygł. p T. Hodakowski; **23.05** dalszy ciąg muzyki tanecznej.

GDY ZMIENIASZ LAMPY LUB KUPUJESZ NOWY ODBIORNIK BACZ, BY W TWYM APARACIE BYŁY TYLKO LAMPY

PHILIPS MINIWATT

Tg 1602

Wielkopolska literatura.

W czwartek, 8 listopada o godz. 22,45 — 23,00 rozgłośnia poznańska nada bardzo interesujący odczyt prof. Adama Münnicha. Prof. Münnich mówić będzie na temat udziału Wielkopolski w staropolskiej literaturze.

Nad Gopłem przez radjo.

Dziś w środę 7 bm. o godz. 21,30—21,40 rozgłośnia poznańska nada bardzo interesującą pogadankę krajoznawczą. Mianowicie dr. Władysław Sperczyński mówić będzie na temat Gopła i jego okolicy.

Doroczne posiedzenie Polskiej Akademji Literatury.

8 bm. Polskie Radjo transmituje uroczyste doroczne posiedzenie Polskiej Akademji Literatury o god. 20.10. Transmitowane będzie m. in. przemówienie Karola Huberta Roztworowskiego na temat „Romantyzm w obliczu współczesności".

W Anglji nastąpiło w tych dniach otwarcie sezonu polwań parforce'ów. Inauguracja sezonu odbyła się na zamku Erridge, przy udziale licznych przedstawicieli starej szlachty angielskiej. Wyruszenie kawalkady na polowanie zwabiło oczywiście tłumy ciekawych.

Przygotowania do ślubu na dworze angielskim

Kosztowna uroczystość — Tradycyjny tort 3 i pół - metrowy z wartościowemi upominkami

W dniu 29. b. m. odbędzie się uroczystość ślubu księcia angielskiego Jerzego z księżniczką grecką Maryną. Małżeństwa tego nie podyktowały żadne interesy dynastyczne ani polityczne. Wyjątkowo podyktowała je miłość. A więc małżeństwo z miłości.

Przygotowania do ślubu na dworze angielskim odbywają się już w pełnem tempie. Ponieważ całą rodzinę królewską angielską naród angielski otacza wielką czcią i miłością, nic więc dziwnego, że prasa londyńska rozpisuje się obszernie na temat właśnie przygotowań do uroczystości ślubnych. Koszta tego ślubu zaciążą poważnym wydatkiem na budżecie prywatnym króla angielskiego. W myśl bowiem konstytucji angielskiej państwo łoży wydatki wyłącznie na ślub następcy tronu i najstarszej córki królewskiej. Inne dzieci nie korzystają z tego przywileju państwowego. Wobec tego król musi wszystkie wydatki ponosić z własnej szkatuły, przyczem wydatki te nie są małe.

Koszta ślubu obliczono na 10 000 funtów, przyczem w sumie tej nie mieszczą się toalety królowej i dzieci, podarunki ślubne i przyjęcia dworskie, które w takim wypadku muszą być zaaranżowane. Wystarczy nadmienić, że 1 300 funtów wydano na porcje dodatkowe rumu i ginu dla 95 000 marynarzy. Książe Jerzy bowiem podobnie jak jego ojciec jest marynarzem i flota angielska będzie wobec tego si'nie reprezentowaną na ślubie. Wszystkie okręty wojenne, na których pełnił służbę książe Jerzy, obchodzić będą uroczyście zaślubiny księcia. Oficerów raczyć się będzie szampanem, a załogę piwem. Również koszta transportu tych pułków musi król ponosić z własnej kieszeni. Na ślub zaproszono przeszło 2 000 gości, na których pomieszczenie wydano 1 500 funtów. 4 000 funtów kosztować będzie przyjęcie mas chłopskich, przybyłych z posiadłości królewskich do Londynu aby złożyć hołd młodej parze. Dla nich sporządzony będzie obiad w salach pałacu Buckingham.

Taki .am obiad przygotowany jest dla służby pałaców w Buckingham, Windsor i St. James. W salonachpałacu przygotowane będzie przyjęcie dla ministrów, wybitnych polityków, członków korposu dyplomatycznego oraz elity arystokracji angielskiej. Prasa angielska zajmuje się też szczegółowo daniami, które podane będą na stół, a szczególną uwagę poświęca tortom i winom. Zamówienia te uskuteczniają król i królowa, która osobiście kieruje olbrzymiem gospodarstwem dworu. I tak tort, z którego księżniczka Maryna odetnie pierwszy kęs, będzie 3 i pół metra wysoki, o wadze 450 kg. Tort ten zamówiony został u tego samego cukiernika, który dostarczył przed 41 laty takiego samego tortu obecnej parze królewskiej. Poza tem jest siedem „lżejszych tortów" o wadze 150 do 200 kg każdy. Słodki ten stół kosztować będzie około 1 000 funtów. Warto zaznaczyć, że do „głównego tortu" wkładane są stosownie do tradycji angielskiej różne kosztowności jak złote pierścienie, kolczyki i inne wartościowe przedmioty. Gość, któremu przypadnie ta niespodzianka, otrzymuje ów przedmiot na własność jako pamiątkę.

Zaproszenia ślubne pochłaniają także większe kwoty, gdyż są drukowane na czerpanym papierze luksusowym, poza tem będzie szereg listów z podziękowaniami, telegramów i innej korespondencji, niezbędnej przy takiej okazji.

Już obecnie ze wszystkich stron imperjum brytyjskiego przybywają delegacje z podarunkami ślubnemi. Każda delegacja zostaje w pałacu uraczoną, a dla niektórych nawet urządza się kosztowne królewskie obiady, słowem ślub księcia Jerzego nadszarpnie mocno kiesę królewską, przysparzając w obecnych czasach kryzysowych wielu ludziom w Londynie dostatnich zarobków.

Człowiek, który zwyciężył kryzys

Do szpitala w Cernautzi, w Rumunji, zgłosił się w tych dniach 27-letni wieśniak z Cotangeni, Antoni Capatana. Zapytany o chorobę, jaka go trawiła, Capatana ograniczył się do oświadczenia, że od 11 miesięcy nie jada wcale, poza spożywaniem drobnych ilości mleka, oraz że pomimo dobrowolnego poszczenia czuje się stosunkowo dobrze i dotychczas zawsze wypełniał wszelkie swoje obowiązki w służbie rolnika, u którego jest zatrudniony. Z biegiem czasu jednak dieta mu się znudziła i chciałby brać udział w biesiadach swych towarzyszy pracy, nie ze względu na głód, którego nie odczuwa wcale, lecz aby się znowu móc cieszyć widokiem suto zastawionego stołu. Oświadczenia Capatana nie przekonały oczywiście lekarzy, którzy poddali osobliwego klienta ścisłej obserwacji. W ciągu 10 dni pobytu w szpitalu, pacjent nie poprosił ani razu o żywność, rezygnując nawet, bez żadnych przeszkód, z niewielkiej ilości mleka, które w domu spożywa. Poruszone niezwykłością fenomenu sfery kliniczne Rumunji, badają obecnie młodego wieśniaka, o którym rozpisuje się cała prasa. S. F.

Pociąg. zgubiony po drodze

W Stanach Zjednoczonych zgubili pociąg! Gdy Amerykanie wezmą się do czegoś, wiadomo, że to nie na żarty i przyznać należy, że w wielu rzeczach mają bezwzględne pierwszeństwo. Komuż przyszłoby na myśl w Europie zgubienie pociągu kolejowego i w dodatku zwrócenie się po zgubę do... policji. Wypadek wydarzył się na linji „Pensylwania Railroad", w pobliżu Atlantic City, gdzie dotychczas ginęły jedynie kobiety, a czasem i mężczyźni, gdyż Atlantic City jest jednem z najwytworniejszych kąpielisk amerykańskich, i po większej części traci się tam czas i pieniądze. Pociąg, o którym mowa, przewożący kilkunastu kongresistów, którzy udali się do Atlantic City na konferencję religijną, wyruszył regularnie w drodze powrotnej do Bustleton. Sygnalizowano go prawidłowo podczas parogodzinnej podróży, tak że powinien był dojechać do stacji końcowej w kilka minut po ostatnim meldunku zwrotniczego, przed którego domkiem pociąg w pewnej chwili normalnie przejechał. Minęły jednak dwie godziny, a o pociągu ani słychu, tak, że władze kolejowe zaniepokoiły się. Zainteresowano policję, która na poszukiwanie „zguby" wysłała kilku agentów na motocyklach. Po paru godzinach, pociąg odnaleziono na ślepym torze w pobliżu dawnej, nie czynnej już stacyjki, tak, że nie można było nawet o wypadku donieść telefonicznie. Maszynista, z powodu mylnie nastawionej zwrotnicy wjechał na ślepy tor, a ponieważ szyny były tam nie w porządku, lokomotywa wykoleiła się. Pasażerowie opuścili pociąg, i dokończyli podróży pieszo, przybywając znacznie prędzej od pociągu do stacji końcowej. S. F.

Wróg świata cywilizowanego

Jeśli dać wiarę pismom szwedzkim w Sztokholmie, pewien Szwed, nazw. Franciszek Johansson, uciekł, jako znudzony cywilizacją i jej dobrodziejstwami, do Danji, gdzieś w prowincji Justlandji, wybrał sobie za mieszkanie jaskinię w skałach i przebywał tam przez 15 lat. Traf zdarzył, że w pobliżu jaskini osiedlił się jego brat rodzony, jako konstrukor wozów i wszelkich pojazdów, sprzedawanych w Kopenhadze. Brat spotkał się w lesie z bratem. Poznali się obydwaj natychmiast. Brat z trudem skłonił pustelnika, aby go odwiedził w Kopenhadze. Pustelnik i mieszkaniec jaskini zgodził się, po długich ceregielach i udał się do stolicy Danji. Jednakże nie mógł znieść życia w t. zw. cywilizowanym świecie i uciekł znów do swej jaskini.

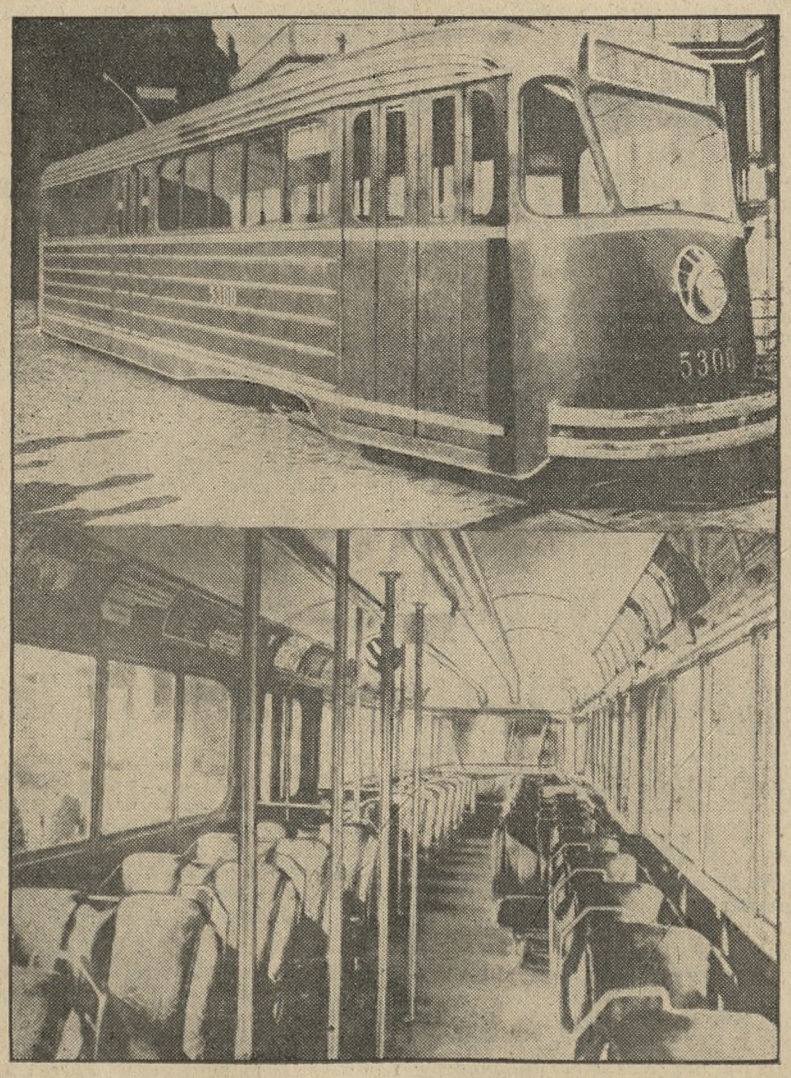

Nowy pociąg „błyskawiczny" w Stanach Zjedn., który przestrzeń Nowy Jork -- Los Angeles przebywa w 56 godzin. Kierownik elektrycznej lokomotywy, nie znającej dymu i sadzy, jest biało ubrany.

Mistrz mody fryzjerskiej w Los Angeles, Lawrence Springer „uszczęśliwił" obecnie kobiety najnowszym wymysłem, t. zw. fryzurą „Cellophan". Przy pomocy rozpylacza pokrywa się włosy płynem lakowym, szybko schnącym, dzięki czemu czuprynka jest gładko „ulizana" i nie rozwichrza się.

Dodać należy, że całą tę epopeję jaskiniową wyświetlają w kinach szwedzkich. Wobec tego rodzi się podejrzenie, że historja jest obliczona na efekt, czyli zmyślona.

To, co ma nas pogodzić z jesienią

Pogadanka z dziedziny mody.

Listopad. Pięknie to i romantycznie brzmi, ale jakże inaczej wygląda! Listopad to nietylko wirujące złoto liści, to zapowiedź długich, deszczowych wieczorów i melancholijnej słoty i szarugi. Już teraz widzimy na ulicach skulone sylwetki otulone w brzydko pachnące płaszcze gumowe. A najładniejszą kobietę porównać można o tej porze conajwyżej do potwornie wybujałego grzyba, tak szpeci i zniekształca ją rozpostarta nad głową płachta parasolki. Ażeby wynagrodzić sobie te wszystkie krzywdy, musimy szukać pociechy przy blasku lamp i kinkietów. Nadchodzi pora częstszego przesiadywania w domu, okres zebrań towarzyskich, zabaw. Mamy przed sobą w perspektywie karnawał z nieprzespanemi nocami i tysiącem uciech. A zatem czas pomyśleć o toalecie na najbliższe tygodnie. Pierwszy słotny wieczór usposabia do składania wizyt lub przyjmowania u siebie. Musimy sobie i innym dać rekompensatę za obrzydliwą szarugę, panującą za oknem. Nic nie odświeży nas bardziej i nie usposobi lepiej od nowej ładnej sukienki, w której będzie nam do twarzy.

W tym roku nie możemy się skarżyć, że moda nie nadaje się dla nas. Albowiem modnem jest wszystko bez wyjątku. Rękawy są naogół długie, wąskie górą, szersze od łokcia w dół i ściągnięte u napiastka. Półdługie rękawy kończą się u łokcia mankietami lub marszczeniem. Jedynie kimono jest szerokie od góry. Nawet talja nie ma określonego miejsca. Czasem podkreśla ją pasek, jeżeli zaś zachodzą pewne braki w figurze, zręczna ręka krawczyni koryguje je, umieszczając pasek luźniej i poniżej talji. Często zamiast paska wcina się suknie w talji lub lekko drapuje. Stanik sukni charakteryzuje kołnierz półwysoki, lub zachodzącą pod samą szyję draperja. Kolory przeważają ciemne. Monotonję ich przerywają kolorowe ozdoby, stosowane jednak bardzo oględnie i dyskretnie.

Dużo urozmaicenia w dziedzinie toalet na dzień i po południu wnoszą tuniki i bluzy. Do jesiennego kostjumy wełny lub aksamitu nosimy bluzki, przypominające męskie kamizelki. Najelegantsze jednak, najwdzięczniejsze i najbardziej twarzowe są białe bluzki. Zasadniczo spotykamy trzy rodzaje bluzek: krótkie, wpuszczane do spódnicy, bluzki z baskinkami i bluzki kasaki, nadające się zarówno do teatru, jak i na wieczór. Wszystkie bluzki albo wcale nie mają kołnierzy, albo też kołnierze są bardzo niskie. Kompensują to wyłogi, draperje, kokardy i żaboty. Bardzo miłe i polecane jest wykończenie dekoltów w formie szalika związanego z przodu. Baskinki przy bluzkach zlekka się falują, a długość ich nie przekracza 20 cm. Na bluzy wieczorowe używa się materjału miękkiego i cienkiego, jak aksamit, lub też lamy. Ta ostatnia jest w tym roku w wyjątkowo wykwintnych gatunkach i deseniach. Poza tem modna ogromnie jest tkanina „gloque", przypominająca wytłaczane „matelasae".

Suknia popołudniowa jest naogół dłuższa od zeszłorocznej, niektóre modele sięgają do kostek. Niektóre suknie mają po dwie tuniki i bolerko, co stanowi razem trzypiętrową budowlę. Jeden model miał wszystkie trzy piętra z przodu, a tył zupełnie gładki, inny znów, przeciwnie, wszystkie trzy falbany miał z tyłu a z przodu był gładki. Céline.

Zwiedzajcie Wystawę

„Pokaz Propagandowy Przemysłu Polskiego“

Wstęp 25 gr., dla młodzieży 10 gr. przy ul. 27 Grudnia 19 Wystawa otwarta od godz. 9—22.

ŻYCIE HARCERSKIE

Co zrobimy w listopadzie?

Nie potrzeba długo udawadniać, że wychowanie harcerskie prowadzić trzeba drogą dwutorową: przez uprawianie ćwiczeń technicznych, będących zresztą doskonałym środkiem wychowawczym, i przez wpajanie zasad ideowych. Wpajanie zasad ideowych będzie tem obszerniej i głębiej traktowane, im będzie się miało do czynienia z poważniejszymi i starszymi harcerzami. Podkładem wychowania ideowego musi być prawo harcerskie, duszą — ukochanie Polski, celem — dobro Polski. Wzbudzenie w każdym harcerzu poczucia łączności z całym narodem swoim, wzniecenie entuzjazmu i gotowości pracy, gotowości poświęcenia się i oddania swego „ja“ dla sprawy, dla Polski — oto istota idei, jaką winno wszczepiać się w serca i umysły każdego harcerza.

* * *

W miesiącu listopadzie przypada szereg rocznic narodowych, że wymienimy ważniejsze: rocznica odzyskania państwa polskiego, powstania listopadowego i zmagań „Orląt lwowskich“ w obronie Lwowa. Każdy zastępowy i drużynowy musi te dni wykorzystać na przeprowadzenie programu wychowania ideowego.

* * *

Nie leży w charakterze młodych tkwić w przeszłości i roztkliwiać się nad tem, co było. Młodzi idą w przyszłość. Jeżeli jednak sięgamy w tych dniach do przeszłości, to dlatego, żeby uzmysłowić sobie przełomowe chwile, jakie Polska przechodziła, żeby zespolić się jak najściślej z przeszłemi pokoleniami i dziejami, żeby poczuć na sobie, jako członka narodu, odpowiedzialność za wszystko, co się działo w dziejach tego narodu, żeby radować się ze wzlotów a smucić z upadków ducha polskiego, i przedewszystkiem, żeby wziąć ze zdarzeń życia polskiego w przeszłości naukę i wskazania na przyszłość. Zwrócićby tu należało jeszcze uwagę, że wyłuskiwać z przeszłości głównie trzeba te zdarzenia i te postacie, na których dzisiejsze młode pokolenie mogłoby się kształcić, wychowywać, na których wzorując się, wyrabiałoby sobie czynną miłość Ojczyzny. Na uwadze trzeba mieć jednak zawsze, podkreślamy to jeszcze raz tu wyraźnie, że zasadnicza rola i zadanie młodych leży w przyszłości, w budowaniu wielkiego państwa narodu polskiego.

* * *

Co się tyczy metodyki przeprowadzenia tych zamierzeń, to człowiek z inicjatywą i polotem znajdzie tu wdzięczne pole działania. A więc w zastępie — gawędy i pogadanki, opowiadanie lub odczytanie jakiegoś wydarzenia z danego czasu (zwrócić uwagę na momenty wychowawcze!), jakaś deklamacja, śpiew odpowiednio dostosowany. Przy okazji znaczniejszej uroczystości można zorganizować obchód większy dla całej drużyny, ewent. nawet zaprosiwszy nań rodziców i przyjaciół. Oprócz gawędy (można to nazwać też referatem lub przemówieniem), deklamacyj, śpiewu, znajdzie się tu miejsce na jakiś żywy obraz, przedstawienie. Drużynowy, korzystając z uroczystej chwili, może jako jeden z punktów programu odebrać przyrzeczenie harcerskie od nowych harcerzy. Nie będziemy się tu zagłębiać w te kwestje, gdyż nie miejsce tu na to, a każdy zresztą drużynowy czy zastępowy znajdzie cały szereg projektów i myśli bardziej orginalnych. W każdym razie trzeba przy organizowaniu takich obchodów dbać o urozmaicenie i myśl przewodnią; trzeba poprostu wiedzieć, czego się chce, do czego się dąży. To jest rzecz ważna.

11-go listopada jest rocznicą odzyskania państwa polskiego. Zajmując się nią w gawędach, trzeba zdać sobie sprawę, że niezmordowanym wysiłkiem najlepszych Polaków poprzedniego pokolenia naród polski odzyskał utraconą przed czeni ujemnemi naleciałościami przed-150 laty najdoskonalszą formę swego bytu — państwo; że odbudowa wewnętrzna należy do ludzi młodych, do nowego pokolenia, że od tego, jakiem będzie to pokolenie, zależeć będzie wielkość Polski, że harcerstwo, wychowując młodzież polską, spełnia doniosłą rolę, bo urabia tych, co, nieobarczeni ujmenemi naleciałościami przedwojennemi, budować będą Wielką Polskę. Zwrócić trzeba tu uwagę na znaczenie żołnierza polskiego, tego, który z gorącego przecież ukochania Polski chwycił za broń, tworzył oręż polski, aby tylko odzyskać niepodległość. Zaakcentować trzeba mocno, że całość i potęga państwa polskiego spoczywa w rękach tego żołnierza, że ani głoszenie haseł rozbrojeniowych, ani „potężna“ Liga Narodów nie dają nam gwarancyj takich, jak nasza wojskowa potęga. I znowu rola harcerstwa — przysposobienie wojskowe. Świadomość roli siły zbrojnej dla Polski musi podwoić wysiłki i ochotę każdego harcerza do uprawiania wszystkiego, co ma wojskową przydatność.

29 listopada — powstanie 1830 roku. Złożyć hołd tym, którzy z przekonaniem o celowości zbrojnego powstania poświęcili siebie Ojczyźnie; podkreślić wartość odsunięcia swego „ja“, zaparcia się siebie, swego osobistego szczęścia z chwilą, kiedy interes, sprawa ogółu tego wymaga, podkreślić potrzebę wytwarzania entuzjazmu dla pracy dla innych, i potrzebę urabiania siebie, żeby móc taką służbę pełnić, pamiętając zawsze, że taka służba jest służbą narodowi i jest temsamem prostym obowiązkiem harcerza.

18 listopada — trzecia rocznica śmierci Wacławskiego, młodego studenta Polaka, który zginął zamordowany w Wilnie przez Żydów. Wacławski dla każdego młodego Polaka będzie symbolem walczącego pokolenia o wielką przyszłość Polski. Dla każdego Polaka musi stać się jasnem, że nieprędzej będzie można mówić o Wielkiej Polsce, zanim nie załatwi się kwestji żydowskiej w Polsce, tej kwestji, która jest przecież tragedją naszą. W obronie polskości Polski (tak, brzmi to paradoksalnie!) Polacy ponoszą śmierć! Ten fakt musi wzruszyć każdego czującego i myślącego po polsku. Trzeba więc, żeby każdy harcerz zdawał sobie sprawę z niebezpieczeństwa żydowskiego, był świadomy w tej kwestji i wiedział, jaka rola przypada na niego. W gawędach trzeba jasno tę kwestję przedstawić, zapoznać z nią wszystkich harcerzy. Materjału w tej kwestji pod ręką znajdzie się masa. Hasłem ogólnem będzie: zupełna separacja Żydów.

Obrona Lwowa — 1 do 22 listopada 1918 r. Rocznica najbliższa i najdroższa chyba sercu każdego harcerza. Toć wśród tych bohaterskich młodziutkich obrońców swego rodzinnego gniazda przed Ukraińcami znaczną część stanowili harcerze. Ileż naprawdę bohaterstwa mieści się w tych zmaganiach Orląt lwowskich, które na wieść, że Ukraińcy zajęli Lwów i objęli władzę nad wschodnią Małopolską, zerwały się do królewskiego lotu, by nieść służbę Ojczyźnie. Nikt ich przemocą nie wcielał do wojska, same się pchały, ba, prosiły ze łzami w oczach o możność uczestniczenia w walkach o rodzinny gród, boć nie przypuszczano, żeby z nich, kilkunastoletnich smarkaczy, był jaki pożytek. Ale właśnie te kilkunastoletnie dzieci lwowskie pokazały, co może gorące ukochanie Ojczyzny. Setki krzyży na Łyczakowskim cmentarzu są dowodami ich poświęcenia. Ale Lwów pozostał wolny.

* * *

Omawiając te rocznice, staraliśmy się dać wytyczne, pewien kierunek, jaki należy dać gawędom przy zajmowaniu się temi wydarzeniami. Nie zajmowaliśmy się tu przedstawieniem stanu faktycznego tych zdarzeń, gdyż nie stałoby na to miejsca i nie o to nam zresztą chodziło. Materjały do tego znajdzie zresztą każdy drużynowy czy zastępowy pod ręką.

Z „Poznańskiej Jedynki“

1 Poznańska Drużyna Harcerzy im. Bolesława Chrobrego sięga swemi początkami 1913 r., t. zn. czasów, w których zaczął w Poznaniu powstawać ruch harcerski, w którym samokształceniowe związki i stowarzyszenia polskiej młodzieży, zwłaszcza rzemieślniczej, zaczęły przekształcać się w zastępy i drużyny harcerskie, aby tylko jak najlepiej móc pełnić służbę Ojczyźnie. Samoistna drużyna Bol. Chrobrego wyłoniła się w grudniu 1913 r., kiedy to plutony drużyny skautowej „Piast“ przekształciły się w samoistne drużyny przy równoczesnem przekształceniu „Piasta“ w hufiec. Drużyna rozwija swą działalność w śródmieściu i dzisiaj liczy zgórą 200 harcerzy. Organizacyjnie dzieli się na gromadę starszych harcerzy, dwie gromady harcerzy pozaszkolnych, dwie gromady harcerzy szkolnych i gromadę zuchów. Od 1 października br. tworzy „jedynka“ 1. Poznański Hufiec Harcerzy z dh. hm. Zygmuntem Mieszkowskim.

Lato tegoroczne spędzili harcerze z „jedynki“ w dwóch udanych obozach stałych nad morzem, w Karwieńskich Błotach oraz kolonji zuchowej w Kiszewie pow. obornicki. Liczne grono instruktorskie oraz duży zapał członków drużyny sprawia, że „jedynka“ od szeregu lat otrzymuje w klasyfikacji „A“ kategorję, że poziom pracy drużyny stoi na wysokim poziomie i wszystko przemawia zatem, że „jedynka“ zdoła nadal utrzymać się na tym poziomie.

— W. —

Podajemy P. T. Konsumentom do łask. wiadomości, że **cena węgla górnośląskiego Ia gatunek** wynosi w detalu

zł: 2.50

za 50 klg (1 ctr.)

Prosimy węgiel kupować tylko w składach naszych członków, którzy ręczą za rzetelną wagę i dobór węgla.

Stowarzyszenie Detalistów Materjałów Opałowych na Województwo Poznańskie w Poznaniu.

zg 7 955

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś, w środę piękna opera „Rigoletto“. Opera ta w nowem opracowaniu dekoracyjnem p. Szpingiera, w bardzo strannej reżyserji p. Urbanowicza, dyrygowana przez p. Barańskiego, otrzymała pierwszorzędną obsadę aktorską z pp. Olginą, dr. Roesslerówną, Urbanowiczem, Karpackim, Raczkowskim, Szpingierem, Warchalewskim i in. W czwartek koncert symfoniczny. — W piątek po raz ósmy piękna operetka Lehara „Piękny jest świat“, pozwoli widowni przez kilka godzin cieszyć się radością treści, pięknem dekoracyj, tańców i muzyki. Przedstawienie to zostało sprzedane.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **P. Wyrwiński.** Można nabyć w księgarni G. Gebethnera i Wolffa, ulica 27 Grudnia; ceny nie znamy. (K)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 6 bm. zgłoszono: Fryderyk Reich, stróż, 70 l. Marja Nowakówna, krawcowa, 43 l. Joanna Ratajczakówna 2 l. 5 m. 15 d. Marjan Plackowski 5 lat. Zygfryd Kajdasz, bez zawodu, 16 l. Dr. praw Stanisław Rokach, adwokat, 63 l. Szczepan Michalczak, wymiernik, 83 l.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Spożywcy czekolady muszą wybierać taką, która przynosi korzyść zdrowiu. — Czytajcie więc, jaka zawartość jest podana na opakowaniu **czekolady**

FIRMY A. PIASECKI S. A.

wyprodukowanej z najczystszych surowców

ng 12 449

Komunikaty stowarzyszeń, zrzeszeń i organizacyj społecznych, gospodarczych, zawodowych itp. o imprezach o charakterze dochodowym, reklamowym i rozrywkowym zamieszczamy na łamach pisma naszego w rubryce „Kronika towarzyska“ tylko za opłatą, zgóry uiszczoną, w wysokości 30 groszy za wiersz druku.

Prosimy o nadawanie wszelkich komunikatów w ekspedycji naszej przy św. Marcinie 70 do godz. 10-tej rano i o równoczesne uiszczenie opłaty. Komunikatów, nadesłanych pocztą lub innym sposobem, bez dostatecznego adresu, nie będziemy mogli załatwić.

Administracja „Kurjera Poznańskiego“.

Do pamiątkowej Złotej Księgi

ofiarodawców na Pomnik Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu

371 **złożeniem datku zapisali się do dnia 31. 10. 1934 r.** 2605 Sp

Ze Skarbony przy Pomniku wybrano:

21. 10. 34	11,80
22. 10. 34	19,74
23. 10. 34	11,06
24. 10. 34	11,54
25. 11. 34	11,70
26. 10. 34	9,10
27. 10. 34	34,43
28. 10. 34	66,46
29. 10. 34	30,60
30. 10. 34	9,07
31. 10. 34	12,28
Ks. A. Mańkowski, Lembarg	2,—
B. Czarnecka, III rata	1,—
M. Maciejeszczak, Poznań	2,—
J. Z. Poznań	2,50
M. R. Toruń II w pewn. int.	1,50
J. Wyka, Poznań	3,—
Karkowa, Gniezno	10,—
Pakalska, Gniezno	—,50
K. L. z L. z podz. N. S. P. J. i M. N. za uzdrowienie syna, z pr. o dal. op. Ich nad zdr. jego III rata	3,—
Członk. K. S. M. Świerczyna	2,30
Maniecki, Trzemeszno	5,—
W. Niedzielska, Wilkowyja	3,—
A. Fr. Henke, Głęboczek	5,—
Kaźmierczak, Płonkowo z pr. o zdrowie dla Matki	5,—
K. Wytykoski, Sieraków	3,—
A. Palischek, Stanisławów	10,—
L. Landzberg, Łużki	3,—
B. Taborski, Grodziec	1,—
J. Śmidowicz, Przemyśl	4,90
A. Miler, Borkowice	2,—
Kasa Zarządu Miejskiego, Jutrosin	3,—
W. Jaworowicz, Zduńska Wola	2,30
I. Retzowa, Chodzież	5,—
Ofiara III Zakonu z pr. o błog., Krotoszyn	14,50
H. Witkowska, Łańcut	8,—
W. Witkowski, Łódź	5,—
J. Wojtowicz, Aleksandrów	4,—
A. Jackowska, Radom	3,—
W. Jadwiszczok, Borki 30	5,—
W. Augustowski, Wilno	3,—
H. Szumnarska, Opalenica	2,—
R. Kowalczyk, Raszków	3,—
M. Omięcina, Marszałki	1,50
E. Boczkowska, Knasiłowice	8,—
M. Łukasik, Delatyn	3,—
Z. Ważyński, Warszawa	1,—
G. Gostyńska, Lwów	3,—
A. Mazurkiewicz, Sosnowiec	3,—
Kałamajscy, Toruń	5,—
F. Klimkiewiczowa, Buyskorzystew z podz. za odz. zdr. z nieb. chor.	3,—
M. Lisowa, Gentowic	5,—
K. Staniewska, Koźmin z podz. za odebr. ł. z pr. o dal.	1,—
Z. K. Gostyń z podz. za odebr. ł.	10,—
B. Jaranowski, Nowemiasta	3,—
St. Barylak, Delatyn	2,—
St. Rosiński, Niechanowo	5,—
M. Bulczyński, Września z podz. za odebr. ł.	3,—
W. Domarasiewicz, Skierniewice	7,—
Wł. Szczepaniak, Rawicz	5,—
M. Wesołkówna, Środa	2,—
Z. Czarliński, Złotniżi	20,—
J. Korowski, Żerków o bł.	2,—
Od Sióstr „Kółka Różańcowego“, Ciechocin	10,—
SS. Rodziny Marji, Strug	8,—
Fr. Jarzębowska, Warszawa	5,—
J. Łukaszewicz, Nowawieś	3,—
W. Dybowska, Dąbie	1,—
M. Guzikowska, Śrem	3,—
B. Kunigiel, Białystok	10,—
J. i R. Kolaczkowie, Zebrzydowice	2,—
J. Korpielowa, Komorowice	1,—
K. Łykowska, Zgorzelec	2,50
J. Rink, Koronowo	3,—
J. Stenclowie, Zbąszyń	2,—
Wł. Woźniak, Przychodzko	2,—
W. Szymański, Ostrów	2,—
P. Czerniak, Żerniki	3,—
St. Rozmarynowska, Kcynia	20,—
W. Zuzyk, Sobolewo	2,—
Ks. P. Kurowski, Pelplin	10,—
T. B. Borek, z pr. o przywrócenie zdrowia w rodz	5,—
J. Napierała, Pława	1,50
H. Tokarzowa, Chodzież	5,—
Z. E. Sarny	5,—
E. Klas, Jesionów	3,—
Majętność ryc. Węgierskie	10,—
M. Lisiewicz, Zalibórz	1,—
Narodowa Organizacja Kobiet, Ciechanów, zebrane	13,—
A. Sękiewicz, Sanok	5,—
Kółko Różańcowe, Duchnów zebr.	7,70
Ks. St. Szwajnoch, Prob., Chorzów	30,—
Drukarnia Toruńska S. A. „Słowo Pomorskie“ Toruń złożone składki przeróżnych ofiarodawców w administracji	143,77
M. Siejewicz, Białystok	—,90
N. N.	3,—
M. Jaroszewicz, Warszawa	1,—
St. Ossowski, Pelplin	50,—
N. N. przez kości:l Farny	2,50

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretarjat św. Marcin 69, m. 17

†

Dnia 28 października br., w Święto Chrystusa Króla, został odwołany z ziemskiej Jego służby do niebieskiej, po krótkiej, ciężkiej chorobie, zaopatrzony na drogę wieczności, ś. p.

O. Adolf Żółtowski

ze Zgromadzenia OO. Redemptorystów

w 65 roku życia, 39 kapłaństwa, a 34 powołania zakonnego. Pogrzeb odbył się 30. 10. w klasztorze w Mościskach, o czem donoszą Krewnym i Znajomym, prosząc o modlitwę

w ciężkim smutku pogrążeni

Wargowo, Nekla, 6. 11. 34 r. **brat i rodzina.**

zg 7951 Osobnych zawiadomień nie rozsyła się.

TRYUMF

AMADA

MLECZNA MARGARYNA NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI
W PACZKACH 1/4 KG. PO ZŁ. 0.50
JUŻ WSZĘDZIE DO NABYCIA!

Zwracajcie uwagę na markę fabryczną **AMADA** oraz napis **TRYUMF!**

Odrzucajcie małowartościowe naśladownictwa!

Pg 7341-62,524

S. † p.

Aleksander Eulenfeld

em. starszy asesor Dyrekcji Kolei Państw.

zmarł nagle dnia 2 listopada 1934 r., przeżywszy lat 73. Pogrzeb Drogich nam Zwłok odbył się dnia 5. 11. 34 w Warszawie, o czem zawiadamiają pozostali

w głębokim smutku

Pg 7 850-62.539 **żona, córki, syn i rodzina.**

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

ORYGINALNE PROSZKI „MIGRENO-NERVOSIN" R.M.S.W. Nº 1599. ZN. FABR. Z KOGUTKIEM SĄ ŚRODKIEM KOJĄCYM BÓLE ZASTOSOWANIE: BÓLE GŁOWY, MIGRENA, NEWRALGJA, BÓLE ZĘBÓW, GRYPA, PRZEZIĘBIENIA, BÓLE ARTRETYCZNE, STAWOWE, KOSTNE i T.P. ŻĄDAJCIE W APTEKACH PROSZKÓW ZE ZN. FABR. KOGUTKIEM W ORYGINALNEM OPAKOWANIU PO 5 PROSZKÓW W PUDEŁKU.

ng 12 385

AGENTA

podróżującego z branży galanteryjno - bławatnej

na Wielkopolskę **poszukuje fabryka** za wysokiem wynagrodzeniem prowizyjnem. Zgłoszenia tylko zaprowadzonych i zdolnych branżowców do eksp. Kurjera Poznańskiego pod **zg 7 950**

Łóżko

dębowe, czyste nowym materacem 20 sprężynowe tanio. Poznań Gen. Prądzyńskiego 51 m. 5.

zd 26 079

Wciąż ulepszać produkt — Wciąż obniżać ceny

To nasza zasada!

Prosimy żądać i próbować naszą czekoladę

ŚMIETANKOWĄ N. 60

Numer sześćdziesiąt

Tabliczka waży netto 160 gramów i kosztuje tylko zł 1,20

Wszystko już było — tego jeszcze nie było!

„GOPLANA" SP. AKC.

Fabryka Czekolady w Poznaniu

Pg 8038-45 13

Niniejszem zawiadamiam Szanowne Obywatelstwo, iż przejąłem

Restaurację Ogrodu Zoologicznego

ulica Gajowa 5. Tel. 62-65

Lokale odnowione zapewnią wszystkim bywalcom miły pobyt.

CO CZWARTEK WIEPRZOB.CIE ORAZ DANCING!

Dobrze pielęgnowane piwa! **Kuchnia bogato zaopatrzona!**

Polecam **SALE** na zebrania, wieczorki i bale **po cenach niskich.**

Dziękując za dotychczasowe okazane zaufanie, proszę o darzenie mnie nadal

dg 4104 **HENRYK HADRYŚ,** gospodarz

CENY KONKURENCYJNE! Telefon 62-65

Zapraszamy na otwarcie dnia 8 bm. w czwartek godz. 7 wiecz.

Nawet bardzo doświadczona Pani domu

skorzysta,

odwiedzając

Pokazy prania Persilem,

urządzane przez naszą firmę w czasie od **18. 10.** do **18. 11.** Wyszkolony personel pokaże, jak łatwo prać, suszyć i prasować delikatną bieliznę kolorową. Przyniesione drobne sztuki bielizny chętnie prać będziemy na próbę.

Poznańska Fabryka Bielizny

Jan Ebertowski

Poznań, ul. Nowa 10.

Piece żelazne

Kuchnie westfalskie
Rury i kolana
Armatury garncarskie
Podkowy i podkowce
Kowadła i imadła
Osie do wozów
Okna żelazne
Blacha cynkowa
Narzędzia rzemieślnicze
Wagi decymalne
Drut do prasowania

poleca korzystnie

JAN DIETERLING, skład żelaza, Poznań, Szkolna 3.

ng 11 140

„HAFTOPLIS"

wykonuję mereżkę, okrętkę, — dziurki wykończenie szali, falban, plisowanie, dekatyzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciąganie guzików, nadrabianie stóp, podnoszenie oczek terminowo — najtaniej

STARY RYNEK, wejście Wiankowa, filja św. Marcin 27 i Romana Szymańskiego 1.

Pg 7449-37.45

Pg 7745-P 34.90

Zarząd Cukrowni Kruszwica

Sp. Akc.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonarjuszów, **że we wtorek, dnia 20 listopada 1934 roku o godzinie 15 m. 45 w pokoju Dyrekcji Cukrowni „Kruszwica" w Kruszwicy** odbędzie się

WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1. Sprawozdanie Zarządu za rok obrotowy 1933/34. 2. Zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za rok 1933/34. 3. Uchwalenie podziału czystego zysku za rok obrotowy 1933/34. 4. Udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie Nadzorczej. 5. Wybór członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących 2-ch członków. 6. Wybór rewizorów rachunkowych. 7. Zmiana statutu. § 17, ustęp drugi otrzymuje brzmienie: Zwyczajne Walnego Zgromadzenie... w ciągu 5 miesięcy... (zamiast 4-ech miesięcy. § 24 punkt a i b otrzymują brzmienie: od maszyn.. do 10 procent (zamiast najmniej 10 procent), oraz od budynków fabrycznych do 4 procent, od mieszkalnych do 2 procent (zamiast przynajmniej 4 wzgl. 2 procent). 8. Uchwała co do innych ewentualnie zgłoszonych wniosków w myśl art. 394 Kodeksu Handlowego.

Akcjonarjusze, pragnący uczestniczyć w Walnem Zgromadzeniu, winni conajmniej na 7 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia zdeponować w biurze Cukrowni akcje lub kwity na zdeponowane akcje w polskich instytucjach bankowych, względnie u notarjusza.

Kruszwica, dnia 22 października 1934 r. dg 4109

Cegłę - klinkery - sufitówkę
(Gutschego) całą i połówki
pustaki - dachówkę (karpiówkę)
dreny od 1½ cala do 6 cali pierwszorzędnej jakości

polecają

Parowe Cegielnie „AGRAD" Sp. Akc.

Augustowo — Gradowice

poczta i stacja kolejowa **Ruchocice** Wlko. pow. **Kościan**
telefon **Rakoniewice 5** zg 7946

Ciekawe i pożyteczne

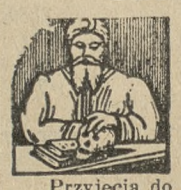

Na okres kilku dni tylko przyjechał do Poznania znany astrolog Ergandi w towarzystwie Fakira King, a zaproszonego z Paryża, słynnego jasnowidza i znawcę medyumizmu.

Przyjęcia cały dzień we wszelkich sprawach, jak: opracowywanie horoskopów, odpowiedzi medyum na pytania, oraz analizy charakteru, orzeczenia handlowe, loteryjne, dobór małżeński, miłość i t. d.

Przyjęcia do godz. 9 wiecz. bez przerwy. Honorarjum od 1 zł.
Adres: **BIURO ERGANDI, ul. Ogrodowa 9, m. 1.** zg 7895

SINOXID

Naboje myśliwskie. Specjalnego ładowania, z najlepszym prochem płatkowym, z śrutami „Sinoxid". Gieschego śrut, z wyborową przybitką. **Również polecam,** śrut, rozmaite prochy, przybitki do powtórnego ładowania. Ceny fabryczne. — Wyroby najlepsze. **J. Specht Nast.** właśc. J. K. Chmielewski, Poznań, Fr. Ratajczaka 3. Założ. 1861 r. Telefon 13-38. ng 10 084

PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY i SPRZEDAŻY MASZYN

w Warszawie, operujące kapitałem zagranicznym, **poszukuje** od zaraz lub później

KIEROWNIKA

ODDZIAŁU HANDLOWEGO

dobrego bilansisty, któremu udzielona zostanie prokura. Reflektanci Polacy-chrześcijanie, którzy w zupełności władają w słowie i piśmie językami niemieckim i polskim, proszeni są złożyć własnoręcznie pisane w języku niemieckim oferty, z podaniem życiorysu i fotografji, pod „Stała Posada" do Biura Ogłoszeń Teofil Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115. ng 12 539

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 10,45, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10,30.

---

7. SPRZEDAŻE

Śniadalnię

jadłodajnię dobrym biegu centrum sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 25 929

Meble

tapczany, leżanki kupuj od fabrykanta. Fabryka mebli, Rynek Śródecki. zdg 24 314

Biurowe przybory

pieczęci gumowe, kalki szkicowe, papiery światłoczułe, woskówki, suszki „Ovalo". Antoni Rose, — Nowa 8. ng 9 093

Futra

damskie, spody pod futra, różne skórki na obsady i reparacje futer poleca znany z niskich cen Specjalny magazyn futer St. Piotrowski, Poznań, Szkolna 9. dg 3 675

Futra

spody pod futra, wydry, lisy i skóry wszelkiego rodzaju na obsady i reparacje futer poleca w wielkim wyborze najtaniej

Józef Dawid

Poznań, Nowa 11. przy Starym Rynku. Pg 7560-41,42

Wanny

piece kąpielowe najtaniej Koska, Dominikańska 5. ng 3718

Zlewy

klozety, umywalki najtaniej Koska, Dominikańska 5. dg 3717

Kamienicę

narożną w Bydgoszczy, dwupiętrową w centrum miasta, z trzema sklepami, bez długu hipotecznego sprzedam okazyjnie. Oferty pod „W U. 32": Biuro Ogłoszeń Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 12 473

Dubeltówki

naprawia J. Szymkowiak, dypl. puszkarz. Św. Marcin 27. zdg 19 773

Komisową sprzedaż mebli

używanych oraz innych przedmiotów uskutecznia szybko sumiennie korzystnie tylko Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 7 673-43,75

Okazyjny skład mebli

Wielka 20, tel. 32-40. Kupuje — sprzedaje meble używane — wszelkie sprzęty biurowe, domowe. ng 11 555

Piekarnia

w dobrem położeniu z całkowitem urządzeniem składem i mieszkaniem z powodu stosunków rodzinnych na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 97

Największa fabryka pianin Sommerfelda
dostarcza nowe pianina za wpłatą 300 zł reszta płatna na dogodnych warunkach. Niskie ceny. Pierwszorzędne wykonanie. Długoletnia gwarancja. Skład fabryczny. Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 10 842

Willę w Zakopanem
około 20 ubikacyj z umebl. i z dużą parcelą, kanalizacją, światłem elektrycznem i t. p.
zamienię
na dom w Poznaniu lub prowincji, ewtl. dopłacę różnicę wartości. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 759

Rury
kanalizacyjne wodociągowe najtaniej Koska, Dominikańska 5. dg 3716

Ubrania
Płaszcze — Spodnie, Kurtki — Materjały z metra.
Płaszcze damskie
najtaniej tylko w firmie
W. Janas
Poznań, Stary Rynek 42, Wrocławska 20. dg 3 992

Parcelę
narożnikową na Osiedlu sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 26 000

Pianino
krzyżowe okazyjnie. Strzelecka 26 — 3. zdg 26 074

Żelazna szafa
nowoczesna, średnich rozmiarów. Adres Kurjer Pozn. zdg 26 017

Szafy
składowe. Pełczyński, Grudnia 1 zdg 26 023

Regały
oszklone, ładne sprzedam Kościelna 12 (sklad). zdg 26 028

Kolonjalkę
pokój kuchnia korzystnie sprzedam W Garbary 14. zdg 26 032

Radjo
4 lampowe kompletne tanio Działyńskich 9 m. 3. zdg 25 975

Szafa
stół tanio do sprzedania. Szwajcarska 19 m. 4. zdg 25 973

Płaszcz
męski na watelinie, maszyna krawiecka Singera i żelaza. Zgłoszenia ul. Wielka 13 m. 15. zdg 25 972

Kolonjalkę
mieszkaniem, zaprowadzoną śródmieściu sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 25 997

Cukiernię
kawiarnię dobrze prosperującą z pracownią lub bez sprzedam. Informacje: Pocztowa 28, cukiernia zdg 25 992

Radjo
4-lampowe kinkiety bronzu, lalka fryzjerska, lustro kryształowe sprzedam korzystnie. Marcina 56 — 27. zdg 24 896

Elegancki
salonik. Wodna 2, m. 10. zdg 26 108

Maszynę
damską. Wawrzyniaka 3, m. 1. zdg 26 059

Nowy
gramofon szafkowy, zegar ścienny biurowy, 2 skrzynki do kartoteki, rury do pieca. Mickiewicza 20, m. 3. zdg 26 048

Maszynę
damską łóżeczko dziecięce tanio. Jasna 5 — 9. zdg 26 050

Futro
sportowe kołnierz oposy, średnia wielkość tanio. Za Bramką 5b, m. 6. zdg 26 065

Pianino
pierwszorzędne z phonolą i wielkim repertuarem nut. Każdy odrazu gra po mistrzowsku tylko z powodu biedy sprzedam razem lub osobno 1 500.—, zamiast 5 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 098

Sprzedaję liny i szczupaki
narybkowe.
Zakupuję węgorze
jadalne karpie, liny, karaszki, świeże sandacze, szczupaki i białe ryby. Franc. Drescher, handel ryb, Chorzów I, Hajducka 10. zdg 25 938

Drzewka
krzewy owocowe, ozdobne, konifery, róże, polecają — wielki wybór — Szkółki Drzew A. J. Jeske, Jelonek p. Złotniki koło Poznania telefon 3. Filja Sprzedaży Poznań Em. Sczanieckiej narożnik Bogusławskiego. Cenniki na żądanie! Pg 7 447

Pies
wspaniały, ładny okaz, czysty. — Podgórna 2/3, m. 7. zdg 26 164

Dywan
nowy, materjał na kostjum tanio. Kopernika 8 — 5. zdg 26 165

Pianino
zagraniczne pierwszorzędne, bardzo dobrze utrzymane do sprzedania. Pl. Bernardyński 4, m. 7. zdg 26 150

Karakułowe
futra, źrebcowe inne spody, modernizacja. Ratajczaka 26. zdg 26 148

Klubowy
garnitur okazyjnie tapicer. Wrocławska 13 zdg 26 193

Meble
najtaniej poleca
J. Baranowski
Poznań. Podgórna 13. Pg 7 246/7-39.4

Płaszcze
najkorzystniej poleca Fabryka Konfekcji Damskiej
Wildowa - Syn
Wodna 1.
Przyjmujemy asygnaty kredytowe. P 7 663-41.63

Ford
ciężarowy 2 ton.
Kocioł
leżący 24,02 6 atm. sprzedam. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 036/7

Maszyny
do szycia doskonałe krajowe i zagraniczne najtaniej poleca Fligierski. Poznań św. Marcina 23. zdg 23 936/7

Płaszcz
nowy męski tanio. Poznań, plac Sapieżyński 2 a, m. 16. zdg 26 185/6

Sprzedam
meble pięć pokoj. mieszk. z powodu wyjazdu. Podgórna 14, m. 8. zd 26 195

Pianina
T. Betting, wielki wybór, ceny najniższe, długoterminowe spłaty, poleca: Fabryka Fortepianów w Poznaniu. d 4 106

Skład
masła delikatesów bardzo dobry sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 26 180

Magiel
Wały Kościuszki 3, m. 5, III. zdg 26 181

Dom
z składem rzeźnickim, śródmieście zaraz do sprzedania lub wydzierżawienia. Wiadomość Lipiński, Toruń, Chełmińska 5. ng 12 540

Łóżeczka
dziecięce — niklowe, — drzewne — mało używane tanio sprzedam. Kraszewskiego 11, mieszk. 11. zdg 26 177

Singera
damską tanio. Szewska 11, mieszkanie 4. zdg 26 237

Telefon
domowy nowy sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 212

Piekarnię
pobliżu Poznania dobrze prosperującą sprzedam. Zgłoszenia Marszałka Focha 27 m. 52. zdg 26 208

Porcelanę
tanio.
Hurtownia
Porcelany
Wroniecka 24
(podwórzu). zdg 26 178

Piec
kąpielkowy gazowy. Leśniak, Fr. Ratajczaka 20. zdg 26 176

Wiertarka
słupkowa duża. Leśniak, Fr. Ratajczaka 20. zdg 26 175

Suszarnię
płatków kartoflanych fabrykat Förster-Imperial z przynależnościami tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 173

Szafka
do zegara stojącego. Św. Wojciech 31 m. 15. zdg 26 171

Pianino
koncertowe zagraniczne najlepszym stanie sprzedam okazyjnie. Wielkie Garbary 53 mieszk. 6. zdg 26 244

Skład kolonjalny
dobrze zaprowadzony z mieszkaniem sprzedam. Szamarzewskiego 15 m. 2. zdg 26 241

Futro
męskie sportowe oposy. Stawna 12, m. 6. zdg 26 135

Tokarki
używane sprzeda Kozłowski, — Marcin 20. zdg 26 129

Okazyjnie
szafa, szyfonierka, umywalka. — Szamarzewskiego 2, m. 5. zdg 26 122

Skład
kolonjalny Górna Wilda 3 pokoje sprzedam objęcie 2 500. Sowiński, Garncarska 2, telef. 18-21. zdg 26 121

Meble
poleca najtaniej
K. Bakoś,
Stary Rynek 51
zdg 26 132

Antykwarjat
Flasiński Woźna 9, telefon 13-58. Sprzedaż — kupno wszelkiego rodzaju
Antyków
ng 12 404

Skład
spożywczy z towarem, maglem, mieszkaniem 2 pokoje. Adres Wskaże Kurjer Pozn. zdg 26 263

Przed końcem
naszej wyprzedaży upadłościowej prosimy wykorzystać jeszcze do połowy zredukowane ceny. C. Ratt, ul. 27 Grudnia 4 I ptr. — Szkło — szlify — kryształy — porcelana. zdg 26 275

1. KAMIENICE

Kamienicę
czynszową kupię, wpłata podług ugody. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 232

Kamienicę
centrum dochód 15 500 sprzedam, wpłaty 50 000. Oferty Kurjer Poznański zd 26 271

Willę
28 ubikacyj nowo wybudowaną, czynsz 10 000 zł sprzedam z powodu wyprowadzki za 50 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 011

Dom
piętrowy drogerja, miasteczko w pow. leszczyńskim natychmiast na sprzedaż. Agentura Kurjera Poznańskiego Leszno. ng 12 525

Willę
siedmiopokojową (Park Wilsona) sprzedam 32 000, wpłaty 20 000 oraz
Kamienicę
centrum Poznania, dochód 15 500, cena 110 000, wpłaty 70 000, Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 26 115

2 PIENIĄDZ

Wspólnika
gotówką 2—3 000 poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 999

10 000
na I hipotekę poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 080

Wspólnik
inteligentny (8—15 000) do niezwykle korzystnego przedstawicielstwa światowej fabryki — poszukiwany, duże możliwości rozwoju, ugruntowana przyszłość. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 167

Hipotekę
gruntową sprzedam 4 000 za 3 000 Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 159

Pożyczki
2—3 000 zł do przedsiębiorstwa, pełna gwarancja. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 233

Otwieram
pensjonat w Krynicy i poszukuję wspólniczki z małym kapitałem. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 288

30 000
hipoteka w Poznaniu z damnem sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 269

4. OSOBISTE

90 zł
i drobne w portmonetce zgubiłam 5 bm na drodze Ratajczaka, Pasaż Apollo, Piekary, św. Marcin, pl. Śto-Krzyski. Znalazcę ostatnich oszczędności gorąco błagam o zwrot za wynagrodzeniem. Chwaliszewo 13 m. 1 — parter. zdg 25 679/80

Panią
Karubowska proszę o podanie adresu. Dudzińska. zdg 26 062

Unieważniam
zagubioną legitymację studencką 17 824. Trzaska Bronisław. zdg 26 219

6. OŻENKI

Szukam
żony z mniejszą gotówką do lat 30, celem objęcia posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 990

Kawaler
lat 30, posiadający gospodarstwo 65 morgowe, pragnie poznać w celu matrymonjalnym panią lat 24—25, posag 7 000—8 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 041 zdg 26 041

Urzędniczka
nie biedna poślubi inteligentnego pana na stanowisku. Wiek 35—42. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 055

Kawaler
lat 26, współwłaściciel dobrze prosperującej stolarni szuka znajomości pań w celu matrymonjalnym, posag pożądany. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 063

Dla mego przyjaciela przystojnego szatyna
lat 24 poszukuję odpowiedniej panny, mającej zamiłowanie do gospodarstwa rolnego. Cel matrymonjalny. — Pośrednictwo krewnych mile widziane. Oferty Orędownik d 4 100

Córka
rolnika, język ojczysty niemiecki posiadająca 3 000 szuka męża kawalera w starszym wieku. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 285

11. KUPNA

Motor
na gaz ssący bez generatora. — Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 25 741

Skład
dobrze prosperujący centrum za gotówkę kupię. Oferty „Par" pod 57,377 Pg 57,377

Kupię samochód limuzynę
mało używaną zupełnie dobrym stanie na wszelkie drogi. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 016

Kupię
używany motor na gaz ssący koksowy (Sauggasmotor) o sile 100—120 koni. Oferty K. Rzeszowski, Czarnożyty, pow. Wieluń, woj. Łódź. zdg 26 019

Maszynę
do szycia starą kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 045

Umywalnię
lano żelazną, klozet lano żelazny używany w dobrym stanie poszukuje skład maszyn. Św. Marcin 13, tel. 18-85. zdg 26 184

Prostownik
dla 4 lamp. aparatu. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 967

Białą sypialkę
kompletną dobrym stanie kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 996

Jabłka
kupię każdą ilość gatunek, cena do Kurjera Pozn. zdg 25 836/7

Tokarkę
(stary tp) z deptakiem i suportem kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 254

Wannę emaljowaną
170 cm długą kupię. Oferty z ceną Mickiewicza 30 m. 2. Pg 8 042-45,74

Szafę do akt
cieńkiej
blachy stalowej kupię zaraz za gotówkę. Zgłoszenia pod dg 4 114

Futro męskie
dobrze utrzymane lub palto na średnią figurę kupię tanio. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 307

12. DO WYNAJĘCIA

Słowackiego
przy Kochanowskiego 4 pokoje przynależytościami, 4 piętro do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 760

Jednopokojowe
blisko kościoła łazarskiego gospodarz. Śniadeckich 16—6. zdg 26 001

Trzypokojowe
willa ewent. z ogrodem. Zgoda 14 (Górczyn) przy tramwaju. zdg 26 003

Pięciopokojowe
zaraz do wynajęcia. Wielka 15, m. 8. zdg 26 014

6 pokojowe
słoneczne, obszerne, II piętro, śródmieście od 1 grudnia. Adres poda Kurjer Pozn. zdg 26 018

Czteropokojowe
willi Sołacz, komfortowe, słoneczne, ogrodem, garażem wynajmie gospodarz. Mazowiecka 6. zdg 25 744

3 pokoje
komfort, kuchnia, pokój dla służby, łazienka, elektryczność, gaz, piece, czynsz miesięczny 66 zł za zwrotem 1 roczn. czynszu i kosztów renow. zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdrg 25 765

Sześciopokojowe
komfortowe zaraz. Marynarska 9. zdg 24 529

Trzypokojowe
Konińska 18, Osiedle Warszawskie. zdg 26 102

Pokój
kuchnia do wynajęcia. Willa Górczyn. Poznań, ul. Promienista 54. zdg 26 250/1

Dwupokojowe
35, trzypokojowe komf. 70, częściowo meble. Informacyj biuro National, Piekary 1. zdg 26 169

Duży
pokój kuchnia, pokoikiem, balkonem miesięczny. Wileńska 12, naprzeciw cmentarza św. Jana. zdg 26 156

Trzy
komfortowe Focha 32 przy Parku Wilsona wolne, gospodarz. dg 4 088

Czteropokojowe
czynsz 80, dwupokojowe 50, centrum trzypokojowe 70 Mickiewicza. Informacyj Zielona 3 — 21. zdg 26 196

Ładne
5 pokojowe wyremontowane od zaraz. Patrona Jackowskiego. — Oferty Kurjer Poznański zdg 26 191

3 pokojowe
Focha parter, czynsz zgóry. — Oferty Kurjer Pozn. dg 4 113

5
słoneczne komfortowe Wilsona III piece podstawowy czynsz właściciel. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 239

Czteropokojowe
komfortowe 80 Matejki, trzypokojowe łazienka 57 centrum, dwupokojowe 35 wynajmie „Pawilon" Focha 15. zdg 26 231

Mieszkanie
6 pokojowe Wały Zygm. Augusta 2 do wynajęcia. Zgłoszenia stróż. zdg 26 261

13. SZUKA MIESZK.

Mieszkanie
1—2 pokoi poszukuję w śródmieściu, czynsz zgóry. Oferty Orędownik d 4 096

Podoficer
zawodowy szuka 2 z kuchnią. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 25 728

3 pokojowego
komfort, centrum, nie wyżej II. piętra szuka od 1. 12. redaktor poważnego pisma. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 013

2 pokoje
z kuchnią ruchliwem położeniu, rok zgóry, I piętro lub parter. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 984

Wyższy urzędnik
solidny płatnik, poszukuje dla siebie i żony 2, 3 pokoi z kuchnią i łazienką do 80 zł miesięcznie niezbyt daleko od śródmieścia — najlepiej pierwsze, drugie piętro. Ewentualna zapłata pół roku zgóry. Zgłoszenia, podające warunki do Kurjera Poznańskiego zdg 26 089

Pokoju
z kuchnią lub 2 wprost gospodarza w śródmieściu, ½ roku, rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 105

Dwupokojowego
bliskości centrum, wprost od gospodarza poszukuje urzędnik. Dam ewtl. rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 549/50

Jedno-
lub dwupokojowe z kuchnią od gospodarza centrum miasta dla samotnej urzędniczki. Czynsz dzierżawy miesięczny. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 160

Major
zawodowy szuka trzypokojowego komfortowego, słonecznego, niedaleko Solnej od gospodarza. Czynsz miesięczny. Oferty z podaniem ceny do Kurjera Pozn. zdg 26 151

Emerytowany
urzędnik poszukuje dwupokojowego. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 189

4—5
pokojowego z wygodami poszukuje pewny płatnik. Cena. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 264

15. POKOJE UMEBL.

Pokoik
wejście osobne, światło, z herbatą, ogrzewany, lepszemu kawalerowi zaraz. Niegolewskich 12 I. zdg 25 531

Przy Zamku
utrzymaniem. Wały Zygm. Augusta 1 m. 8. zdrg 25 351

Próżny
duży używaniem kuchni Dąbrówki 2—24. zdg 26 069

Słowackiego
39 — 10. zdg 26 071

Pokój
niekrępujący, słoneczny, elektryczność utrzymaniem. Sienkiewicza 14 m. 1. zdg 26 083

Wyspiańskiego
11, m. 10 zdg 26 005

Dwuosobowy
ewentl. małżeństwu. Sołacz, Podolska 10 zdg 26 008

2—1
pokój słoneczny ul. Małeckiego 11, m 6 zdg 26 022

Solidnemu panu
centr. ogrzewaniem wynajmę. — Grunwaldzka 11 m. 3. zdg 25 977

Słoneczny
panu. Wały Jagiełły 18, m. 10. zdg 25 673

Pokój
umeblowany, elektryczność od zaraz do wynajęcia. Półwiejska 6, m. 23. zdg 25 981

Panom
Plac Sapieżyński 5, m. 7. zdg 26 111

Pokój
Wierzbięcice 11 — 9. zdg 26 056

Jedno — dwuosobowy
Półwiejska 18, mieszkanie 3. zdg 26 057

Elegancki
zaraz Młyńska 3 — 10. zdg 26 061

Długa
13 — 8. zdg 26 142

Pokój
umeblowany również przyjezdnemu wynajmę. Plac Sapieżyński 2 a, m. 16. zdg 26 187

Elegancki
Wrocławska 5, m. 4. zdg 26 188

Dwuosobowy
kuchnią. Słowackiego 48 — 6. zdg 26 228

18
pani. Adres Kurjer Poznański zdg 26 221

Jedno- dwuosobowy
centralne ogrzewanie, telefon, utrzymaniem lub obiadami. Śniadeckich 28—8. zdg 26 211

Działyńskich
2 — 2. zdg 26 210

Młyńska
12a mieszkanie 10. zdg 26 209

Dwuosobowy
Prusa 20 m. 12. zdg 26 253

Próżny
duży pokój front. niekrępujący 1—2 panów biuro. Plac Działowy 8 I p. m. 6. zdg 26 249

Jedno-
dwuosobowy. Focha 77 m. 10. zdg 26 246

Centrum elegancki
15. 11. Wodna 7 m. 11. zdg 26 242

Jedno-
dwuosobowy, czysty, elektryczność. Staszica 3a, — 14. zdg 26 137

Panience
dwuosobowy. Półwiejska 3, mieszkanie 12. zdg 26 136

Dwuosobowy
Grudzieniec 30 willa. zdg 26 134

Pokój
Szwajcarska 21, m. 19. zdg 26 127

Pokój
niekrępujący zaraz. Marcina 33, m. 9. zdg 26 123

Działyńskich
8, m. 7. zdg 26 120

Mickiewicza
3 m. 6 elegancki dwuosobowy. zdg 26 259

16. SZUKA POKOJU

Studentka
za korepetycje. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 807

Skromnego
pan. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 106

Szukam
próżnego pokoju. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 104

Pokoju
niekrępującego na 2 lub 3 godziny dziennie w okolicy św. Marcin, Zamek. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 034

Pokoju
umeblowanego małego, od zaraz w śródmieściu z częściowem utrzymaniem. Zgłoszenia Pocztowa 29 Instytut Czystości. zdg 26 035

2 pokoje
czyste Łazarz lub Jeżyce. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 086

Pokoju
słonecznego, używaniem kuchni, dwie osoby, możliwie samotnej osoby śródmieściu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 090

Pokoju
ca. 20 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 149

Dla
studenta medycyny poszukuje się pokoju z całkowitem utrzymaniem w lepszym domu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dg 4 108

Student
poszukuje niedrogiego pokoju zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 199

Klatki
niekrępującego zaraz lub 15. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 183

Urzędniczka
pokoju czystego elektryczność blisko Kurjera. Cena. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 270

17. LOKALE

Skład
mieszkaniem każdą branżę wynajmę. Wawrzyniak, Sołacz, Śląska 11. zdg 25 420

Poszukuję
ubikacji nadającej się na pralnię prasowalnię Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 067

Okazyjna
sprzedaż ubikacyj przemysłowych centrum Poznania, nadające się na składnice, fabryczkę, większe warsztaty, 3 pokojowem biurem obszernym podwórzem. Do objęcia 20 000 złotych, dochód 6 600 złotych ewtl. wynajmę częściowo lub w całości. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 047

Lokal
frontowy, niski parter, 70 m², dotąd spożywczy, na handel, przemysł do wynajęcia. Portjer, — Mostowa 14. zdg 26 139

2
pokoje, biuro, przemysł, front, parter, m. 15. Marcin 74. Pg 7 761-57,321

Lokali
warsztatowych od 200² poszukuję. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 172

Pracownię obuwia
urządzeniem oddam tanio. Powód objęcie większego przedsiębiorstwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 238

Ubikacyj
warsztatowych większych poszukuję. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 26 260

18. DZIERŻAWY

Oberża
skład kolonjalny bez konkurencji 24 morgi roli wydzierżawię, objęcie 2 000. Kossmann, Fredry 6. zdg 26 009

Dzierżawy
lub kupna piekarni dobrze prosperującej w większem mieście powiatowem, poszukuje spiesznie. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno. ng 12 543/4

Skład
z mieszkaniem w powiatowem lub większem mieście na ruchliwem miejscu wydzierżawię zaraz lub od 1. 12. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 286

Skład
fryzjerski. Kościelna 16. zdg 26 126

Ogród
warz. - owoc. w Poznaniu z mieszkaniem od zaraz do wydzierżawienia za 1 000 zł rocznie. Kaucji 300 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 125

22. ZGUBY

Pudelek
biały, suczka zaginął. Naramowicka 18. zdg 26 020

Zgubione
świadectwo dojrzałości unieważniam. Gerhard Kujanek. zdg 26 060

Czarna
kotka zginęła zwrócić za wynagrodzeniem. Pl. Wolności 14, m. 15. zdg 26 197

23. ROZMAITE

Bieliźniarka
pierwszorzędna pracuje poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 426

J. SCHUBERT
UL. WROCŁAWSKA 3
Pg 7 201-38,8

Swetry
pullowery bluzki, sukienki kombinacje itp. wykonuje, przerabia tanio „Tricot". Pocztowa 23. Pg 7 558-41.40

Kroje
zé wszystkich żurnali wykonuja warszawscy specjaliści. — Tomaszewski Pocztowa 1. dg 3 662

Krawcowa
poza dom 2 zł dziennie. Romana Szymańskiego 7, m. 18. zdg 26 124

Obiady — kolacje
ściśle prywatnie wydaje kuchnia warszawska Skarbowa 4. zdg 26 266

TEATRY

Poznań, środa, 7. 11.

TEATR POLSKI: — Dziś: „O 5 minut zapóźno".

Czwartek, 8. 11. „O 5 minut zapóźno".

TEATR WIELKI (Opera): Dziś: „Rigoletto".

Piątek, 9. 11. Przedstawienie zakupione.

Sobota, 10. 11. „Czart i Kasia".

Niedziela, 11. 11. o godz. 3: „Piękny jest świat".

Niedziela, 11. 11. o godz. 8: Uroczyste przedstawienie „Straszny dwór", gościnny występ tenora A. Gołębiowskiego i Zenona Dolnickiego.

KONCERTY SYMFONICZNE: Czwartek, 8. 11. III. Koncert symfoniczny — dyrygent dr. Zygmunt Latoszewski, solistka Eugenja Umińska, skrzypce

TEATR NOWY: Dziś — „Zwyciężyłem kryzys".

Czwartek, 8. 11. „Krąg interesów"

Piątek, 9. 11. „Zwyciężyłem kryzys".

Sobota, 10. 11. o godz. 4 po poł.: Bajka „Zbyszek i Danusia".

Sobota, 10. 11. o godz. 8: „Zwyciężyłem kryzys".

Niedziela, 11. 11. o godz. 3.30: „Mysz kościelna".

Niedziela, 11. 11. o godz. 8: premjera „Dziady".

KINA

Poznań, środa, 7. 11.

APOLLO: „Co mój mąż robi w nocy?"

CORSO: „Buster się żeni" i „Zdrajca Zachodu".

EUROPA: „Pat i Patachon jako kompozytorzy".

GWIAZDA: „Cesarskie łowy".

METROPOLIS: „Co mój mąż robi w nocy?"

MOJE: „Żona w złotej klatce".

ORZEŁ: „Żółta kontrabanda" i „Noce portowe".

OŚWIATOWE T. C. L.: — „W Krainie baśni" oraz „Król Bulwarów".

RENAISSANCE: „Niewidzialny człowiek".

SFINKS: „Sekret kobiety".

SŁOŃCE: „Wesoła Zuzanna".

TĘCZA - Łazarz: „Szalona Noc".

TĘCZA - Wilda: „Wielkomiejskie Cienie".

WILSONA: „Córka Pułku".

Akuszerka
Kleinwächterowa, Poznań, centrum, ulica Romana Szymańskiego 2, pierwsze piętro, lewo, drugi dom od placu Świętokrzyskiego. zdg 15 035/6

Bieliźniarka
pierwszorzędna pracuje poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 426

Krawcowa
szyje tanio garderobę damską, dziecięcą. Piekary 9 — 8. zdg 26 141

Kuśnierka
dzielna poleca się poza dom. — Żupańskiego 3, mieszkanie 5. zdg 26 224

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miare. Gorsety gotowe. — Pasy do ciąży. — Paseczki sportowe. Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr. 27. parter. zdg 26 133

Bilardy automatyczne
sprzedaje — wypożyczam. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 998

24. NAUKA

Francuzka
(Paryżanka) udziela lekcyj konwersacji. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 427

Kursy kroju
szycia najnowszym systemem — modelowanie paryskich żurnali najtaniej Poznań. Marji Magdaleny 1. m. 7. dg 3856

Antoszewskiego
szkoła tańca. Zielona 3. Pg 7 931-44.81

Szkoła Tańców
Kledecka Mikołajczak zmienia od 5 listopada adres z Pocztowej na św. Józefa 6. Nowy kurs początkujących dziewiątego
godzina dwudziesta.
Pg 8013-44.83

Angielskiego
francuskiego włoskiego udziela tanio teoretycznie i praktycznie osoba wykształcona. Strzelecka 31 podwórze wprost II p. prawo. zdg 25 371

Studentka
udzieli korepetycji polski, francuski, łacina, matematyka, chętnie za pokój. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 082

Tłumaczenia
z niemieckiego na polskie i odwrotnie poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 103

Łaciny
poszukuje ekstern. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 26 146

Studentka
udzieli pomocy, specjalność francuski za obiady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 140

Szkoła tańców
Stella Kledecka — Piotr Mikołajczak
nowy adres
św. Józefa 6, mieszkanie 4. Kurs początkujących dziewiątego listopada godzina dwudziesta. Pg 8 040-45.71

Malarstwa
rysunków która inteligentna panna chciałaby się uczyć wspólnie z studentką u dobrego malarza? Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 243

Studentka
do korepetycji, dla uczenicy I. klasy gimnazjalnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 131

Szkoła tańców Szoskiego
Pierackiego 12 telef. 38-08. zdg 26 272

25. MUZYKA

Strojenia i reparacje
pianin, fortepianów i harmonjów wykonuje fachowo i tanio B. Sommerfeld, ulica 27 Grudnia 15. ng 11 235

Pianista
(acordeon) potrzebny zaraz. — Starogard, Hotel Vorbach, telef. 62. zdg 26 284

26 SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Książkowa
maszynistka zna dobrą kuchnię, robótki, pierwszorzędne świadectwa oraz referencje szuka odpowiedniej posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 073

Dziewczyna
uczciwa, skromna szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 991

Krawcowa
pierwszorzędna szyje po domach, również wyjedzie na wieś szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 046

Kucharka
przyjmie posadę w Poznaniu lub na wyjazd. Łaskawe oferty Kurjer Pozn. zdg 25 662

Praktyki
biurowej poszukuje absolwent Warszawskich K. S. Handlowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 882

Fryzjer
damsko męski z wodną ondulacją dobry w swym zawodzie, poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 939

150 zł
kaucji da ogrodnik żonaty za posadę lub jakąkolwiek stałą prace. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 926

Sekretarz
długoletni kierownik biura adwokackiego notarjalnego, chlubne świadectwa, poszukuje posady, wynagrodzenie skromne. B. Halski, Poznań-Starołęka, Pochyła 14. zdg 25 490

Bilansista
rutynowany poszukuje zajęcia, — prowadzi księgowość godzinowo już za 20 zł miesięcznie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 732

Bufetowa
poszukuje posady za złożeniem kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 068

Poszukuję
posługi na popołudniu, dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 075

Inżynier
obywatel Polak na posadzie w światowej firmie zagranicznej szuka od 1 stycznia lub później posady w kraju — jako kierownik fabryki lub weźmie udział w budowie jakiejkolwiek fabryki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 078

Służąca
samodzielnem gotowaniem, uczciwa, pracowita szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 081

Fryzjerka
manicurzystka dzielna, kilkuletnia praktyka poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 002

Wdowa
bezdzietna po urzędniku państwowym poszukuje posady samodzielnego prowadzenia domu, wychowania dzieci. Muzykalna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 26 007

Urzędnik gospodarczy
syn włościanina, lat 29, z ukończoną Szkołą Rolniczą, 9 lat praktyki wzorowych majątkach z bardzo dobremi poleceniami szukam posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 012

Poszukuję
jakiejkolwiek posady, mam ukończone 4 kl. gimnazjum. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 015

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem do jednej lub dwóch osób od zaraz poszukuje posady. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 26 024

Służąca
do wszystkiego, kochająca dzieci od zaraz szuka posady. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 26 026

Służąca
uczciwa z gotowaniem, dobremi świadectwami do wszystkiego szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 027

Bieliźniarka
akuratna poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 030

Poszukuję
posady do samotnej lub dwóch osób. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 031

Pielęgniarka
do położnic chorych, dzieci szuka zajęcia od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 979

Dziewczyna
starsza, uczciwa z gotowaniem, dobremi świadectwami, kochająca dzieci poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 976

Młody
czeladnik piekarski chcący się przyuczyć cukiernictwa poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 995

Dziewczyna
wiejska uczciwa i pracowita poszukuje posady w lepszym domu do wszelkiej pracy lub do dzieci. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poz. zdg 25 980

Panienka
z ukończoną Szkołą Gospodarczą znająca szycie i haftowanie poszukuje posady, najchętniej do starszego państwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 042

Służąca
do wszystkiego poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 25 985

Dziewczę
do wszystkiego 15. 11. poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 088

Szofer ogrodnik
praktyką szuka posady 15 lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 054

Posługi
na 3 dni w tygodniu poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 143

Dziewczyna
czysta, pracowita szuka posady z gotowaniem i do wszelkich prac domowych. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 049

Polsko - niemiecka
stenotypistka, stenografja poszukuje posady, ewentualnie po południami. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 087

Leśniczy
Poznańczyk lat 30, samotny, z bardzo dobremi świadectwami i poleceniami, silny, zdrów, biegły, fachowiec, z lepszemi kwalifikacjami kilkoletnią praktyką leśną (Poznańskie — Pomorze), znający dobrze i wszechstronnie gosp. leśną, książkowość, nieco gosp. rolną, trzeźwy, sumienny i obowiązkowy poszukuje posady żonatego lub samotnego. Przyjmę także posadę borowego. Warunek: dobre traktowanie. Łaskawe zgłoszenia prosi Józef Sokowicz, Spławie, poczta Miłosław, powiat Września. zd 25 694/5

Młynarz
dobrze obeznany w swym zawodzie i prowadzeniu motoru ssącogazowego, poszukuje pracy za kaucją 500 zł. lub dzierżawy młyna wodnego albo dobrego wiatraka od zaraz. Zgłoszenia agentura Gębice. ng 12 530

Stenotypistka
polsko-niemiecka poszukuje posady na godziny popołudniowe. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 094

Cukiernik
poszukuje posady zaraz lub później mniejszem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 095

Uczciwa
praczka poszukuje prania w wolnych dniach sprzątania. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 117

Dziewczyna
młodsza dobremi świadectwami, średnie gotowanie i szycie szuka posady od 15. 11. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 116

Kelner
do restauracji poszukuje posady z kaucją. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 109

Posługaczka
mężatka poszukuje posługi na cały dzień z praniem zaraz. — Oferty Kurjer Poznański zdg 25 982

Gorzelany
lat 46, żonaty, 26 lat w zawodzie, z prawem odpędu, obznajmiony z pracami wchodzącemi w zakres gorzelnictwa i gospodarstwa szuka posady. F. Malinowski, Nowemiasto n/Drw., Okólna 39. zdg 26 101

Stałej posady
inkasenta za wypożyczeniem 500 do 1 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 099

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 970

Ekspedjentka
do tow. krótkich za małem wynagrodzeniem szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 168

Samodzielna
kucharka poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 163

Dziewczyna
lat 15, z prowincji szuka posady do lekkich prac domowych od 15. 11. lub 1. 12. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 162

Dziewczyna
z prowincji dobremi świadectwami, szuka posady z gotowaniem, praniem do wszystkiego od zaraz lub później. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 158

Sierota
ondulatorka poszukuje jakiejkolwiek pracy. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 155

Wierna
świadectwo do wszystkiego u 1—2 osób poszukuje posady zaraz — 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 234

Praczka
czysta, uczciwa, szuka prania. — Szamarzewskiego 12, mieszk. 12. zdg 26 229

Bona wychowawczyni
długoletnią praktyką, znająca robótki, krawieczczyznę oraz gospodarstwo poszukuje posady do dzieci wieku od pół r. do 8 lat. Chętnie i do wdowca, który ma dzieci, okolica obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 291

Panna
inteligentna, biurowa, kochająca dzieci, szuka posady wyręczycielki domu, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 225

Panienka inteligentna
z dobrego domu, świetnie szyje, zna robótki, przyjmie posadę do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 290

Panienka inteligentna
z dobrego domu, z średniem wykształceniem, nadzwyczaj muzykalna, szuka odpowiedniej posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 26 289

Biuralistka
pisząca na maszynie, znająca wszelkie prace wchodzące w zakres biurowości szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 223

Dziewczyna
gotowaniem poszukuje posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 222

Młoda
inteligentna z maturą, znajomością języka francuskiego i niemieckiego przyjmie jakąkolwiek posadę biurową lub udzieli korepetycyj zakres gimnazjum. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 152

Panna
łagodnego usposobienia inteligentna szuka posady do starszej pani. Oferty Kurjer Poz. zdg 26 252

Krawcowa
dobrem krojem sukien, płaszczy, poszukuje posady poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 130

Dziewczyna
starsza, dobremi świadectwami, samodzielnem gotowaniem szuka posady do wszystkiego od zaraz lub 15. 11. Oferty Kurjer Pozn. zdg 2 170

Kelner
kaucją poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 268

Poszukuję
posady jako kierowniczka filji piekarskiej i cukierni, kaucja 1 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 267

Rządca gospodarczy
uk. szkołą roln. 15 l. prakt. mt. gosp. Pozn.-Pom. dobre świadectwa i ref. wiek 38 l. poszukuje posady od zaraz lub 1. 1. 1935 jako sam. lub deputat. Wymagania skromne. Oferty upraszam Kurjer Pozn. zdg 26 265

Gosposia
samodzielna, dobrze polecona, uczciwa z dobrem gotowaniem poszukuje posady do samotnej osoby lub 2—3 osób od 15 bm. lub 1 grudnia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 262

Młodszy
czeladnik piekarski, sumienny obeznany cukiernictwie szuka posady. Oferty agencja Kurjera — Orędownika, Gostyń. ng 12 245

Panienka
poszukuje posady do dzieci lub innej szycie, robótki, książkowość maszyna, stenografja, fortepian, ondulacja. Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 292

27. WOLNE MIEJSCA

Agentów
zaprowadzonych na okucia. Oferty Kurjer Poznański dr 4 086

Sprzedawcom
sprzedaje tanio mydła Mydlarnia, Chwaliszewo 37. zdg 25 941

Książkowa
wzgl. książkowy do podwórza, do doju mleka, do kasy od zaraz na majątek 1 600 mórg w Poznańskiem. Zgłoszenia z odpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego dg 4 039

Biuralistka
stała posada (książkowość) za wypożyczeniem 2 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 066

Piekarz - cukiernik
(kawaler) mistrz do samodzielnego prowadzenia piekarni z kartą rzemieślniczą może się zgłosić natychmiast. Oferty z podaniem dotychczasowej praktyki do Kurjera Poznańskiego zdg 26 072

Stenotypistka
wyłącznie tylko pierwszorzędna siła, poszukiwana natychmiast. Wyczerpujące oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdg 26 025

Za
posługę pokój Wolnica 6 — 5. zdg 26 021

Ekspedjentki
do składu nabiału, owoców, kaucja 300—500 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 26 077

Uczeń
do składu kolonjalnego i śniadalni potrzebny. Oferty do ekspedycji Kurjera Pozn. zdg 25 978

Pomocnik
fryzjerski potrzebny od zaraz. — Sikorski, Środa. zdg 25 974

Pomocnik
dentystyczny od zaraz potrzebny. Oferty Kurjer Poznański zdg 25 983

Poszukuję
zaufanego pracownika na kierownicze stanowisko z pożyczką 3—4 tys. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 182

Przyjmę
uczennicę z branży towarów krótkich, możliwie z okolicy Łazarza z dobremi poleceniami. Zgłoszenia od godz. 8—10 rano Bławat Łazarski, Marsz. Focha 51. zdg 25 965

Uczennice
szycia kroju potrzebne. Salon mód Helena, 27 Grudnia 5 — 22. zdg 26 113

Poszukuje
się uczciwej dziewczyny do wszystkiego z gotowaniem, znającej prace ogrodowe i przy drobiu. Ewtl. jako przychodnia. Od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 114

Biegłej buchalterki
władającej polsko-niem. językiem w słowie i piśmie, dobry charakter pisma, również czynnej w ekspedycji poszukuje pierwszorzędne przedsiębiorstwo. Życiorys, odpisy świadectw, wysokość, wynagrodzenia Kurjer Poznański zdg 26 043

Pomocnik
handlowy skórnik, znający źródła zakupu, książkowość, potrzebny. Życiorys, wynagrodzenie do Kurjera Poznańskiego zdg 26 064

Bufetowa
z obsługą gości, inteligentna, rutynowana siła do hotelu pierwszorzędnego i restauracji potrzebna. W razie objęcia bufetu na rachunek potrzebna kaucja 200—300 zł. Zgłoszenia piśmienne z podaniem wieku, fotografją, odpisami świadectw, warunków „Par", Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 45,66. Pg 8036-45,66

Sierotka
14—15 letnia z polecenia krewnych do lekkich prac domowych za całe utrzymanie i ubranie bez pensji. Mostowa 14, m. 8, Walkowiak Anna. zdg 26 084

Handlowiec
inteligentny (ewentl. emeryt), dysponujący 1 500—3 000 znajdzie stałe zajęcie biurowe poważnem przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Poznański zdg 26 166

Wychowawczyni
do 5, 3 i pół lat dobrze polec. potrzebna od zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 26 161

Fryzjerka
zaraz. Zamkowa 6 zdg 26 154

Fryzjerka
dzielna zaraz potrzebna, posada stała. Zgłoszenia Piechocki, Szamotuły, Dworcowa 14. ng 12 541

2 ekspedjentki
młodsze, biegłe w eksped., obeznane dokładnie z branżą od zaraz. Z. Dernow, pończochy i trykotaże. Bron. Pierackiego 8. Pg 8 041-45,73

Fryzjerka
dobra siła potrzebna na stałe zaraz. Kraszewskiego 8. zdg 26 227

Pisarz
podwórzowy, kawaler, będący fachowym, doskonałym gorzelnikiem potrzebny zaraz. Tylko pierwszorzędne siły wchodzą w rachubę. Zgłoszenia z odpisami świadectw, których się nie zwraca Kurjer Pozn. zdg 26 287

Fryzjerka
od 15 potrzebna. Dąbrowskiego 79. zdg 26 220

Radjomonter
inteligentny z utrzymaniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 26 205

Skrzypek
i baletnice wyjazd. Prusa 17 m. 6 dziś od 6—8. zdg 26 245

Czeladnik
krawiecki potrzebny zaraz. Dąbrowskiego 44. zdg 26 091

28. ROZRYWKA

Śniadalnia - Ziętkowiak
Pocztowa 10 Smaczne obiady 0,80. Porcje śniadankowe 0,50 — Wieczorem koncert artystyczny. ng 11 541

Córka pułku
Anny Ondra zachwyci wszystkich. Kino Wilsona. zdg 26 038

Kino Oświatowe T. C. L.
Podwójny program w „Krainie baśni" przepiękny film naukowy oraz „Król Bulwarów". dg 4 110/11

Taniec hiszpański
Rosity Moreno, — zachwyca wszystkich w filmie „Żona w złotej klatce", pierwszy raz w Poznaniu kino „Moje".

Humor zagraniczny

— Czemu nie chce pan wyjawić swego wieku?
— Bo liczę tyle lat, co moja żona.

(Strix — Sztokholm). S. F.

Co futro — to **Edmund Rychter** — co palto — to **Edmund Rychter** — co ubranie — to **Edmund Rychter,** Poznań, Ostrów Wlkp.

Przedpłata na miesiąc listopad 1934 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr., na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr, na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania głównego (wieczornego) „drobne" do g. 10,45, w dni przedświąteczne do godz. 10,30, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów (w tem 5 nagłówk.): słowo nagłówk. (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryc., wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.

Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedzielę, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72.

P. K. O. Poznań nr. 200 149